LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS
JANUARY, 1961

DAININININKĖS SESERYS BLANDYTĖS

1961 M. SAUSIO MĖN.

MICHIGAN FARM SŪRIS
Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite **Michigan Farm Sūrio.** Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas **Jono ir Angelinos Andriulių** ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinote **Michigan Farm Sūrį,** kuris paliko visų mėgiamiausias. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISAUSKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. — Tel. TW 4-8087

VICTOR ABECŪNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. — Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. — Tel. Longwood 6-2622

MEČISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. — Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALŪNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. — Tel. T. O. 8-7062

STANLEY METRICK
1804 W. 47th St., Chicago, Illinois — Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA
5418 So. Albany, Chicago, Illinois — Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART
4310 No. Broad Street, Philadelphia, Pa. — Tel. Glazstone 5-1310

BRONIUS DŪDA
804 No. Vermont Ave., Los Angeles 26, Calif. — Tel. NOrmandy 1-0292

BEN GRAZULIS
6905 Superior Ave., Cleveland, Ohio — Tel. HE 2-2395

JOHN TENZI
9½ Union Street, Inkerman, Pittston, Pa. — Tel. OL 4-1083

FRANK KUPINSKI
131 Inslee Pl., Elizabeth, New Jersey — Tel. 4-0970
Makes Lithuanian Rye bread also.

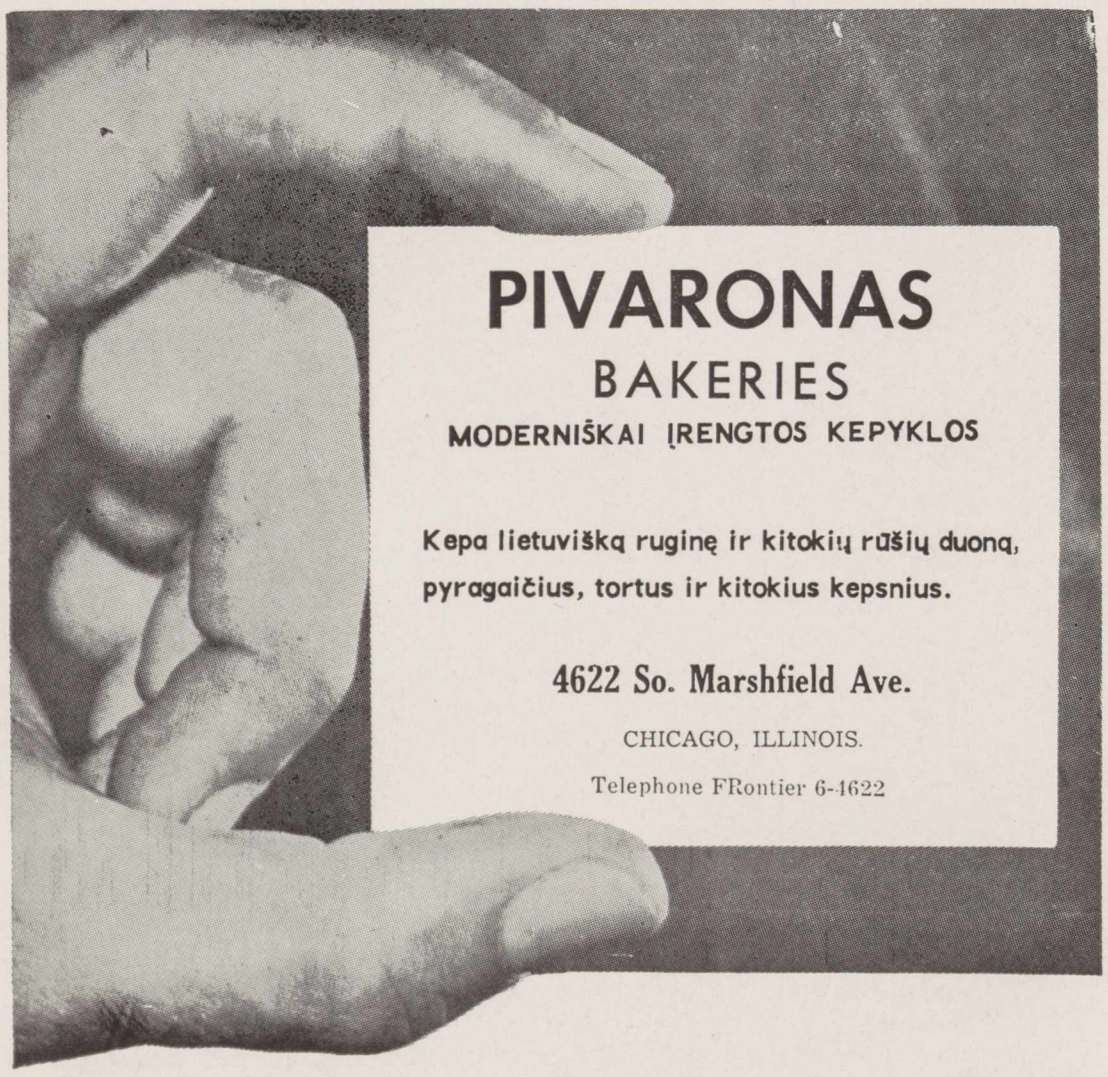

PIVARONAS
BAKERIES
MODERNIŠKAI ĮRENGTOS KEPYKLOS

Kepa lietuvišką ruginę ir kitokių rūšių duoną, pyragaičius, tortus ir kitokius kepsnius.

4622 So. Marshfield Ave.
CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone FRontier 6-4622

CLEM'S MARKETS

- Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.
- Importuoti lenkiški kumpiai.
- Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais, piknikams, bankietams, vakarienėms.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

Šiuo laiku turime tikro lietuviško sūrio, gaminto Andrulio ūkyje.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 3-9676

Clem Taberski, savininkas

JONAS JURGILAS, M.D.
Gydytojas ir chirurgas
10718 White Oak Ave.
(kampas Chastworth Blvd.)
GRANADA HILLS, CALIF.

Ofiso telefonas: EMpire 3-5909
Namų telefonas: EMpire 3-5707

PRIĖMIMO VALANDOS:
Kasdien
10—12 priešpiet ir 3—7 popiet,
šeštadieniais
9—1 val.

P. V. RAULINAITIS
Real Estate-Insurance-Tax Returns
Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudos; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namus perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.
NO 2-5433, Los Angeles 27, Calif.
Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY
New Address:
HELEN MOCKUS
5265 Fountain Ave.
HOLLYWOOD — California
New Telephone: NOrmandy 5-3351

LITHUANIAN REALTY COMPANY
Charles Luksis Realtor
Phone: EX. 4-2986
3020 Wilshire Blvd.
Mielai patarnauja norintiems pirkti, parduoti namus ir sklypus; apdrausti automobilius, namus ir kitokį turtą; gauti paskolas.
Atlieka notaro darbus.
SANTA MONICA, CALIF.

Televizijų ir radijo taisymas
Sąžiningai ir pigiai taisau
televizijas, radijus, Hi-Fi fonografus ir vokiškas radijo-fono kombinacijas.

PRANAS KERŠIS
Elektronikos specialistas.
Skambinti: HO 9-8500
5239 Hollywood Blvd. — Los Angeles 27, Calif.

L I N K S M Ų Š V E N Č I Ų

visiems draugams ir klijentams linki

NERIS TRANSATLANTIC CORP.
NERIS INTERNATIONAL, INC.
NERIS CARBON and OIL CORP.

Dr. Juozas K. Valiūnas ir Dr. Juozas P. Kazickas
Savininkai:

Phones: Murray Hill 2-7570 and YUkon 6-6246

530 FIFTH AVENUE — NEW YORK 36, New York

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Politikos Redaktorius / Political Editor
Leonard Valiukas
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F. Skirius
Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:
Vladas Adomavičius, Boston, Mass.; Vladas Būtėnas, Chicago, Ill.; Vytautas A. Braziulis, Cleveland, Ohio; Jurgis Almis Jūragis, Sydney, Australia; Salomėja Narkėliūnaitė, New York, N. Y.; Vladas Mingėla, Detroit; Mich.; Balys Raugas, Philadelphia, Pa.; Vaclovas Rociūnas, Cleveland, Ohio; Cezaris Surdokas, Baltimore; Md.; Algimantas Šalčius, New York, N. Y.; Petras W. Urban, Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis, Toronto; Ont.; Canada; Vytautas Volertas, Baltimore, Md.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:
JAV: Brockton, Mass. — B. Kerbelienė. Brooklyn, N. Y. — V. Augustinas; V. Maželis; G. Penikas. Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika. Cleveland; Ohio — V. Bacevičius. Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančiauskas. Manchester, N. H. — K. Daugėla. New Haven, Conn. — P. Jasiukonis. Omaha, Nebr. — Rev. L. Musteikis. Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys. Washington, D. C. — P. Labanauskas; Photo Alda. Waterbury, Conn. — J. Gaidys, V. Vaitkus.
CANADA: Hamilton, Ont. — A. Juraitis. Montreal, P. Q. — L. Stankevičius. Toronto, Ont. — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, P. Sakalauskas; E. Karpavičius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.
The opinion expressed in signed or initialed articles are not necessary those of the Editors.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panudoti kitais atvejais.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-1949 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku / If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subsribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August

Atskiro nr. kaina 65 centai **Single copy 65¢**

Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood 29, California • NO 4-2919

SAUSIS, 1961 **JANUARY, 1961**
Nr. 1 (110), XII metai **Vol. XII, No. 1 (110)**

TURINYS / CONTENTS

Prof. M. Biržiška, **Žiūrėkime drąsiau ir šviesiau į tautos ateitį** 4
Vedamasis: **Lietuvio mandatas** 4
Mums reikia visuomeninės taikos. Pasikalbėjimas su dr. Juodeika, Krivicku ir Vardžiu .. 5
Vl. Jakubėnas, **Dainininkės seserys Blandytės** 7
Nelė Mazalaitė, **Pradžia, legenda** 8
Aleksandras Radžius, **Vienuolio valandos,** eilėraščiai iš naujo rinkinio 9
Lietuvių Vaikų Namai Toronte, S. foto reportažas 10
"Draugo" romano konkursas. Dešimtmečiui paminėti red. anketa 11
Knygos ir autoriai. Kronika ir atsiųsta paminėti 12
Čiurlionio galerija Chicagoje. jb foto reportažas ir kolekcionierių paroda 13
Dr. P. V. Raulinaitis, **Kazio Pakšto vizijos buvo realios** 17
Veidai ir vaizdai. Iliustruota kronika iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo 18
Žmonės, dienos ir darbai. Smulkioji kronika iradministracijos pranešimai 20

ENGLISH SECTION

Challenge and Dedication, Editorial 21
A Lithuanian Girl in Hawaii. Helen Altonn and David G. Asherman 22
Leading Americans About Lithuania 23
Who Knows the Answers? 23
From the World Wide English Press 24
Personal-Eyezd 24
Newsmakers 25
Personality of the Month: **Monsignor Mykolas Krupavičius** 26

SKAITYTOJAI RAŠO / THE READERS WRITE

Daugiau vietos politikai
"....Nebijokite skirti daugiau vietos politikai. Leiskite pasisakyti visoms politinėms grupėms. Juk "Lietuvių Dienos", kaip susidariau įspūdį, nėra kurios nors vienos politinės grupės organas, o visų lietuvių visuomenės gyvenimo žurnalas. Leiskite tai visuomenei pasirodyti."
Chicago, Ill. **V. P.**

Likes Lithuanian Days
"....The subscription is for my mother... She has told me that she has enjoyed the magazine so very much that she is ordering it sent to her friends and relatives this year. Please send me the bill, and also a card that I can present to her at Christmas....."
Sterling, Ill. **Mrs. Francis Williams**

Patiko LD gruodžio įžanginis
"....Dr. P. V. Raulinaitis tikrai davė puikių minčių LD gruodžio mėn. nr. įžanginyje. Jis pasakė daug tiesos ir apie visus veiksnius. Tikrai, visi Lietuvos vadavimo veiksniai turėtų gerokai pasitempti....."
Brooklyn, N. Y. **J. J.**

Daugiau nukelta į 20 psl.

VIRŠELIAI / COVERS

Front Cover - Pirmasis

Seserys Blandytės, Ona, Benigna ir Elena, sudarančios išpopuliarėjusį Chicagoje ir apylinkėse trio, kuris mielai dalyvauja liet. scenoje.
The Blandytė Sisters, a well-known Lithuanian-American female trio, of Chicago, Ill. This Blandytė Sisters' trio has visited with concerts all larger Lith.-American communities in the U. S. For more about this trio see Page 7.

Back Cover - Paskutinis

Brooklyno Maironio šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokinės Kalėdų eglutės programoje

A group of Lithuanian-American girls of the school of Lithuanistics of the name of Maironis, Brooklyn, N. Y., during one of the school's Christmas programs. Photo by V. Maželis

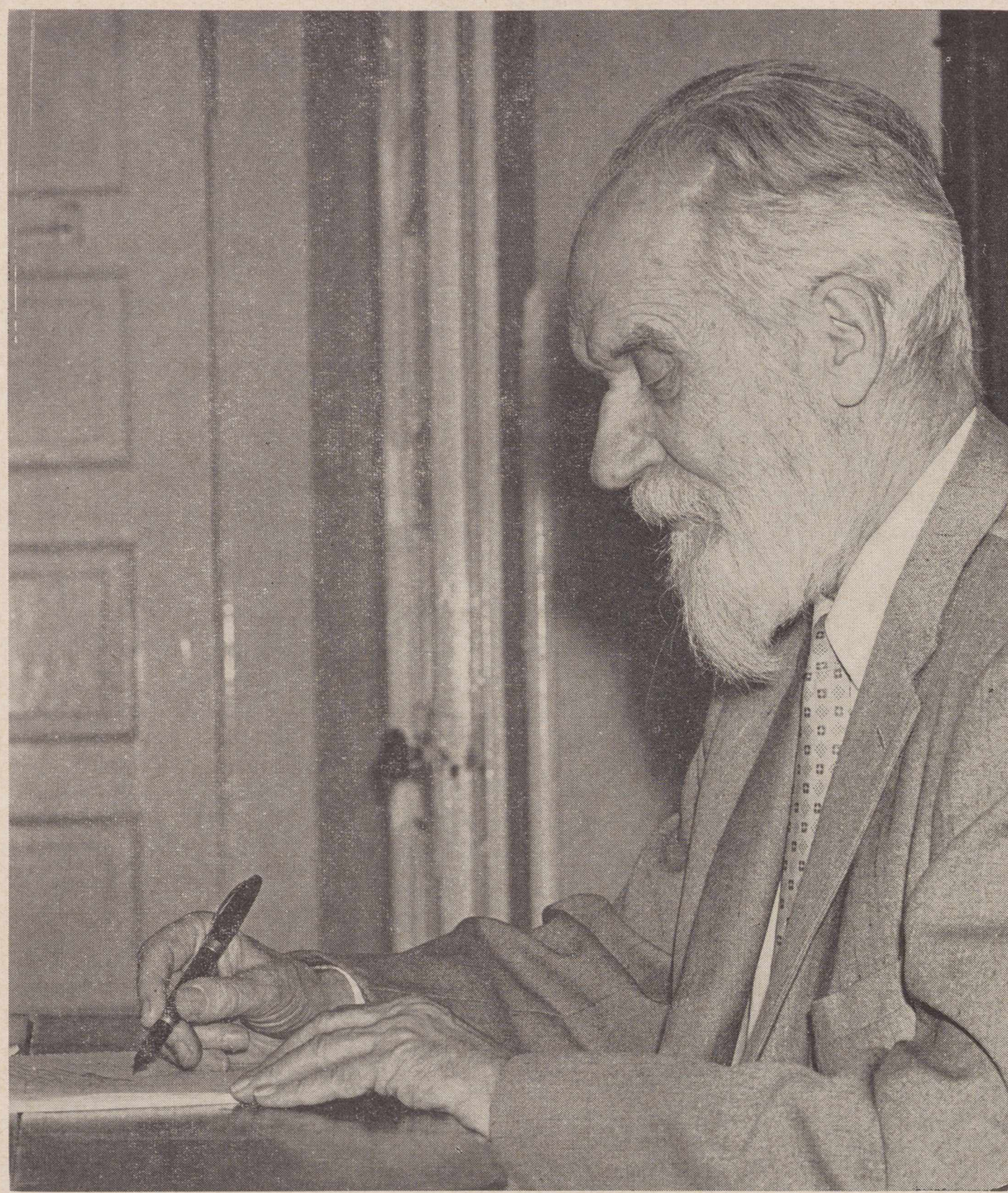

PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA, Los Angeles, Calif., Nepriklausomybės Akto signataras.
Prof. Mykolas Biržiška, Los Angeles, Calif., Signer of the Declaration of Lithuanian Independence on Feb. 16, 1918.

ŽIŪRĖKIME DRĄSIAU IR ŠVIESIAU Į TAUTOS ATEITĮ

PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA, Los Angeles, California

Kai prieš 30 metų pirmą kartą važinėjau po JAV bes su paskaitomis Vilniaus vadavimo reikalu, daug kur ir ne iš vieno tiktai lietuvio gavau išgirsti įspėjimą, jog po 10–15 metų lietuvybė Amerikoje bus jau išmirusi, nes ten gimusi karta jos neišlaikysianti. Ir kągi, ne 10–15 metų bus nuo tų įspėjimų praėję, bet dukart tiek — ir tą amerikinę lietuvybę tebematome, tebejaučiame, jąja tebegyvename.

Amerikoje gimęs jaunimas — Lietuvos Vyčiai — kiek kuris jų moka ar net nemoka lietuviškai — ne tik tautiškai buriasi, bet ir gyvai atsiliepia į Tautos reikalus, kad ir šimtais ir tūkstančiais laiškų Lietuvos vadavimo reikalu JAV-bių politikus ir visuomenininkus bombarduodami. Ogi mūsų tremtiniai sibiriokai — tėvai žuvo arba grįžo palaužta sveikata, nekartą tokia pat ir dvasia, bet jų sūnūs ir dukterys— jokių lietuviškų mokyklų ten neturėję — grįžo švitėdami tautiniu pavyzdžiu netremtam iš Tėvynės jaunimui.

Pagaliau, kada gi buvo mūsų Tauta užtikrinta dėl savo saugumo, dėl savo tautinio likimo? Pasakojama, jog Kęstučio laikais kryžiuočių puolami, kankinami ir žudomi mūsų protėviai nusivildavę savo išlikimu ir net galvoję ar net taręsi trauktis iš Lietuvos kur nors toliau, kad būtų galima ramiai gyventi. Baigiantis XVI-jam amžiui kun. Mikalojus Daukša savo Postilės prakalboje desperatiškai šaukėsi į mūsų bajoriją, išsižadančią savo protėvių lietuvių kalbos. XIX jam amžiui baigiantis dr. Jonas Basanavičius ir jo amžininkai nedrąsiai teįsteigė mažutę, menkutę "Aušrą", kurią tuoj iš visų šonų puolė varšiuviokai, maskoliai ir prūsokai. Ogi atlaikyta — ir Nepriklausomybės vainiku apvainikuota.

Tačiau ar toji mūsų Nepriklausomybė taip jau buvo tikra, tvirta kaip uola? Ar netykojo jos vėl tie patys stipresni už mus kaimynai — ir ar nepaglemžė jos? O svarbiausia — ar mokėjome ją vertinti ir tautinius jos padarinius?Ar nepuolėme jų visaip kaip niekindami, žemindami šmeiždami? Ar nesilpninome tuo savęs? Ar nebuvome perdideli pesimistai? Ir dabar JAV-se ar nebūsime tokie pesimistai?

Pesimizmas tai dažnai esti vėžio ligos išdava. Išpiaukime jį — gal pasveiksime. Kratykimės tuo vėžiu! Taip, būkime blaivūs — būkime realistai. Gyvenkime darbu, veikime — nė vienas nuo šiokio ar tokio darbo nesišalindamas.

LIETUVIO MANDATAS

Priėję naujųjų metų angą mes ne vienas susimąstome ir savęs klausiame: kokie bus naujieji? Ką jie atneš mums asmeniškai, kokie posūkiai įvyks pasaulyje?

Prie pasaulio vairo niekas mūsų neprileis. Jo posūkius galime tik spėlioti, tos ar kitos linkmės norėdami ir laukdami. Pasaulio posūkiai nevisuomet priklauso net ir nuo tų, kurie savo rankose laiko didžiųjų valstybių vairus. Suskaldžius atomą, iki tol nepajudinamą pagrindinę materijos dalį, atrodo, viskas tapo nebetvirta, nebėra tvirto pagrindo po kojom nei žmogui, nei žemei. Vieni mokslininkai šaukia kad pasaulis, t. y. mūsų apgyventoji žemė, kiekvienu momentu gali būti sujudinta iš pagrindų, žmogų ir gyvybę sunaikinant milijonams metų, kiti — nepailstamai ieško naujų būdų visą tą siaubą padidinti ir sunaikinimą užtikrinti.

Atverti keliai į stratosferą. Lakūnai-keleiviai treniruojami ir tik laukia paskutinio ženklo sėsti ir pamoti žemei.

O kol kas gyvename žemėje. O kol kas mums terūpi tik žemiškieji reikalai. ir mums visko žemiško reikia. Ko? Ko **mums** reikia kaip žmonėms, kaip išeiviams, kaip savo organizacijų nariams, kaip lietuviams? Jei pasakos burtininkas mus staiga paklaustų, kokių trijų dalykų mums labiausiai reikia, ar nepasielgtume taip pat neprotingai, kaip anas senelis su senele? Šaldytuvo, automobilio ir televizijos — gal būtų dažno atsakymas. Tik paskui gal sugriebtume, kad vietoj vieno kurio reikėjo paprašyti tėvynės laisvės. Bet žodis tartas, šaldytuvas šaldo viską — jis užšaldys ir mūsų kilniausius jausmus, kad išsilaikytų skaidrūs ir nesugedę,

O mums visdėlto reikia. Ko?

Mums reikia išsivadavimo. Išsivadavimo iš savimeilės ir materialinės vergijos. Mums, laisvojo pasaulo lietuviams, reikia išsilaisvinimo iš prigijimo svetimame dirvožemy. Mums reikia nustoti sveikatos (internacionlinės) ir ramybės , mes turime būti nuolatiniai ligonys (tautiniai), sergą visomis ligomis, kurias tik neša žmogui savo žemės, tėvynės, nepriklausomybės netekimas, brolių ir seserų vergijoje kančios ir skausmas.

Mums negalima tiek susižavėti svetimomis vertybėmis, milžiniškomis kiekiais, kad nepradėtume niekinti savųjų, kurios skurdžios ir negausios skaičiais..

Mes neturime tapti kosmopolitais vien todėl, kad nebūtume apšaukti naciais. Ko daugiau tautinės ambicijos, veržlumo ir įžūlumo. Dėl mūsų protėvių taikumo, mes atidavėm svetimiesiems ir žemes, ir žmones, ir vandenis ir horizontus į dvasios ir didybės tolumas.

Mes neturime gėdytis nei lietuviško žodžio, nei lietuviško vietovardžio, nes už juos likusieji tėvynėje atiduoda gyvenimą ir gyvybę.

Kūrėjai menininkai, mokslininkai, politikai, visuomenininkai, biznieriai, paprasti darbininkai, organizacijų vadai ir nariai eiliniai, — visų mūsų darbai ir veikla turi padėti kovojančiai, laisvuoju pasauliu ir laisvais žmonėmis tikinčiai Lietuvai ir lietuviams.

Nenorėdami kitam atiduoti veiklos pirmumo, politikai ir partijų šaukliai buvo ėmė dievagotis, kad niekas pasitraukusiųjų iš tėvynės neturi teisės kalbėti tautos vardu. Kai tėvynėje lietuviui užimta burna, kai neva "tautos vardu" kalba okupantas ir jo padlaižiai, kiekvienas laisvojo pasaulio lietuvis privalo kalbėti lietuvio vardu. Kiekvienas turi savo mandatą. Ir tas, kurs užimdamas oficialų postą prieina prie viešos tribūnos, ir tas, kurs dailės parodoje išstato savo kūrinį, ir tas kurs išleidžia knygą, ir tas kurs diriguoja simfoniniam orkestrui, ir tas, kurs padainuoja paprastą liaudies dainelę, ir tas, kur eidamas į kultūros ar politikos areną, nelipa per "priešo "lavoną, bet randa savo kelia ir stojęs šalia, sudaro vieną lietuvišką kovos frontą.

To mums reikia pirmoje vietoje, o visa kita (sekmė ir laimėjimas), kaip šventas Raštas sako, bus pridėta.

MUMS REIKIA VISUOMENINĖS TAIKOS

Pasikalbėjimas su dr. Vladu Juodeika, dr. Domu Krivicku ir dr. Vytautu Vardžiu Lietuvos vadavimo klausimais

● **Dr. Vladas Juodeika** (g. 1900 rugp. 25 d. Grinkiškyje, Kėdainių aps.) yra Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris, baigęs pirmąją Karo mokyklos laidą ir dalyvavęs kovose su bolševikais ir lenkais. Baigęs Aušros gimnaziją stojo į Grazo universitetą Austrijoje ir 1927 m. jį baigė daktaro laipsniu. Nuo 1946 metų dėsto politinius ir ekonominius mokslus amerikiečių kolegijose ir unversitetuose (nuo 1949 m. Porlando universitete, Oregon valst.).

● **Dr. Domas Krivickas** (g. 1905 gruodžio 22 Šeduvoje). 1929 metais baigęs Lietuvos Universiteto teisių fakultetą; gilinęs teisės studijas Caen, Paryžiaus, Koelno ir Berlyno universitetuose ir tarptautinės teisės akademijoje Hagoje. 1932 m. Vytauto Didžiojo Un-to teisių fakultetas suteikė jam daktaro laipsnį. Kauno, Vilniaus ir Pabaltijo (Hamburge) universitetų profesorius. Priklauso ūkininkų partijai ir jai atstovauja VLIKe 1950 metais atvyko į JAV-bes ir dirba JAV-bių Kongreso bibliotekoje.

● **Vytautas Stasys Vardys** (g. 1924 spalio 2 d. Berzoro km., Platelių v., Kretingos apskr.). 1941 m. baigęs Palangos gimnaziją, studijavęs Tuebingeno (Vokietijoje) universitete, studijas tęsęs Carrol kolegijoje (Helena, Montana) ir Wisconsin universitete, kur yra gavęs daktaro laipsnį. Dr. Vardys profesoriauja Wisconsin (Milwaukee, Wisc.) un-te, dėstydamas politinius mokslus. Labai aktyviai reiškiasi ateitininkuose, studentuose ir frontininkuose. Šiuo metu dr. Vardys redaguoja "Į Laisvę", Lietuvių Fronto bičiulių žurnalą.

Tūkstančiai JAV-bių lietuvių, kuria yra čia gimę ir augę ir nemoka lietuvių kalbos, visai nedalyvauja Lietuvos vadavimo darbe ir beveik nežino apie ALT-ą, VLIK-ą ir kitus veiksnius. Kaip tuos lietuvius įtraukti į Lietuvos vadavimo darbą?

DR. JUODEIKA:

—Laikas rimtai susirūpinti ir plačiu mastu įsteigti angliškai kalbančių lietuvių organizaciją, pav. — **Sons and Daugthers of Lithuania** ar panašiai. Organizacija turėtų turėti socialinio klubo pobūdį. Neabejoju, kad toje didelėje organizacijoje atsirastų ir stiprių idealistų, ir pajėgių inteligentų, ir šiaip geros valios žmonių branginti lietuvių tautybę ir tradicijas ir kovoti už tėvų žemę.

DR. KRIVICKAS:

Vien kilmės elementas neapsprendžia žmogaus tautybės. Kalba, istorija, religija yra pagrindiniai tautą formuojantys elementai. Todėl visa, kas galėtų sukelti šių žmonių susidomėjimą šių pagrindinių elementų požiūriu, padėtų jiems susiorientuoti ir atstatyti jųjų ryšį su lietuvių tauta. Kai šis ryšys bus atstatytas, jie patys pajus reikalą domėtis lietuvių tautos likimu. Atitinkama literatūra anglų kalba, be abejo, galėtų pasitarnauti šiam reikalui.

DR. VARDYS:

Nemanau, kad būtų galima atkariauti daugelį —dešimtis tūkstančių—prarastų, JAV-se gimusių lietuvių. Reiktų rūpintis, kad dar mums žinomieji nuo letuviškųjų reikalų nenutoltų. Išlaikyti tuos žmones galima per senųjų Amerikos lietuvių organizacijas: visų pirma, Vyčius, gi paskiau įvairius susivienijimus. Dar ir dabar, pav., Pennsylvanijos kalnuose mūsieji susivienijimai turi nemaža jaunų, kad ir trečios kartos lietuvių. Ypač reiktų rūpintis lietuviškos kilmės elitu, išmokslintaisiais: mokslininkais, daktarais, kitais profesionalais. Taip pat būtina rūpintis biznieriais. Visus suminėtus galima įjungti į bendrines profesines organizacijas.

Su biznio ir profesijų elitu santykius palaikyti taip pat galima per Studentų Sąjungos leidžiamą **Lituanus.** To laikraščio pagrindinė misija ir turėtų būti šių ryšių laikymas, nes šioj srity jis gali ir patarnauja geriausiai, ne kur kitur. Visa tai vykdyti reikia darbo ir plano ir organizacijos.

Veiksniai surenka Lietuvos vadavimo darbui, atvirai kalbant, tik skatikus; labai mažas lietuvių procentas iš viso tam tikslui teaukoja. Kaip pagerinti šią blogą padėtį?

JUODEIKA:

— Kiekvienas tautietis turėtų pasidaryti Lietuvos laisvės Karžygiu ir apsidėti nario mokesčiu bent 10 dol. metams. Susidarytų graži suma. Evantualiai gautas pajamas galima būtų investuoti komerciniu pagrindu į Lietuvių Bendruomenės Namų bei klubų steigimą. Tos įstaigos ilgainiui pačios išsimokėtų ir neštų pastovų pelną.

Dr. Vladas Juodeika

Dr. Domas Krivickas

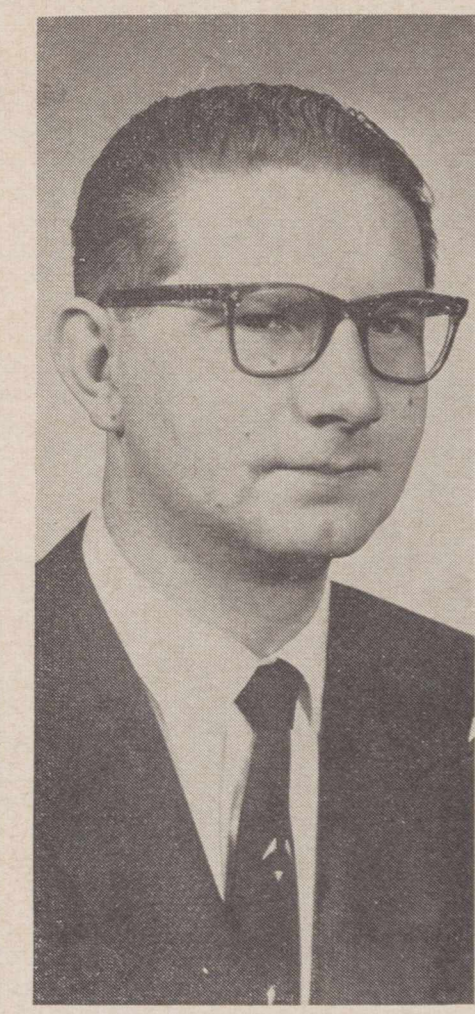

Dr. Vytautas Vardys

DR. KRIVICKAS:

—Aukos renkamos Lietuvos laisvinimo reikalui turėtų būti konkretizuotos, ir kiekviena organizacija besinaudojanti šiomis aukomis turėtų duoti detalinę apyskaitą kaip šios lėšos sunaudojamos. Be bendrinės Vasario 16 d. rinkliavos, reikėtų organizuoti specialias rinkliavas. Rinkti dažniau. Juk ir bažnyčia saviems rekalams renka kas savaitę ir kai kada net po du kartus.

DR. VARDYS:

—Viena tų pajamų mažumo priežastis yra nesutarimai lietuvių tarpe. Tačiau šitoji nėra pagrindinė priežastis. Kiek man žinoma, niekas tų aukų rinkimo neboikotuoja, bet rinkėjai nemoka surinkti, kadangi nenori paisyti tų, kurie pinigus duoda. Tokiu būdu daugelis nejaučia pareigos duoti daug pinigų ir kitiems tai pasako. Todėl vis daugiau pajėgesnių lietuvių profesionlų ir kt. pradeda remti įvairias kultūrines, o ne politines įstaigas, fondus ir pan. Pagaliau, žmonės pradeda galvoti, kad, sakysim, A. L. Taryba savo funkcijas yra apsibrėžusi persiaurai (net negali kaip reikiant paremti nei "semi-politinės" anglų kalba spaudos, nekalbant apie eilę kultūrinių dalykų, kaip Milašiaus rengtos akademijos Paryžiuje), todėl ALTui duoda, kad duotų, o kitus pinigus nuneša ten, kur tikisi platesnės veiklos.

Ir A. L. Taryba, ir VLIK-as, ir Lietuvos Laisvės Komitetas neturi pakankamai artimų draugų kogresmanų, senatorių ir kitų įtakingų asmenų amerikiečių tarpe. Ar nebūtų tikslu ALT ar kuriai kitai institucijai nuolat raginti visus JAV-bių lietuvius aktyviau dalyvauti krašto politiniame gyvenime ir tuo laimėti Lietuvos ir lietuvių reikalui daugiau įtakingesnių amerikiečių?

DR. JUODEIKA:

— Būtinai reikia eiti į krašto politinį gyvenimą, sudarant ddesniuose centruose liet. demokratų ir respublikonų vienetus ar komitetus. Tokiu būdu būtų proga sueiti į glaudų kontaktą su valst. senatoriais, kongresmanais ir kitais pareigūnais.

DR. KRIVICKAS:

—Politikoje neturi lemiančios reikšmės žmonių simpatijos. Realūs krašto interesai apsprendžia ir šio krašto politiką. Kiek lietuviai sugeba identifikuoti savo interesus su bendraisiais JAV-bių interesais, tiek jie tegali tikėtis šiųjų paramos. Šiuo metu yra palankiausios sąlygos tam reikalui. Ne ALTo uždavinys raginti Amerikos lietuvius aktyviau reikštis Amerikos politiniame gyvenime. Kiekvienas sąmoningas šio krašto pilietis turi pareigą domėtis krašto politika. Ir lietuviai, kaip šio krašto piliečiai, gali ir turi aktyviai reikštis krašto politiniame gyvenime.

DR. VARDYS:

— Nežinau, ar ALT turėtų "raginti". Čia klausimas platesnis: ar reikia lietuviams aktyviau dalyvauti amerikiečių politiniame gyvenime? Atsakymas: taip, reikia ir tenka džiaugtis tais, kurie šį darbą jau dirba. Visose srityse reikia eiti į amerikiečių visuomenę integraline prasme. Žinau, kad tai pavojingas žodis, ir už tai mane kiti jau barė. Mūsų uždaviniais turėtų būti ir Lietuvos laisvės reikalas ir išlikimas lietuviška sala pasauly: JAV-se, Kanadoje ir kt. Tačiau savoj saloj užsidarę kontinentų nenugalėsim.

Nukelta į sekantį psl.

Didžiosios amerikiečių organizacijos dažnai paveda specialioms institucijoms (samdo "advertising agencies") tvarkyti informaciją. Ar Lietuvos laisvinimo veiksniams nebūtų tikslu pasekti mnėta amerikiečių praktika?

DR. JUODEIKA:

—Nemanau, kad tai būtų tikslu, nes "advertising agencies" neturi tam reikalui ekspertų, jos vadavimo darbo nežino ir nesupranta. Jos retai kada pataikytų į tašką ir tik švaistytų brangų pinigą.

DR. KRIVICKAS:

—Informacijos priemones šiame krašte lemia piniginis pajėgumas. Be abejo, informacija yra sekmingesnė, kai ji yra vykdoma patyrusių asmenų. Tačiau mėgėjiška ir savanoriška informacija bus galima pakeisti tik tada, kai bus suorganizuotos atitinkamos lėšos.

DR. VARDYS:

— ALT-ui šis metodas buvo siūlomas 1953 m. Baltijos kraštų komitetui Kongrese sudaryti. Kiek pamenu, buvo galvojama, kad tokia akcija kaštuotų bent kelis šimtus tūkstančių dolerių. Tai atrodė neįmanoma suma, ir ALTas atsisakė to metodo, nors a. a. Olis labai jį palaikė ir po ALTo sprendimo. Akcija, vedama tų vadinamų "Madison Ave." agentūrų, yra labai geras dalykas, tačiau ne visur būtina. Gi vykdyti jai reikia pinigų. Reiktų linkėti, kad jų atsirastų.

Didžiosios amerikiečių organizacijos turi prie savo darbo komitetų (executive committees) visą eilę komisijų iš ekspertų. Tos komisijos ateina į talką darbo komitetams su naujomis idėjomis, sumanymais ir planais ateities veiklai. Ar nebūtų tikslu ir mūsų veiksniams kiek sumoderninti savo organizacinę struktūrą ir tuo pačiu suaktyvinti ir praplėsti savo veiklą?

DR. JUODEIKA:

—Tas yra būtina. Visas vadavimo darbas pasidarytų keleriopai našesnis. Kur du stos, visados daugiau padarys. O čia stotų į darbą dešimtys ir šimtai žinovų ir ekspertų, o vykdomiems komitetams beliktų tik koordinuoti bei įgyvendinti specialių komisijų atliktą darbą.

DR. KRIVICKAS:

—Ekspertų-žinovų talka būtina sekmingesniam politinės linijos ir taktikos nustatymui. Ypač šioji talka yra būtina dabartinei Lietuvos padėčiai nušviesti. Atitinkamos konferencijos rašytojų, teisininkų,, ekonomistų, istorikų, kurios paskirtų savo darbus atitinkamai sričiai nušviesti ir išaiškinti, būtų ypatingai naudingos laisvinimo veiklai praturtinti. Tokią žinovų-ekspertų talka turėtų būti neatidėliojant organizuojama politinių veiksnių.

DR. VARDYS:

—Galima, bet tai ne esminis reikalas.

Dažnai lengviau iškelti ypač amerikiečių spaudoje tam tikrų įvykių progomis Lietuvai padarytą ir daromą skriaudą. Lankėsi ir lankosi JAV-se žymūs bolševikai iš Sovietų Sąjungos; minėjome 20 metų Lietuvos užgrobimo sukaktį. Neteko pastebėti tomis progomis nė vieno geresnio straipsnio amerikiečių didžiojoje spaudoje Lietuvos bylos klausimu. Kaip šią padėtį pagerinti ir kas tuo reikalu turėtų rūpintis?

DR. JUODEIKA:

— Daugelis laikraščių turi skiltį "guest editorial". Jie mielai talpina pašaliečių straipsnius. Man teko keletą kartų išspausdinti straipsnius specialiais klausimais — Lietuvos Nepriklausomybės, birželio 14 dienos ir pan. Be to, pravartu yra sueiti į netarpišką kontaktą su laikraščių redaktoriais bei reporteriais ir jiems pateikti medžagos.

Dabar pasidarė jau visai lengva gauti radijo pusvalandį veltui kaip "public service" ir pakalbėti radio bangomis Lietuvos vadavimo reikalu. Pusvalandį paįvairinti galima įterpti choro ar solo dainų. Net ir televizijos stotys mielai priima (veltui) "panel discussions" aktualiais klausimais. O choras su tautiniais drabužiais yra mielai laukiamas.

DR. KRIVICKAS:

— Lietuvai padaryta skriauda ir Sovietų Sąjungos agresija prieš Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes yra gerai nušviesta ir Baltijos kraštų pavergimas yra tapęs klasišku pavyzdžiu Sovietinės agresijos pasaulinėje literatūroje. Amerikos suinteresavimą Lietuvos bylos reikalu reikėtų praturtinti labiau kituose baruose, ypač įjungiant šią problemą į bendras europines arba bent regionalines problemas, nušviečiant ją Sovietiško imperializmo, naujojo kolonializmo ir rusiško dominavimo požiūriais. Kaip jau ir anksčiau minėjau, reikia vis daugiau ir daugau įjungti Lietuvos laisvinimo akciją į bendrųjų europinių problemų sprendimų lauką.

DR. VARDYS:

— "Į Laisvę" žurnalo viename pereitų metų numery buvo siūloma pakinkyti mokslą ir mokslinius metodus Lietuvos laisvės reikalui. Tam tikslui buvo sugestijonuojama studijinė institucija prie kurios nors centrinės organizacijos, kaip ALTas. Ta institucija planingai rūpintųsi visais publikacijos reikalais. Mokslas ir pinigas šiais laikais yra kombinacija, kurią įveikti neįmanoma. Dabar gi — viskas lieka privatiems asmenims. Ką jie padaro, tą ir turime.

Amerikiečių tarpe "vyresnieji" ir "jaunesnieji", ypač politinėje srityje, veikia atskirai ("Young Democrats", "Young Republicans" ir pan.), turėdami savo savistovias organizacijas. Ar nebūtų tikslu ir mūsų jaunajai kartai suorganzuoti savo "Junior Lithuanian-American Council" ir "Junior Supreme Committee for Liberation of Lithuania"?

DR. JUODEIKA:

— Nors tai atrodo labai sveika idėja, bet vargu ar būtų ji įvykdoma, nes tokiai "junior council" trūktų organizacinės bazės. Pagaliau, tokios organizacijos ir nelabai reikalingos, ypač jei bus įsteigta bendra organizacija, minėta atsakyme į pirmą klausimą.

DR. KRIVICKAS:

—Ar yra reikalo sudarinėti paralelines "junior" organizacijas gal geriau galėtų pasakyti jaunimo atstovai. Kad jaunimo platesnis dalyvavimas vienokia ar kitokia forma būtų patikrintas, tai yra būtinas reikalas. Tik kažin ar Jūsų minima forma būtų tikslinga šiuo momentu.

DR. VARDYS:

— Man labiau patinka jaunųjų integravimas į esamas organizacijas, nors iš kitos pusės — didelei daugumai jaunų žmonių iš Vokietijos lagerių atsivežti "veiksniai" nelabai prie širdies. Šitokioje situacijoje tokiai organizacijai kaip "Junior Lithuanian American Council" atsirastų veta. Tokį dalyką reikia daryti kartu su ALTu, kad nebūtų nereikalingų nesusipratimų, tačiau daryti ne ALT organizaciniais principais.

Kartkartėmis pasigirsta balsų susirinkimuose ir spaudoje iš pavienių asmenų ar vienos kitos politinių grupių, skatinančių pasitraukusias iš VLIKo politines organizacijas neatidėliojant vėl įsijungti į šį vienetą. Ar toms grupėms vėl įsijungus į VLIKą Lietuvos laisvinimo darbas būtų sėkmingesnis? Ar tos grupės, būdamos opozicijoje VLIKui ir taip pat dirbdamos laisvinimo darbą, nepatarnauja daugiau visam reikalui, nors stovi už minėto vieneto ribų?

DR. JUODEIKA:

—Skilimas vadavimo darbe yra žalingas, nieku nepateisnamas ir tarnauja tik mūsų priešams. Bolševikai tik ir džiaugiasi, matydami mumyse nesantaiką. Mūsų prispausta tauta negali suprasti to skilimo ir jį stačiai smerkia.

Nejaug Renano žodžiai turėtų pasitvirtinti, kad "L'emigration ne vaux rien, l'emigration ne peut rien" (emigracija nieko neverta, emigracija nieko negali). Emigrantai eikvoja savo menkėjančias jėgas tuštiems ginčams. Jau ir taip mūsų tarpe yra inercijos, merdėjimo, pasidavimo hedonizmui. Kaikas jau bando pateisinti savo abuojumą ir savo šykštumą Lietuvos vadavimo rekalams, sakydamas, girdi, "kam aš turiu duoti, jeigu jie tik pešasi tarpusavy ir nieko nedirba."

Tik vieningomis visos tautos pastangomis buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė. Tik vienybėje tauta gali susigrąžinti išplėštą laisvę.

DR. KRIVICKAS:

— Politinių organizacijų vieningumas Lietuvos neprklausomybei atstatyti yra tiek reikšmingas, kiek tuo būdu pabrėžiamas lietuvių tautos vieningas nusistatymas savajai laisvei atgauti ir kiek toks susiskaldymas nesudaro kliūčių vieningai reprezentacijai sudaryti. Tačiau ir dabar Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacijoje dalyvauja tautininkai ir frontininkai greta VLIKe dalyvaujančių grupių. Gal didžiausias trūkumas esamo susiskaldymo yra tada nė viena nepajėgia atlikti didesnių darbų. tas, kad yra išblaškomos negausios jėgos, ir Pozityvi opozicija yra visuomet naudinga, nes ji verčia visus labiau pasitempti. Turint galvoj, kad lietuviai turi vieningą reprezentaciją, politinių grupių konsolidacijai galėtų gerai patarnauti sutartinis kai kurių darbų atlikimas; gal tada palaipsniui galima būtų prieiti ir prie vieningo organo sudarymo. Rikiuokime savo jėgas ateities darbams, o ne praeities nesusipratimams aiškinti.

DR. VARDYS:

— Tiesa, raginimų vėl susieiti į VLIKą yra, tačiau tie ragintojai nepaaiškina, ar VLIKas pats to nori. Kaip buv. Pasaulio Lietuvių Seimo New Yorke narys, gavau iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos Kanadoje kalėdinį laišką, kuriame Valdyba paaiškino savo pastangas taikyti Vliką su nevlikiečiais. Tame laiške rašoma, kad Lietuvių Fronto bičiuliai ir Talkos žmonės noriai sutiko derėtis, tačiau VLIKas atsisakė. Šį faktą turbūt visuomenė mažai težino, nes jo VLIKas negarsino. VLIKas tačiau pagarsino kitas derybas, vykusias prieš porą metų. Kai jos nepasisekė, VLIKas peskelbė visoj spaudoj eilę straipsnių ir išleido net atskira knyga vadinamus pasitarimo duomenis, kur suvertė visą kaltę nevliko žmonėms už derybų nepasisekimą. Taigi, tegu vienybės ragintojai įtikina Vliką, kad reikia vienytis.

Antra, bent Lietuvių Fronto bičiuliai VLIKui jokios opozicijos nereiškė, jokių atskirų centrų neorganizavo; vlikinės pinigų rinkimo akcijos neboikotavo. LFB vedė ramią kultūrinę-politinę veiklą, iš kurios galima paminėti stipendijų studentam organizavimą, ELI darbą (ELI — yra Europos lietuvių informacija, vedama frontininkų); Lietuvos reikalo informavimą leidiniais ir kt. akciją (pav., Chicagos bičiulių laiškas Amerikos Legijono konvencijai Chicagoje, kuris davė lietuviškam reikalui gražią reklamą laikraščiuose); LFB leidžia trimėnesinį žurnalą "Į Laisvę", kuriam niekas neprikišo nesocialumo ar neapykantos kitaip politiškai galvojantiems; organizuoja studijų fondą, kurio du leidiniai pasirodys dar 1961 m.

Visos grupės, tiek vlikinės, tiek nevlikinės, atlieka daug naudingo ir pozityvaus darbo, kai tik to nori. Tokiu darbo pagrindu vienybė yra visada galima. Ji reikštųsi darbų koordinacija. Tačiau VLIKo žmonės, kai Chicagoje buvo kviesti tokiam bendram darbui, atsisakė

Yra šviesių ir gana tamsių pasisakymų apie veiksnius. Veni teigia, kad veiksnių balsas esąs tikrai toli girdimas, gi kiti sako, kad dabartinė veiksnių veikla laikytina tik gyvybės įrodymu. Kokia būtų Jūsų nuomonė tuo klausimu?

DR. JUODEIKA:

— Lengva kritikuoti ir peikti, bet sunku pozityviai dirbti. Dažniausiai tie peikia, kurie patys nieko nedaro. Atvirai kalbant, ligi šiol niekur neteko užtikti pozityvios kritikos, kaip darbas turėtų būti varomas. Viena tik aišku, kad būtinai reikia įtraukti šviežio, jauno kraujo į mūsų vadavimo veiksnius, jei norima, kad tie veiksniai nenumirtų. O jie turi augti ir progresuoti.

DR. KRIVICKAS:

— Yra sakoma, kad kiekviena tauta yra verta tokių atstovų, kokius ji turi. Atskirų grupių ir veiksnių vertė priklauso nuo jų atliktų ir atliekamų pozityvių darbų. Gal esamos padėties didžiausias blogumas yra tas, kad mes perdaug esame linkę į kritiką. Dažniausiai šie bevaisiai kritikos žodžiai yra daugelį atšaldę nuo aktyvesnio dalyvavimo visuomeniniame darbe. Man atrodo, kad geresnė yra Vaižgantinė taktika: ieškokime savo tarpe deimančiukų, o tada ir darbas bus sėkmingesnis ir teiks daugiau džiaugsmo visiems jį darbantiems.

Nukelta į 17 psl.

Pagarsėjęs seserų Blandyčių trio, Chicago, Ill.
The Blandytė Sisters, a well-known vocal trio among Lithuanian-Americans. (See other pictures on this page).

Pradžioje dainavusios keturios seserys ir sudariusios Blandyčių kvartetą.
The Blandytė Sisters quartet, Chicago, Illinois.

DAINININKĖS SESERYS BLANDYTĖS

Blandytės: keturios seserys: Stasė, Ona, Elena ir Benigna — visos pasižymi dideliu palinkimu prie meno. Apdovanotos gražiais balsais, jos tik atvykusios į JAV sudarė vokalinį kvartetą. Stasei ištekėjus sąlygos jai nebeleido dalyvauti šiame sambūryje: 1953 metais kvartetas pavirto į trio. Šis Blandyčių Trio vėliau plačiai išgarsėjo ir apie pirmykštį kvartetą žmonės pamiršo.

Seserų Blandyčių Trio yra pasiekęs gražaus meninio lygio; turi sklandų, išlygintą išpildymą ir nemažą repertuarą, apimantį daug liaudies dainų bei įvairių lengvesnio žanro muzikos aranžementų.

Seserų Blandyčių Trio pradžioje akomponavo muzikai A. Skridulis ir Jančys; kurį laiką šis trio dirbo ir su kompozitorium Vl. Jakubėnu, kuris yra padaręs keletą aranžementų ir taip pat akomponavęs koncertuose.

Blandyčių Trio yra davęs daugybę koncertų Chicagoje, o taip pat ir aplinkinėse lietuvių kolonijose: Detroite, Clevelande, Milwaukee, Kenosha, Rockford, Ill., ir Gary, Ind.

Onutė Blandytė, sopranas, ir Elena Blandytė, mezzo sopranas, abi yra A. Dičiūtės vokalinės klasės mokinės ir dažnai pasirodo kaip solistės. Elena Blandytė yra taip pat žinoma kaip gabi vaidintoja, dažnai dalyvaujanti įvairiuose Chicagos lietuvių pastatymuose. Onutė Blandytė yra žymi sportininkė, pasiekusi laimėjimų tinklinio, o taip pat ir disko mėtymo srityje. Ji yra šiuo metu Chicagos amerikonų tinklinio komandos kapitonė.

Benigna Blandytė yra ištekėjusi už taip pat dainininko Laurušonio; jos šeimyninis gyvenimas jai netrukdo dalyvauti seserų trio koncertuose.

Vl. J-as

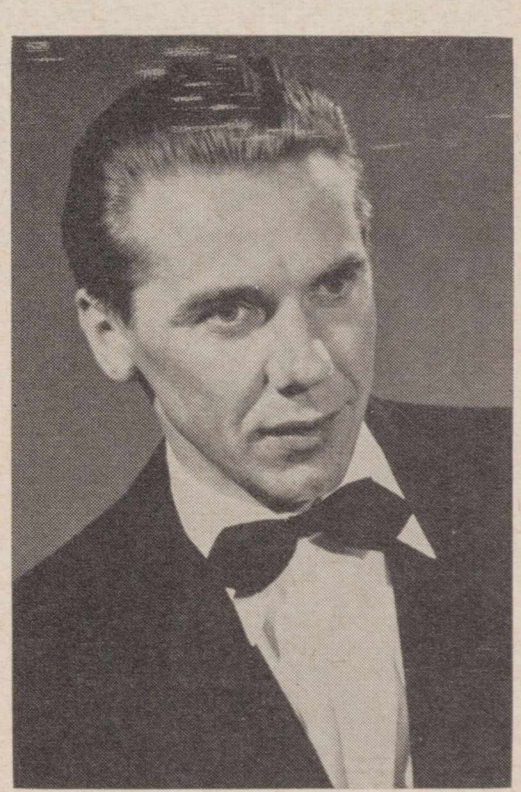

Antanas Skridulis, Chicago, Illinois, seserų Blandyčių trio vedėjas.

A. Skridulis, Chicago, Ill., musical director of The Blandytė Sisters.

O .ir E. Blandytės "Laiškų Lietuviams" koncerte.
O. and E. Blandytė in one of musical programs.

E. Blandytė dainuoja inžinierių baliuje Chicagoje.
E. Blandytė taking a part in the engineers' ball musical program. Comp. V. Jakubėnas at piano.

NELĖ MAZALAITĖ,
rašytoja beletristė, nuo 1950 metų gyvena ir kuria Brooklyn, N. Y.

Nelė Mazalaitė yra viena iš individualiausių mūsų prozos rašytojų, turinti originalų savitą stilių, kuris savo barokiškumu, ištakumu ir konstrukcija ryškiai išsiskiria iš kitų autorių. Autorė idealizuoja jaunystę, gamtą, tėvynę, meno kūrinius, grožį ir meilę. Jos moterys daug myli, bet ir nepaprastai daug kenčia. Pro nespalvingą gyvenimo kasdienybę jos kūriniuose prasiveržia vidaus pasaulio grožio ir gėrio atošvaistės ir žavi skaitytoją. Jos persnažai gilios sielos ir turtingų pergyvenimų; ji atvaizduoja subtiliausius širdies užkampius meistriškai ir neužmirštamai.

Ji yra išleidusi per dešimtį knygų, laimėjusi keletą premijų, tarp kurių ir Rašytojų Draugijos premiją. Be apysakų ir romanų, ji yra išleidusi stilium ir turiniu originalių legendų, kurios lieka nepakartojamos. Čia spausdinama alegorinė legenda yra vienas iš paskutiniųjų autorės kūrinių.

PRADŽIA

Šių dienų legenda

Nenuostabu, kad draugai nematė vienas kito, artėdami iš priešingų pusių — naktis buvo prisivarius beveik iki vidurio. Bet jie susidūrė pečiais, ir tuomet vienas sušuko:

—Žiūrėkit, ką matau! Teisybę sako, kad pasaulis yra kaip restoranas, kurio duris įsuka ir išstumia tu pačiu metu. Tai tu išvykai pakeliauti?

Užkalbintasis sustojo susigalvojęs: jis neatpažino balso, ir tiktai po kiek laiko (tuo momentu naktis išsiėmė mėnulį ir pasikabino prie apsiausto) — ne tiek įžvelgė, kiek atspėjo, veidą. Bet kaip jis atrodė! Taip ir norėjo pasakyti, tačiau tik mandagiai, kaip dera tam, kurio manieros geros, nusišypsojo ir sumurmėjo:

—Sveikas!.

Tiktai kad jį tuojau taip apėmė pasididžiavimas, jog jis neištvėrė:

—Taip, kaip ilgai aš laukiau to laiko, kad galėsiu išvykti.

—Didieji troškimai įvyksta, — tarė abejingai pirmasis, — visi iš namų bėga, o atgal į juos — lekia.

—Ne visi, — paprieštaravo jaunasis (taip vadinsime jį, nes kai jis, vis skaidrėjančioje mėnesienoje, dar kartą pasižiūrėjo į draugą, kurį pažinojo neatmenamai ilgai, ir nebuvo praėję ilgiau kaip vieneri metai nuo paskutinio būvojimo po tuo pačiu stogu) jį apėmė siaubas: nes štai, tas, su kuriuo buvo beveik vienaamžiai, stovėjo priešais raukšlėtas iki akių lėlyčių, mėlynai išbalęs, kaip neišgydomas ligonis ar baisiai prasigėręs, ir jo plaukai dalinosi dvejopai — vienų visai neliko, kiti buvo drumzlinai žili. Kaip galima taip pasikeisti, — gailėjosi jaunasis, ir vistiek jam darėsi labai gera, kad jis pats yra gražus ir tvirtas ir jaunas. Doru būdu negali užsidirbti tokios biaurios išvaizdos, — tarė jis savyje, tačiau jis norėjo būti mandagus ir dosnus gerumu, jis tarė su užuojauta:

—Prisėskime momentui — va, medis guli, rodos, kaip tik mums padėtas.

—Tu neblogai galvoji, — sako draugas, — tu tiki, kad viskas pakeliui paruošta pasitikti tave. Ne, aš negaišiu, aš skubu. Aš esu labai pavargęs.

O, kaip nesiderino anojo "skubu" su visa povyza, — galvojo jaunasis, — tokia eisena bus panaši į šliaužimą, ir globojamai sako:

—Tai kaip tiktai būtina pailsėti. Sėskim, aš papasakosiu, kas dedasi namie — — —

—Tikėk, nėra naujienos, kuri būtų man įdomi pakeliui — aš tik noriu kuo greičiausia pareiti ir galutinai pailsėti, — sako tas, nelaiku pasenusysis, ir susijuokia be linksmumo: — Bet tau aš galėčiau būti naudingas. Ne, nepasakosiu įspūdžių, paskui juk tu skaitysi mano užrašus, ir aš tavuosius, tačiau aš tave galėčiau laiku perspėti ir patarti, kur neverta eiti — — —

—O, ne, — sušuko jaunasis, — man viskas įdomu, manęs niekas neatkalbėtų aplenkti jokios kertės. — Jis girdi, kad jo balsas skamba taip galingai ir tvirtai, toks sveikas jis stovi preš paliegėlį, kad vėl mėgina būt geras už gera. — Man, žinoma, būtų malonu pasiklausyti, bet tu, sakai, pavargęs ir skubi...

—Aš tau tik atiduosiu kelionės žemėlapį, ir tu pats be žodžių suprasi, — kalba senesnis ir išsitraukia iš aplamdyto apdaro ("Joks elgeta neimtų šio drabužio", galvoja pasibiaurėdamas jaunasis, "kas patikėtų, jog taip neseniai mano draugas buvo didžiausias puošeiva) kišenės daiktą, tokį pat sudėvėtą ir nuvalkiotą, kaip jo apsivilkimas. Jis iškęsnojo drobę, ir jaunasis mano sau: — Kaip galima vadinti žemėlapiu — čia neatpažinsi jokios vietovės, viskas subraižyta, sutepta, išmirkyta raudoname pigiame valkatų vyne ir apnešta purvu.

—Aš negaliu imti! — sušuko jis pasibaisėjęs, ir tuojau kilniai ištiesė rankas: — Kas išdrįstų apiplėšti keliautoją iš tokio patyrimų turto! Be to, — jis vėl pasididžiavo, — aš turiu savo. — Jis išsivyniojo savąjį, visiškai naujutėlį, kalnai ten stovėjo skaisčiai rusvi, kaip jauni baravykai, miškai žaliavo, galėjai girdėti stirnas laigant, ir įvairios šalys, atskirtos nuo kontinentų liūliuojančiais mėlynais vandenimis, arba dailiais tvarkingais brūkšneliais, gulėjo šalimais viena kitos taikingos, pilnos miestų vardų. Žemėlapio drobė šnerėjo, kaip linas žydintis, ir kaip išaustas, ir stačiai alsavo ateities pažadais, kaip ką tik tai sutverta žemė. Jis sulankstė jį atgal, labai atsargiai, kad kartais nesuraukšlėtų, nepadarytų linijos nevietoj, ir net taip nepažeistų kurios valstybės ribų.

Žiūrėdamas į draugo triūsą, senesnysis nusikvatojo taip ciniškai, kad atrodė, jog tik dėl to juoko nukrito tokia maža daili žvaigždelė, ir, žinoma, gavo galą.

—Tu nepamiršai ir dienoraščio? —paklausė jis baigęs juoktis, ir jaunasis, kurs jau buvo spėjęs pasipiktinti ir įsižeisti, norėjo atsikirsti rūsčiai, arba nutylėti, tačiau negalėjo: jis turėjo pasirodyti, kad jo užrašų knyga yra didelė, dailiai ir tvirtai įrišta, brangaus popieriaus — vertingiems daiktams atžymėti. Jis parodė ją kukliai, taip jam pačiam rodėsi, — pasakė:

—Aš esu pasiryžęs kasdien užrašyti nors vieną gražų patyrimą, išmintingą žodį, ar nubrėžti nepaprasto vaizdo ar įvykio paveikslą.

—Daryk taip, mano broli, — tarė senesnis, kurs čia pat, po draugo akimis, akimojais seno vis labiau, taip be galo buvo jis pavargęs. — Rašyk, skaitysim, kai tu atskrisi namo. Sakai, jokio patarimo, viską atrasi pats? Kaip nori. Keliauk!

Bet jis nelaukė pasižiūrėti ar jo klausė — jis pirmas nuėjo, į priešingą pusę. O po keletos žingsnių atsisuko:

—Pradėk nuo Amerikos — linksmas kraštas. Ji turi tokius į tavo knygą įrašytinus, neišverčiamus — ir gal neaiškius jiems patiems išsitarimus: — "Take it easy", ir greta to, dažnai vartoja, ypač draugams: — "Take care of yourself". — Pradėk nuo ten.

Dabar jis jau ėjo neatsigrįždamas, paknopstomis, o jaunasis stovėjo vietoje — jis turėjo daug laiko. Jo draugas pasidarė keistas, gal jį ištiko koks siaubingas įvykis prieš kelio galą? O gal jis buvo pamišęs? Gaila, gaila, tačiau kiekvienas daro ką nori ar gali — jis patraukė pečiais, nusišypsojo ir pats pradėjo žengti.

Tik visai negudrūs kartais paklauso patarimų, jis gi pats žino kur eis: šventiška nuotaika valdo išvykus į platų ir ilgą kelią, jis geidė būti šią naktį su laimingiausiais žmonėmis, ir kur kitur galėjai rasti tai, jeigu ne ten, kur, kaip pasakų knygoje:

Karalius vedė mylimą mergaitę. O, tai nieko, kad pats karalius su nuotaka, dvylikos žirgų vežami, išvyko į nykštukų saugomą pilį, kad niekas negalėtų girdėti, kokius žodžius jie kalbės apie meilę vienas kitam, tai nieko. Juk žmonės dar šoko šviesiame vestuvių mieste, dar nebuvo išsekęs vynas — to negali atsitikti, kai karalius kelia vestuves. Ir toks retas dalykas šiame nuobodžiame amžiuje, tiek retai išgirsi, kad — gyvena karalius, — atsiduso jis, — ir dar karščiau panūdo pabūti su linksmais žmonėmis, kurie devynias dienas, kaip sako pasaka, šoka po miesto gatves, su deglais rankoje, ir taure antroje, ir gražiausioji mergaitė pasveikins keleivį ir įsuks jį į ratą, kaip į gyvą žmonių vainiką.

Į šitą miestą jis įžengė.

Jis tikrai sutiko daug žmonių, ir tikrai šio miesto gyventojai buvo karaliaus žmonės, ir jie ėjo būriais, ilgais, kaip virvės, ir krūvomis, turėtum sakyti, kaip gėlių puokštės— bet ir negalėtum pasakyti to: jų lūpos dar tebeturėjo vyno kvapą ir alaus putą iš karaliaus puotos, tačiau jie buvo girti rūstybe ir neapykanta, jie nešė deglus, bet ne nušviesti, tik deginti, ir jų rankos sviro nuo akmenų — mesti. Jeigu jie ėjo tylėdami — tai buvo prieš mirtį, jeigu jie šaukė — tai reiškė užpuolimą. Ir jeigu jie pavargdavo ir stovėjo užkimę — tai sušukdavo vienas, ir vėl, kaip liepsna šiaudus, užkurdavo jų pyktį. — Ir prieš juos stojo taip pat karaliaus žmonės — kareiviai, ir jie vedė žirgus atlaikyti minią, ir jų kardai buvo iškelti, ir ašmenys žeidė.

Jaunasis keleivis pabėgo, jis bėgo užsidengęs akis, kad tiktai nematytų ką matė.

Kai jis pagaliau atsipeikėjęs sustojo — jis atžymėjo savo naujame žemėlapyje miestą. Šitą miestą, kuriame karalius neseniai buvo džiūgavęs su savo išrinktąja, su savo žmonėmis, keleivis pavadino sielvarto vieta — ir pamatė, jog nuo šito ženklo, visas žemėlapis sutemo,

Pabaiga 16 psl.

ALEKSANDRAS RADŽIUS

VIENUOLIO VALANDOS

Iš spaudai parengto rinkinio "Paukščių Takas"

A K Y S

Tavo akys, it meteoritai,
Juodą naktį krinta į mane.
Krinta žvaigždės, vėjo nuraškytos,
Ir nukritę spindi Nemune.

O naktis tuštėja, virsdama į nieką,
Gęsta Paukščių Tako mistinė šviesa.
Tiktai tavo akys manyje palieka,
Ašaroje spindi jų gelmė visa.

★

Pavargus žemė plaukia orbitoj iš lėto,
Ieškodama ramybės ir tylos.
O kaip sunku man rasti žemėj vietos,
Kur nesudrumstų niekados
Neramūs mano broliai žmonės
Ir mano kraujas, ir tylos daina,
Ir žvaigždės tolimoj kelionėj
Ir nuolat skubanti diena,
Kur nesudrumstų niekados
Ramios vienuolio valandos.

VISATOS VEIDAS

Atklydęs spindulys iš n-dimensijų erdvės,
Nebeapšvies išvargusio ir iškankinto proto.
Ieškojimų ištroškusias akis švelniai palies,
Nukrisdama toliau nesurastų erdvių ieškoti.

Ar mes vieni pasaulyje, pilnam keistos šviesos,
Kuri nakties žaismingoj paslapty gyvena?
Mes neregėsime visatos veido niekados;
Jos tuštumoj išnykę esam mes
Ir mūsų žemė . . .

ŠIAURĖS PAŠVAISTĖ

Kaip skaudžiai virpa saulės dalelytė,
Įkritusi į žemės magneto jėgas.
Žiūrėk ir džiaukis, ir nelauk išauštant ryto:
Jisai tave, ir žemę, ir bangas
Sulydys į beformę baltą masę,
Sunkia srove ji tau akis užlies,
Paskęs galaksijų veidai išgęsę,
Ir elektronai, neišdavę paslapties,
Nulėks atgal į mikrokosmo gelmę.

Ž A R I J A

Kadais naktigonių akyse gyvenai
Birželio šiltą naktį lig aušros.
Nespėdavo ataušti tavo karšto guolio pelenai,
Kai rytmečio migla atnešdavo lašus rasos.

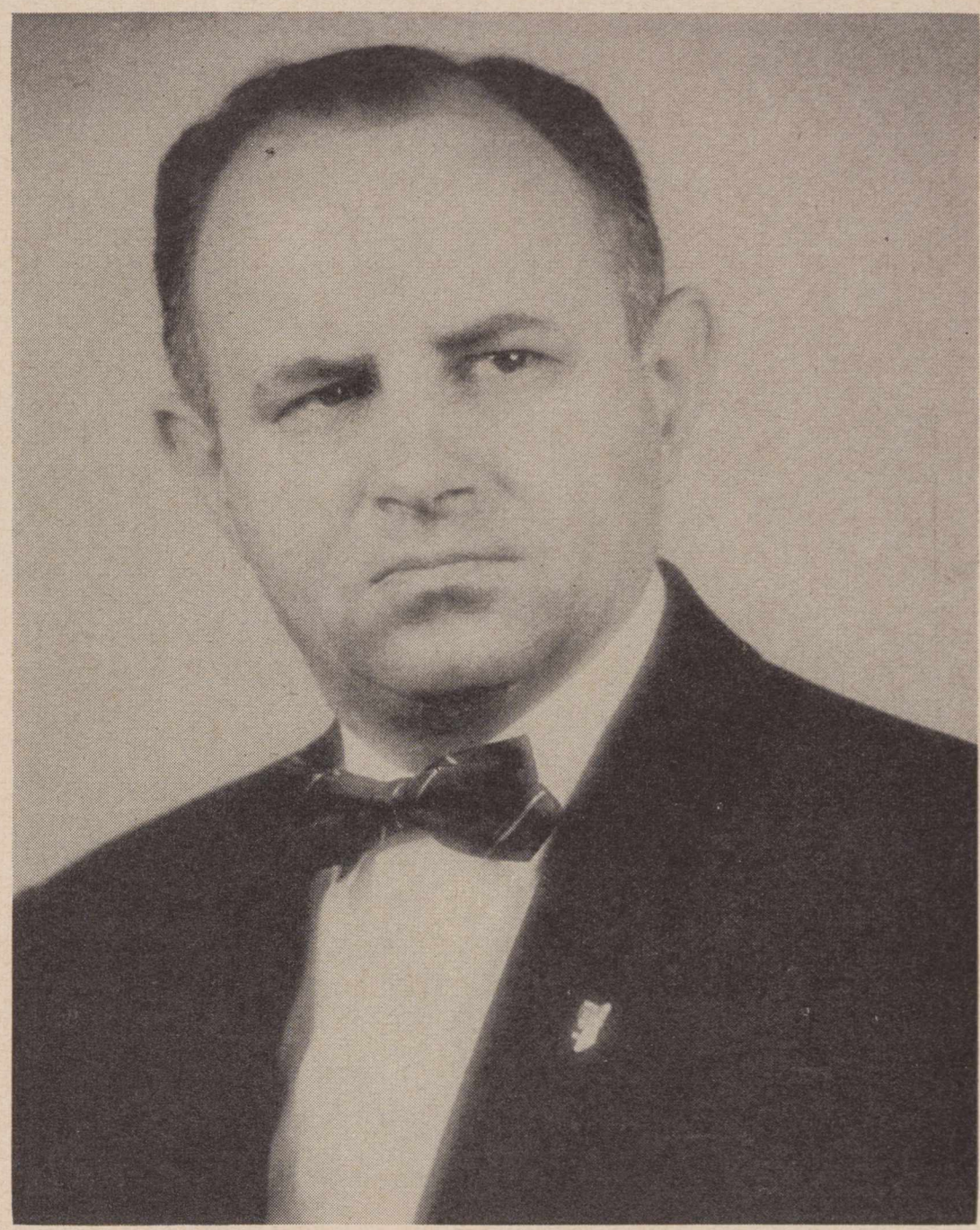

ALEKSANDRAS RADŽIUS,
poetas; pirmą jo poezijos rinkinį "Paukščių Takas" išleidžia LD leidykla.

A. Radžius yra vienas tų debiutantų, kurie nesiskubino su pirmuoju rinkiniu, ilgai ieškojo savo kelio, šlifavo formą ir iš karto įstoja į literatūros kelią. Jo forma tvirta, ir tarsi įgūdusios rankos valdoma. Jo eilių tematika daugiausia nekasdieniška, nešanti skaitytoją į neaprėpiamų pasaulių plotus. Niekas iki šiol nėra mūsų poezijoje leidęsis į žvaigždynų sritis ir taip apdainavęs, kaip Radžius, ypač pažymėtinam Zodiako ženklų cikle. Jis imasi miniatiūrinės formos, bet išbaigia ją iki tobulumo.
Čia dedama keletas dalykų iš baigiamo spausdinti Radžiaus rinkinio.

Tada paimdavau tave į savo degančias rankas,
Ir tu virpėdavai, tartum žvaigždelė tolima.
Aš nešdavau tave į tėviškės pavargusias lankas,
O mano veidą glostė šilima . . .

F I N A L A S

Kai tavo akys ima gesti
Giliam nadire su diena,
Tada, atskleidus Almagestą,
Nakties didžioji nežinia
Žodžius tau skaito paslaptingus,
Ir tampa aišku, ir žinai,
Ko laikas ir erdvė sustingo,
Ko ji užgeso amžinai.

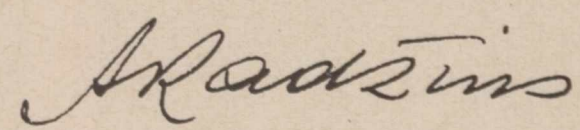

Toronto Vaikų Namų ved. sesuo M. Margarita su grupe vaikučių prie jų statomos "Gedimino pilies".

Sister M. Margarita, principal of the Lith.-Canadian Children's Home of Toronto, Ont., Canada, with a group of children.

Mergaičių popietė Toronto Lietuvių Vaikų Namuose.

A group of girs during one of a day's lessons at the Lithuanian-Canadian Children's Home of Toronto, Canada.

Grupė vaikučių darbo metu Toronto Liet. Vaikų Namuose.

A group of children during one of a day's lessons at the Lith.-Can. Children's Home of Toronto.

LIETUVIŲ VAIKŲ NAMAI TORONTE

Toronto mažuosiuose lietuviuose ugdyti lietuviškajai dvasiai židinys — jau realybė

Po penkerių metų, vadovaujant N. Pr. Marijos seserims, Toronto lietuvių vaikų darželiui Delaware Ave., seserys, padedant Toronto lietuvių Vaikų namų rėmėjams, pastatė erdvias patalpas, kuriose jau vyksta mergaičių popietės, katekizacijos pamokos, ateitininkių susirnkimai, KLK Prisikėlimo parap. moterų siuvimo kursai ir vaikų darželis. Tai vadinamieji Lietuvių Namai, pastatyti pagal arch. A. Kulpavičiaus planus.

Namų adresas: 57 Sylvan Ave., Toronto, Ont., Canada.

Darželio patalpos yra ne tik moderniškos, bet ir labai skoningai įrengtos, erdvios — jose laisvai gali tilpti 100 darželio amžiaus vaikų. Namuose yra puiki šviesi salė, kuria Toronto jaunimas naudoja savo organizacijų susirinkimams.

L. V. Namuose patalpinta Mairono vardo šeštadieninės mokyklos

Pabaiga 11 psl., I skilty

KAIRĖJE: Toronto Vaikų Namų mergaičių choras.

LEFT: A girls' choir of the Lithuanian-Canadian Children's Home, Toronto, Ont., Canada.

ŽEMAI: Toronto Lietuvių Vaikų Namai, kuriems vadovauja Nekalto Prasidėjimo seserys. Namai pašventinti Toronto kard. McGuigan 1960 m. lapkr. 27 d.

BELOW: The Lithuanian-Canadian Children's Homo of Toronto, Ont., Canada, under the direction of the Sisters of the Immaculate Conception of Virgin Mary.

ŽEMAI: Jaunųjų ateitininkių grupelė, kurioms vadovauja Vaikų Namų seserys.

BELOW: A group of the young ateininkės, Cath. organization, at the Children's Home.

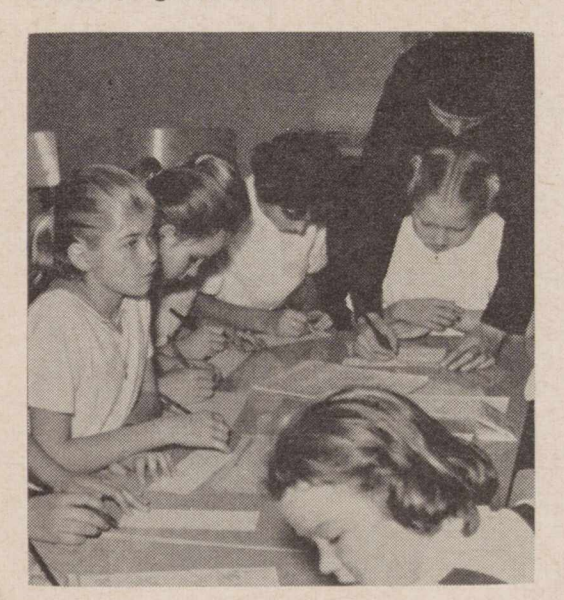

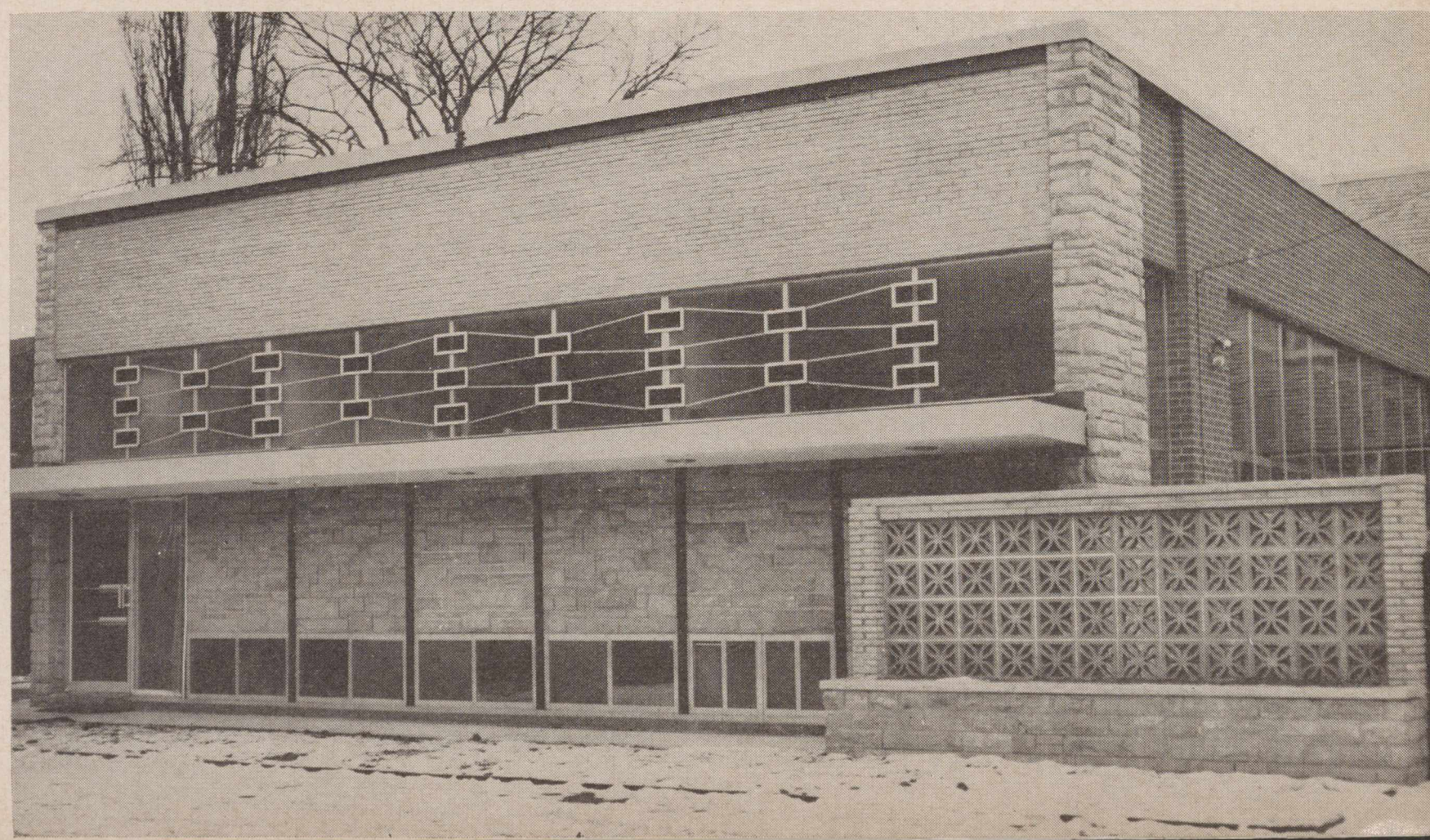

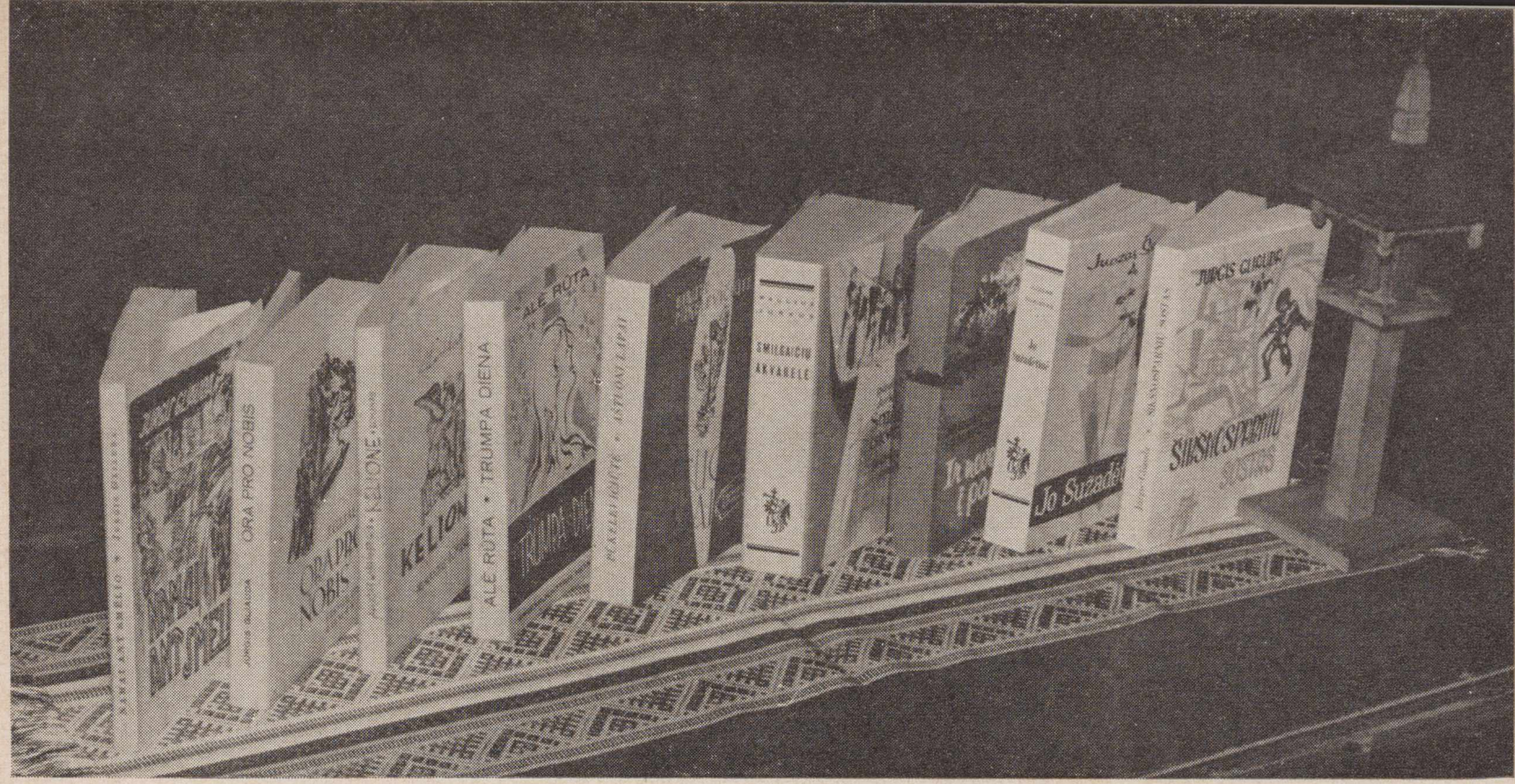

"Draugas", Lithuanian Catholic daily of Chicgo, Ill., established a novel contest ten years ago, giving a prize of $1000 annually to an author for his novel that is recognized as the best one of all that are being subitted to the contest judges that particular year. Left — the winning novels, below and on page 12 — their authors, Author Jurgis Gliauda of Los Angeles, Calif., is a three-time winner of this contest. The 1960 contest winner is author Aloyzas Baronas of Cicero, Ill.

DRAUGO ROMANO KONKURSAS

Prieš dešimtį metų paskelbtas "Draugo" romano konkursas virto kasmetiniu ir išsilaikė visą dešimtmetį. Tai pirmas ir vienintelis toks atsitikimas mūsų literatūroje. Per tą laiką premijuota 10 originalių romanų, iškelta keletas jaunų, iki tol nebuvusių literatūroje vardų. Smarkiai pajudintas visuomenės susidomėjimas — skaitytojai dar periodikoje veikalus sekė ir komentavo premijuotas knygas išpirko. Romano premijos ($1000) įteikimo šventės, rengiamos Chicagoje, susilaukė didelio visuomenės dėmesio, į jas gausiai lankėsi su nekantrumu spėliodami, kas laureatas (premiją laimėjusio pavardė tebūdavo paskelbta tik premijos įteikimo metu).

Dešimtmečio proga LD red. kreipėsi į romano laureatus prašydama atsakyti į keletą klausimų, surištų su konkursu.

1). Ar "Draugo" romano konkursas prisidėjo prie mūsų literatūros įnašo?

JURGIS GLIAUDA:
Per devynis metus šio konkurso vienaip ar kitaip paveikti mūsų rašytojai parašė ir išleido per 20 romanų Kiekybiškai tai jau ištisa knygų lentyna namų knygynėlyje. Kokybiškai — mūsų literatūros autoritetų atsiliepimai rodo, kad sulaukta ir labai gerų knygų. Romano konkurso įnašas į mūsų literatūros lobyną yra neabejotinai teigiamas.

ALGIRDAS LANDSBERGIS:
Kiekybiškai — taip.

AIĖ RŪTA:
Be abejonės, "Draugo" romano konkursas prisidėjo prie mūsų literatūros puoselėjimo ir praturtinimo. Kad ir neišspaudė šedevrų, kurie gimti gali tik natūraliu būdu, bet, vistiek, davė keletą neblogų, gražiai apipavidalintų, knygų.

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ:
Jūsų klausimas mane priverčia tapti savo kolegų vertintoju, o tos atsakomybės visada privengiau. Bet, kadangi man tenka į jį atsakyti, susumavusi aštuonis iki šiol premijuotus romanus, drįsčiau teigti, kad dabartinės mūsų prozos kraitį jie praturtino. Be abejonės, tikrąjį tų romanų svorį atseikės laikas.

PAULIUS JURKUS:
Taip. Paskatino rašytojus kūrybai, visuomenėje sukėlė susidomėjimą lietuviška literatūra.

JERONIMAS IGNATONIS:
Šiandien įvairiai vertinami "Draugo" romano konkursai ir jų premijuotieji romanai, bet ateitis atskleis tikrą jų vertę, kai naujos originalios kūrybos knygos pasirodymas bus retenybė. Jų literatūrinė vertė tegu ir ne be priekaištų, bet dešimtis premijuotų ir antrąjiek nepremijuotų romanų, išėjusių iš spaudos ir priežastiškai surištų su konkursu— lietuvių literatūros istorijoje nebus praeinama tylomis.

JUOZAS ŠVAISTAS:
Taip. "Draugo" romano konkursas prisidėjo prie mūsų literatūros įnašo. ei ne tasai konkursas, savaime suprantama, nebūtumėm turėję tiek romanų, ypač šiuo metu, kai leidėjų beveik neliko. Konkursas duoda vilties, kad romanas, nors premijos nelaimėjęs, vistiek gali būti "Draugo" leidyklos išspausdintas, jeigu jis įdomus ir svarus.

2). Kaip premijos laimėjimas atsiliepė į Jūsų literatūrinį kelią ir vardą?

JURGIS GLIAUDA:
Jaučiuosi esąs tarp trijų laurų vainikų ir trijų erškėčių vainikų.

A. LANDSBERGIS:
Premija mano literatūrinio kelio nepakeitė, nors buvo maloniu moraliniu paskatinimu ir piniginiu pariebinimu. "Kelionė" ir be premijos būtų buvusi iš esmės ta pati, nors

Numatoma:

bibliotekėlė, kuri tuo tarpu dar negausi, bet, tikimės, visuomenei ir leidykloms padedant, išaugs į gražų lietuvybės pylimą.

Namų jaunimas turi puikias sąlygas ir už namų sienų — priešais yra asfaltuotas kiemas, taip pat su nemaža vaikams žaisti įrengimų: tam tikrais mažais nameliais, sūpynėmis ir pan. Ten pat yra ir garažėlis vaikų važiuojamoms priemonės — dvirtukams, triratukams ir kt.

Įėjimo vartus puošia lietuviškas kryžius. Aplinkui — gėlių kliombos. Ateis vasara, ir jos pasipuoš gėlėmis. O viduje, dabar, nežiūrint šaltos žiemos, žydi ir auga jaunos lietuviškos gėlės, kaip atidarymo metu vaikučius pavadino dr. kun. Juozas Prunskis. Rūpestinga seselių ranka jas saugo nuo svetimųjų dulkių, kurios apkrinta mūsų mažuosius, augančius nė tėvynėje. (s.)

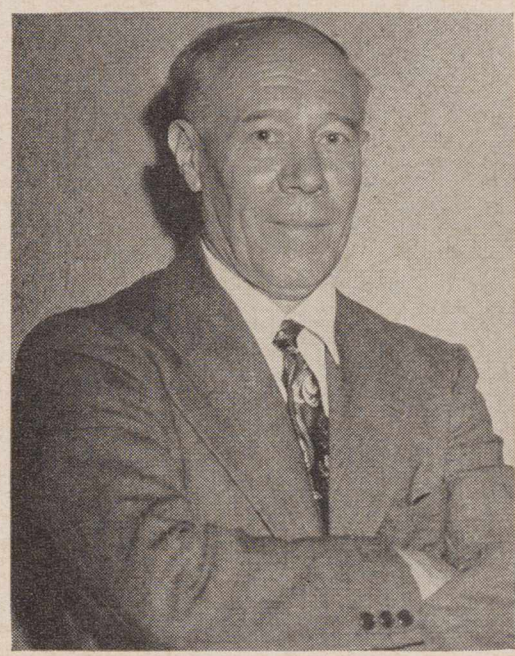
JURGIS GLIAUDA
(Knkursą laimėjęs tris kartus)

ALGIRDAS LANDSBERGIS

ALĖ RŪTA (ARBIENĖ)

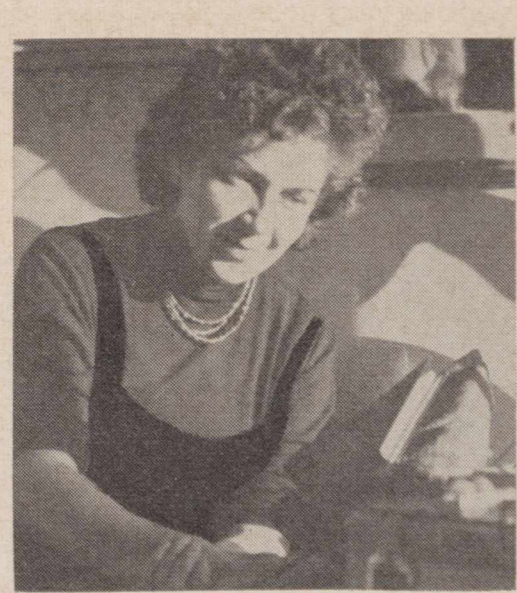
BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

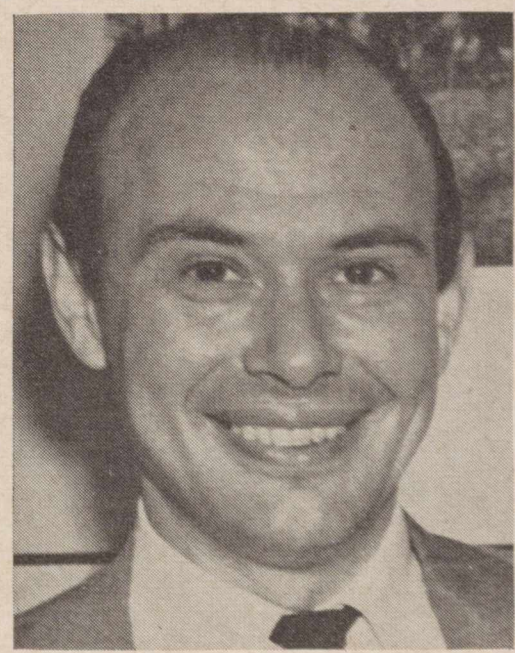
PAULIUS JURKUS

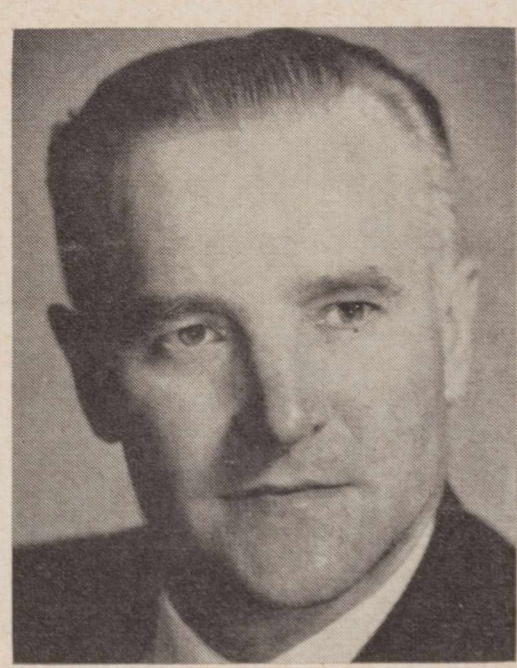
JERONIMAS IGNATONIS

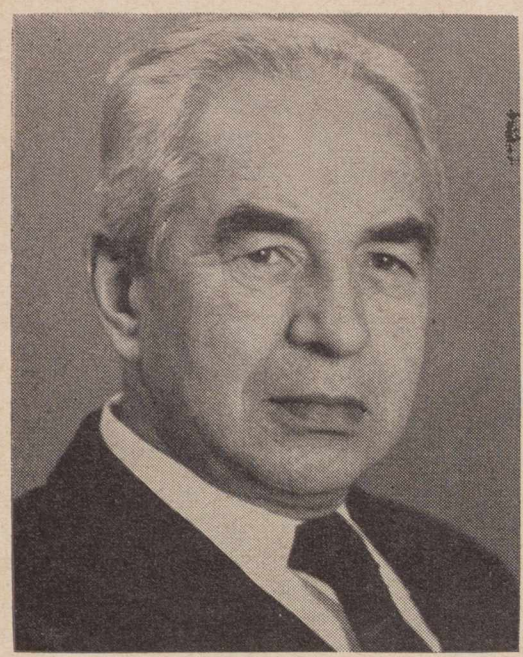

JUOZAS ŠVAISTAS

ALOYZAS BARONAS

gal kiek vėliau užbaigta. Taipjau ir mano literatūrinis vardas svarbiosiose svarstyklėse sveria tiek, kiek jis svertų ir be premijinės etiketės. Reikia paminėti, tačiau, kad toji etiketė įspraudė "Kelionę" į rankas tiems skaitytojams, kurie jos šiaip nebūtų lietę. Ta "premijinių" skaitytojų grupė dalijasi į 3 pagrindines šakas: a) Tieji, kuriems knyga patiko (tipiška autoriaus nuomone — "skaitytojai su skoniu"), b) Skaitytojai su detektyviniais palinkimais ("vienuolyno scena visai nereikalinga, bet autorius ją įdėjo, kad sužavėtų Marijonus ir užsitikrintų premiją", etc.), c) Pasipiktinę skaitytojai (kaip galima duoti $1000 — kūrinį, kurio stilių ir esmę aš puikiai suprantu — už romaną, kurio aš visai nesuprantu", etc.).

ALĖ RŪTA:
Nemanau, kad vien konkursai atkastų talentus ir juos palaikytų augštumoj. Tai apskritai. O man asmeniškai, laimėjus "Draugo" premiją už "Trumpą dieną," buvo didelis džiaugsmas, paskatinimas ir materialinis bei moralinis atlyginimas už nelengvą rašytojo darbą. Mano literatūrinis kelias ir vardas, žinoma, priklausys tik nuo mano pačios sugebėjimų ir darbo.

B. PŪKELEVIČIŪTĖ:
Atvirai sakant, tik dabar susimąsčiau ties savo literatūriniu vardu... Ar jo esama ir kokio jo esama — to klausimo sau niekad nestačiau. Gal dėl to, kad literatūrinis vardas, mano supratimu, yra sunkiai apibrėžiama sąvoka.

Gi kaslink literatūrinio kelio — "Draugo" premijos laimėjimas man buvo tarsi žalia šviesa kryžkelėje. Deja, aš negalėjau toliau ta kryptimi keliauti. Tolumoje sumirgėjo pasakiški žiburiai ir man pasivaidino kitas (nemažiau nuostabus!) pasaulis — lietuviškas teatras.

P. JURKUS:
Sunku atsakyti. Taip, atsiliepė. Paskatino darbui.

J. IGNATONIS:
Savo kūrybos linkmei nejaučiu premijos įtakos. Jaučiu tik paskatinimą. Skatina ne tūkstantinė, bet kūrybos pripažinimas ir įvertinimas ir knygos išleidimas. Tai pati svarbiausioji paskata. Tegu palieka už durų mintis, kad tūkstantis dolerių yra didelis pinigas ir už jį nuperkamas rašytojo vardas.

J. ŠVAISTAS:
Konkurso laimėjimas mano vardą, tiesa, daugiau pagarsino ir išpopuliarino. Bet tai nedaug teatsiliepė į mano literatūrinį kelią. Koks buvo, toks ir pasiliko. Jau keli metai guli paruoštos spaudai dvi knygos (1918-1919 metų atsiminimai ir Milžinų pasakos). Daug pastangų dariau, o leidėjų nėra.

3). Ar reikia konkursą tęsti, ar keisti (pavyzdžiui, praplečiant į kitus žanrus — apysakas, dramas), ar baigti?

J. GLIAUDA:
Tą vienintelį mūsų literatūros istorijoje konkursą privalu tęsti. Linkiu jam sulaukti sidabrinio jubiliejaus. Ne keisti jo į kitus žanrus, bet patartina kuriai nors mūsų visuomenės institucijai (redakcijai, bendruomenės vienetui, klubui) įsteigti pastovius dramos ir novelės konkursus.

Tačiau, tobulinant kas atsiekta, gal reikalingos kai kurios revizijos romano konkurso plane: ar vykdyti jį rečiau (amerik. Harper — kas dveji metai); premijos neteikimą, jei taip pasisako komisija; visad reiklių, kvalifikuotų komisijų.

Kalbos apie konkurso baigimą man atrodo suokalbiu smurtui prieš mūsų idealizmą.

A. LANDSBERGIS:
Konkursas tęstinas. Jis literatūrinių vertybių nepagamins, bet — koks konkursas jas pagamino? Supraskime jį, kaip blusą to neaiškaus gyvio, "literatūrinio gyvenimo", kailyje — nors ir paviršutinišką, bet naudingą pagyvintoją, paerzintoją. Tik taisyklėse reikia palikti vien meninius standartus ir į komisijas skirti tik pilnai kvalifikuotus žmones. Be to, gal vertėtų romano konkursą skelbti kas du metu, o tarpuose (kas ketveris metus) skelbti apysakų-novelių ir dramos konkursus.

ALĖ RŪTA:
Konkurso tęsimas būtų prasmingas tik jį reformavus. Jis buvo pozityvus ir prasmingas aniems dešimčiai metų. Reiktų dabar ko kito. Gal būt, dėl "Draugo" tūkstantinės varžytis reiktų kviesti visų literatūros žanrų rašytojus? Ir premiją skirti už aukščiausios vertės literatūrinį darbą. Poezijos, žinoma, turėtų būti premijuojamas tik visas rinkinys, ne vienas eilėraštis. Jei kuriais metais nebūtų vertingo rankraščio premija neskirtina. Sekančiais metais, radus vertingą kūrinį, galima skirti dviejų tūkstančių premiją; reiškia, nevaisingų metų duoklę atidėti vaisingiesiems. Bet reikia tikėtis, kad nevaisingų metų nebus.

B. PŪKELEVIČIŪTĖ:
Man būtų labai gaila, jei ši graži tradicija nutrūktų. Dalinai gal dėl to, kad esu konservatyvi ir prie tradicijos prisirišu.

Manding, romaną mūsų grožinėje literatūroje tektų ypatingai puoselėti, o "Draugo" premija yra jam didelis paskatas. Antra vertus, romanas bus bene labiausiai skaitytojų mėgiamas žanras. Gi nūnai lietuvišką knygą skaitytojo rankoje išlaikyti — būtų vienas svarbesnių kultūrinės veiklos uždavinių išeivijoje.

P. JURKUS:
Konkursą reikia tęsti, nes tai konkretus savos kūrybos ugdymas. Praplėsti į kitus žanrus — apysaką ar dramą — nebūtų prasmės, nes dienraščiui nuolat reikia literatūrinės atkarpos. O tokia atkarpa gali būti tik romanas. Tačiau "Draugo" dienraščiui neužtenka vieno romano metams. Galėtų paieškoti mecenatų ir kitą romaną užsakyti iš anksto, paskelbiant, kad tas ar kitas specialiai rašo romaną. Taip daro kitų tautų ne vienas dienraštis. Konkurse dalyvauti kai kurie rašytojai nenori, taip išjungiamas jų kūrybos skatinimas.

J. IGNATONIS:
Kas toliau daryti? Daug būtų galima rasti gerų pasiūlymų ir sudaryti puikių projektų, bet patį geriausią atsakymą duos patys rašytojai. Kol konkursui bus prisiunčiama nors ir du romanai — konkursas egzistuos, bet kai jau nebebus nė vieno — konkursai baigsis be jokių planavimų ar patarimų. Bet atsakant į šį klausimą, ima pakusa atsakyti taip pat klausimu: kokią išeitį rastų konkurso komisija ir konkurso organizatoriai, jei rašytojai, nepaklusę taisyklių, prisiųstų konkursui bet kokio žanro savo geriausius paruoštus spaudai kūrinius? Norėčiau pakišti mintį, jog geriausias būtų sprendimas — skirti premiją geriausiam bet kurio žanro kūriniui.

J. ŠVAISTAS:
Romanų konkursą būtinai tęsti, nepakeičiant kitais literatūriniais žanrais. Dramoms, apysakoms ir poezijai (poemoms) stengtis lygiagrečiai sudaryti konkursus. Tada pagyvėtų ir ta sritis, kaip dabar pagyvėjo romanai. Reikia tikėtis, kad mecenatų atsirastų, kaip dabar atsiranda romanui.

— Akademinis Skautų Sąjūdis buvo paskelbęs **jaunimo literatūros konkursą**; skirtos dvi premijos po $150. Jury komisija, kurią sudarė Nelė Mazalaitė, Stp. Zobarskas ir kt., atrinko premijoms du dalkus: **Liūdos Germanienės** novelę "Prizmė" ir Dalios Kolbaitės eil. "Netarti žodžiai". Premijos įteiktos Chicagoje sausio d. surengtam vakare. (Konkurso dalyvių amžiaus vidurkis 18-20 metų).

— Kalbininko **L. Dambriūno** knyga "Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai" jau pasirodė knygų rinkoje. Šis veikalas yra laimėjęs "Aidų" mokslo premiją.

KNYGOS IR AUTORIAI

— Vasario 13 d. poetui **Faustui Kiršai** sueina 70 metų. Bostono organizacijos šią retą sukaktį rengiasi iškilminga paminėti vasario 11 d. Minėjimo rengimo komitetą sudaro: pirm. Stasys Santvaras, sekr. dr. J. Gimbutas, ižd. J. Kapočius. Apie sukaktūvininko kūrybą paskaitą skaitys A. Vaičiulaitis.

LD sukaktuvininką paminėti rengiasi vasario mėn. numeryje. Inž K. Daugėla užprašytas ir sutiko padaryti naujausią poeto F. Kiršos foto nuotrauką. S. Santvaras užprašytas parašyto kūrybos aptarimą.

— **Dr. Jonas Grinius,** pasitraukęs iš Vasario 16 gimnazijos direkt. pareigų, daugiau turi laiko raštų kūrybai. Vienas iš paskiausių jo darbų yra plati V. Alanto romano "Tarp dviejų gyvenimų" kritika, išspaudinta "Aidų" žurnale. Girdėti, kad dabar rašąs J. Gliaudos premijuoto romano "Šikšnosparnių sostas" kritiką. Tikimės, kad jo raštų sulauks ir LD žurnalas.

— **Jurgis Gliauda** parašė romaną iš dailininko Čiurlionio gyvenimo, vardu "Ikaro sonata". Romanan įpintas dabartinių dailininkų pasaulis, ir Čiurlionis figūruoja tik tarpais. Kompozicija ir problemomis romanas žada būti naujas ir keliąs didelio susidomėjimo.

Romaną išleisti numato Nidos leidykla Londone.

Tas pats autorius parašė komediją "Kaukių balius", kuri ketinama statyti Los Angeles liet. scenoje.

— Spausdinamas ir netrukus pasirodys **Pr. Naujokaičio** romanas iš Nepriklausomos Lietuvos jaunimo gyvenimo, vardu "Įlūžę tiltai."

Atsiųsta paminėti

Jurgis Gliauda, **Šikšnosparnių sostas.** Premijuotas romanas. 268 psl. Dail. Ados Korsakaitės Sutkuvienės aplanko piešinys. Kaina $2.50. Išleido Liet. Knygos Klubas Chicagoje.

Alė Rūta, **Motinos rankos.** Romanas iš ciklo Didžioji meilė. 397 psl. Viršelis dail. J. Piipausko. Kaina $4.00. Išleido Liet. Knygos Klubas.

Nidos K. K. ir Europos Lietuvio **1961 m. Kalendorius.** Kasdien nuplėšiami lapeliai. Kaina 6 šil. arba $1.

Rinktinė. N. 7. Nidos leidinys. 1960. 80 psl. Išeina kas 3 mėnesiai. 50 c nariams ir 75 c nenariams.

Lietuvių Radijo valandėlė Rochesteryje 1950-1960. Red. H. Žemelis. Išleido L. Radijo Klubas. Iliustruota. Kaina $1.

Stepas Zobarskas, **In Quest of Nine Brothers.** English translation by Mrs. R. Sealey (Danguolė Sadūnaitė). Kaina 5 šilingai. Galima gauti Nidos sp. 3, Southern Row. London W., 10. Gr. Britain.

Septintosios Kanados Lietuvių Dienos Toronte Metraštis. Toronto, 1960 m. rugs. mėn. 3-4 d. KLB Toronto Apylinkės Valdybos leid. Nr. 2. Viršelis dail. T. Valiaus 106 psl. Iliustruota. Kaina nepažymėta.

Čiurlionio Galerijos Chicagoje 3-jų metų sukaktis ir Dailės Paroda. Gausiai iliustruotas Č. galerijos įkūrimo, veiklos ir paveikslų nuotraukomis. 64 psl., didelio formato, kaina $1. Išleido Čiurlionio galerija

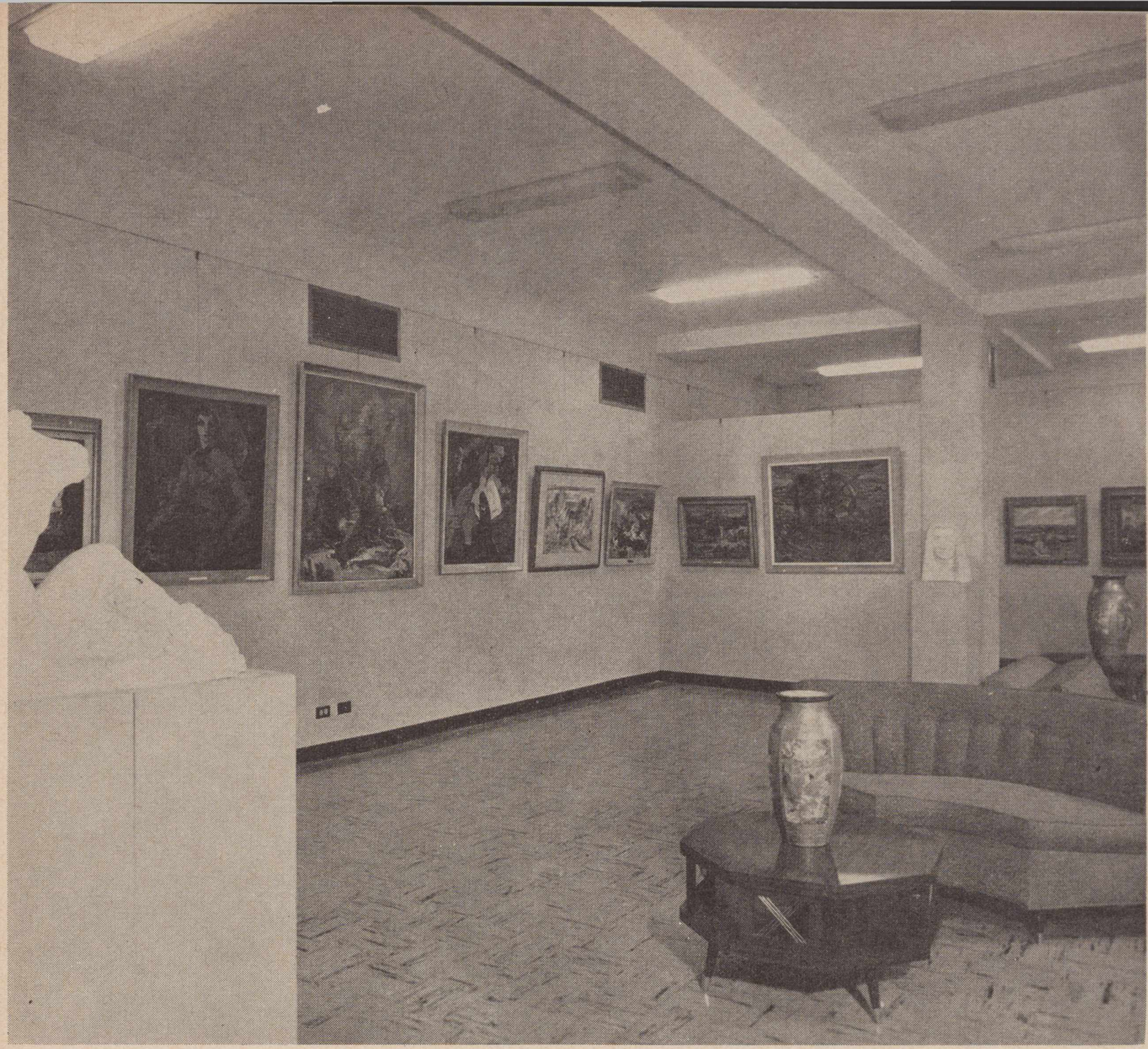

Čiurlionio meno galerijos patalpos. Galerija yra Jaunimo centre Chicagoje.

ČIURLIONIO GALERIJA CHICAGOJE

Praėjusių metų spalio 20 d. suėjo treji metai nuo "Čiurlionio" vardo meno galerijos Chicagoje įsteigimo. Jei pradžioje toks žygis ir ypač toks vardas (tokiu pat vardu yra meno galerija Kaune) kai kam galėjo kelti abejonių, tai šiandeną reikia sutikti su faktu: galeirija gyvuoja, rengia parodas, turi įsigijusi visą eilę meno darbų.

Č. galerijos patalpos yra T. Jėzuitų Namuose.

Čiurlionio galerijos patalpose pagal statutą gali vykti pavienių asmenų, grupių ar visuotinos meno parodos, tik išstatyti meno kūriniai neturi pažeisti meno, tautinių bei religinių jausmų. Iš parodų gali būti atrenkami lietuvių ir lietuvių kilmės amerikonų kūriniai Čiurlionio galerijai, nežiūrint meno pakraipos, partinių ar religinių autoriaus įsitikinimų.

□

Čiurlionio galerijos direktoriaus dail. M. Šileikio žodžiais, "Č. galerijos tikslas yra gaivinti dailės gynimą tremtyje, kad jis neapmirtų, kad mūsų pajėgesnių menininkų nors dalelė kūrinių grįžtų į Tėvynę Lietuvą". Galeriją šiuo metu globoja Lietuvos konsulas Chicagoje dr. Daužvardis; atgavus nepriklausomybę, galerija bus perduota Lietuvai kaip laisvojo pasaulio lietuvių dovana.

#

Per trejus metus galerijoje suruošta 17 parodų, kuriose dalyvavo 56 dailininkai, išstatydami 929 dailės kūrinius. Be bendrų parodų, kur dalyvavo iki 30 dailininkų, Č. galerijoje suruošta apžvalginės, sukaktuvinės ar eilinės A. Varno, V. K. Jonyno, J. Pautieniaus, B. Murino, M. Šilleikio, V. Igno, A. Rūkštelės ir kt. individualios parodos.

Pati galerija šiuo metu turi 35 dailininkų 69 kūrinius, kurių vieni yra mecenatų nupirkti, kiti autorių dovanoti ar paskolinti. Jų tarpe yra nuo veteranų A. Varno, A. Žmuidzinavičiaus iki pačių moderniausių — R. Viesulo , V. Igno ir kt.

□

Meno kūriniams įsigyti Č. galerija turi Meno Kūrėjų Fondą, kuriam skirtos aukos turi teisę būti įrašytos į income tax. Ta aplinkybė gali patraukti ir didesnes sumas aukojančių rėmėjų ir mecenatų, kurių tarpe matome keletą lietuvių biznierių, pačių menininkų ir žinomų meno rėmėjų kaip prel. P. Juras.

□

Čiurlionio galerija, be abejo, jau sudaro žymų Chicagos liet. kultūrinį židinį, kur kaupiama vis daugiau darbų kaip galerijos nuosavybė, kur pristatomi visuomenei naujausi meninkų kūriniai ir kur švenčiamos mūsų vyresniųjų dailės kūrėjų ir veteranų sukaktys.

Minėdama trimečio sukaktį, Č. galerija surengė savotiškai įdomią — meno kolekcionierių — parodą. Joje išstatyta 33 dailininkų 144 kūriniai, įvertinti daugiau kaip 19.000 dol. vertės. Parodoje galėjai matyti eilę senųjų mūsų dailininkų, kaip Žmuidzinavičius, Šklerius, Dobužinskis ir kt. darbų. Kaikurios "kolekcijos" buvo gana gausios ir vertingos. Jury komisija geriausias kolekcijas atrinko ir savininkus apdovanojo pažymėjimais (jb)

#

Kituose dviejuose puslapiuose dedame keletą nuotraukų iš kolekcionierių parodos, parinkę iš senesniųjų autorių ir darbų.

Iš Čiurlionio galerijos trijų metų sukakties minėjimo ir kolekcionierių parodos iškilmių. Sudarytoji jury komisija išrinko geriausias kolekcijas, o asmenys buvo apdovanoti atžymėjimo lapais. Minėjimo pirm. taria žodį. Už stalo Jonynai, laimėję I premiją, T. Jėzuitų atstovas B. Markaitis, SJ. konsulas Daužvardis, galerijos globėjas, L. K. meno parodos dalyvių atstovas dr. K. Drangelis, O. Jakubėnienė, laimėjus III premiją, dr. J. Adomavičius, laimėjęs II premiją, Stankūnai, gavę pagyrimo lapą.

Čiurlionio galerijos 3-jų metų sukakties minėjimo ir parodos dalyviai.

Kazys Šimonis *MERGELĖ*

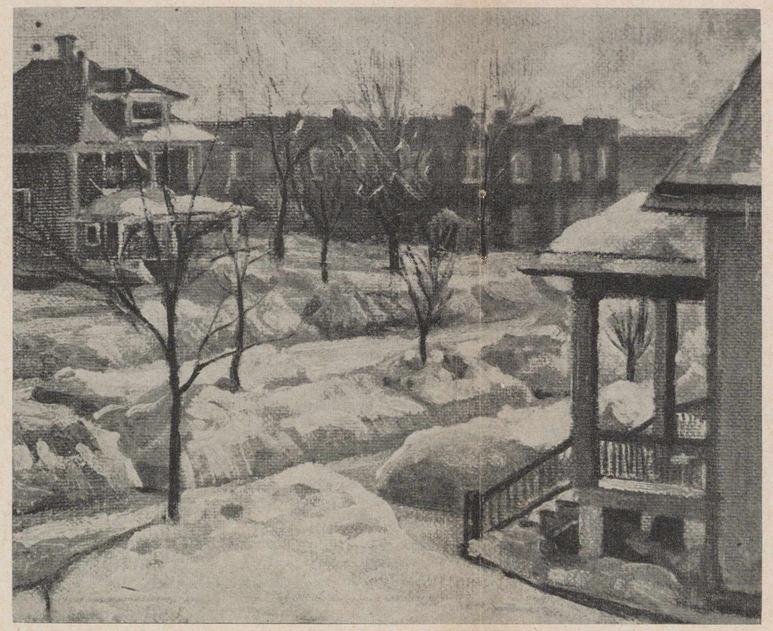

J. Šileika *CHICAGOS VIETOVĖ*

K. Šklerius *PALANGA*

Antanas Žmuidzinavičius *GAMTA*

DARBAI IŠ KOLEKCIONIERIŲ PARODOS

M. Dobužinskis *KAUNAS*

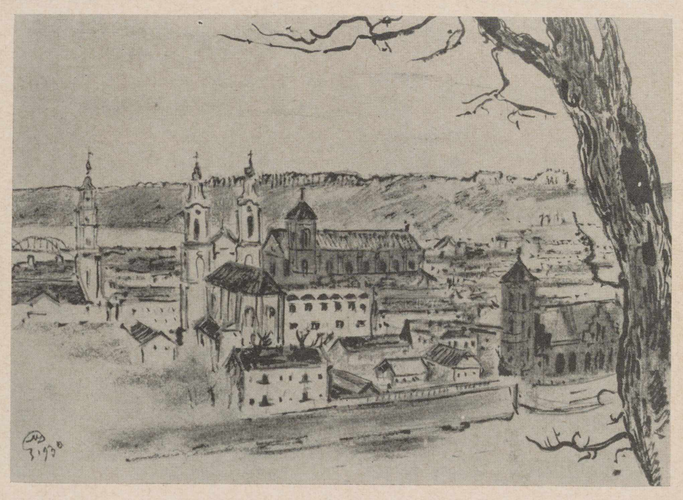

K. Šklerius *ESTĖS PORTRETAS*

PAVEIKSLAI:

K. šimonio MERGELĖ
Iš dr. K. Drangelio kolekcijos

K. škleriaus ESTĖS PORTRETAS
Iš A. Jakubėnienės kolekcijos

K. škleriaus PALANGA
Iš A. Jakubėnienės kolekcijos

A. žmuidzinavičiaus GAMTA
Iš dr. K. Drangelio kolekcijos

M. Dobužinskio KAUNAS
Iš Stasio Pilkos kolekcijos

J. šileika CHICAGOS VIETOVĖ
Iš dr. K. Drangelio kolekcijos

PRADŽIA

Atkeita iš 8 psl.

tarytum nelaimė metė šešėlį. Ir į savo knygą, paskirtą grožiui, jis jokiu būdu nenorėjo užrašyti, kokia buvo teisybė — tačiau jis privalėjo.

—Ne, raminosi jis, — juk tai tik išskirtinas dalykas, yra miestų, kur nėra jokių baisių įvykių, jis tiktai nepataikė, tai ir viskas. Juk šiaip ar taip, ne tik jam vienam ši naktis yra šventė — visoje žemėje yra gera, žmonės kaimuose ir miestuose ugnį laiko ne maištui, bet šilimai ir kepsniui. Bet kurioje vietoje jis gaus vyno stiklą, ar gero šaltinio vandens, ir daili mergaitė suteiks jam pasveikinimo šypseną.

Viena pasveikino, tačiau jis ir iš čia pabėgo: jos šypsojimas nebuvo iš pasakų knygų, joks vyras nenori, kad jo sesuo ar mylimoji taip kalbintų svetimą ir kviestų į savo rankas. Ir jis sutiko žmonių, kurie kalbėjo apie valgį, — bet ne jam siūlė vaišes ir ne apie vyną svajojo, jie patys alko duonos ir karšto vandens, kad nemirtų iš bado, jie maldavo to iš jo, jį gaudė už kojų, kad pavargėliai sulaikytų, ir mėgino apiplėšti nedorieji. Ir jis neturėjo nieko. Nepadeda, kad jis aiškinasi, jog savo kelionėje jis tesineša žemėlapį ir užrašų knygą, — jie visi tada šaukė:

—Kam gi ateini? Mums reikia tokio, kuris duoda!

Ne, nevisi reikalavo ir norėjo atimti; jis buvo nustebęs (jis nebesuvokė ir pats, kaip čia pakliuvo, kai žiūrėjo į žemėlapį, viskas buvo sumišę) — kad sutiktieji klausė ar jis ne alkanas, ir jeigu nori pailsėti, kvietė jie, jam atdaros visos durys. Tačiau šioje šalyje niekas nebuvo linksmas, nors jis ir regėjo šokančių ir dainuojančių. Dar keisčiau, vos tik jis buvo įžengęs (jam kažkaip atrodė, kad jis turėjo pereiti valstybės sieną, bet kaip sakėm, jis pats nesusigaudė (iš namų pradėjo pasirodyti žmonės, jie sekė jį, kiti atsilikę vijosi bėgtinai, kiti laukė pakeliui, kad jis praeis — ir kiek vienas pažvelgdavo į akis ir klausė. Jis neištarė nė žodžio, bet visų klausimas buvo toks ryškus, ir visų tas pats: — AR TAI ĮVYKS ŠIEMET?

Jis tylėjo į jų klausimą, jis klausinėjo pats:

—Kur aš esu? — Jam atrodė, kad jie nesupranta, jis net iškėlė prieš jų akis savo žemėlapį, rodė jiems ir klausė: "Parodykit, kur aš esu?"

Jie pažvelgdavo ir pasitraukdavo, lyg būtų apsirikę, tarsi laukė giminės, kurio vardo nežinojo, tiktai buvo jiems sakyta, kad jis ateis, ir dabar matė, kad svetimiausią palaikė žadėtuoju. Tiktai vienas atsiliepė jam: prie miško jis sutiko vyrą, ir kartojo jam:

—Parodyk, kur aš esu?

Taip, vyras miško pakraštyje pažvelgė į jo kelio lapą ir tarė:

—Dabar man aišku, kad tu klaidžiojičia - netikras žemėlapis. - Vyras paieškojo su kuo galėtų užrašyti teisingai, bet jis neturėjo nieko — tiktai, kai braukė kišenes savo švarke, prie pačios širdies, jis ištraukė ranką jau netuščią: nuo jo piršto varvėjo kraujas, ir juo apibrėžė žemėlapyje liniją, aiškią ir gyvą, ji švietė labiau negu mėnulis: "Čia mūsų žemė".

Ir tada, kaip ir kiti, vyras žiūrėjo į keleivio akis, ir tas turėjo nusisukti. Bet jis girdėjo vyro balsą, liūdną ir kietą:

—Daugelyje vietų tau ištaisys klaidas žemėlapyje, tokie kaip aš, bet ar tu norėsi eiti teisingu keliu?

Keleivis nežinojo — jis tik žiūrėjo į savo gražų naują žemėlapį, kuris jau nustojo būti naujas ir gražus. Ir savo knygoje jis užrašė: "Jie klausė ar šiemet bus išlaisvinti. Aš neatsakiau. Kas atsakys man, kad galėčiau atsakyti?

Dabar jis visą laiką bėgte bėgo nuo klausimų: kur tik jis pasirodė, jį maldavo,ant jo šaukė, jį barė ir grasino, ir taisė jo žemėlapį, ir vėl klausė:

—Kada?

Jo užrašų knyga pasidarė nuobodulio dainelė, tie patys žodžiai kartojosi, tačiau jis turėjo užrašyti viską. Ir pagaliau jis pasijuto taip pervargęs, ir taip pasibodėjo jam žmonės, kad jis vaikiškai ir klastingai susijuokė: "Aš pabendrausiu su žvėrimis."

Nereikėjo ilgai žvalgytis kelio — jis užuodė džiunglių tvaikų kvapą, karštas ir svaigus žolių ir medžių dvelkimas traukė ir šaukė jį, jis girdėjo urzgimą ir džiaugėsi, kad bus gražu sekti narsų karališkų liūtų medžioklės žygį, ir grakščius stirnų šuolius bėgant nuo medžiotojo, ir žolės linkimą, kada sliuogia smauglys, ir pašaipingą margą papūgų susilėkimo klyksmą. Būti šią naktį su tais, kurie gyvena ir neklausia. Ir nematyti žmonių.

O, taip, jis tuojau išvydo medžiokles: gyvatės šliaužė iš pasalų, ir mažieji žvėreliai žuvo liudininkams stebint — bet juk tai nėra žvėrys! žmonės siautė po džiunglių karalystes, jie žudė ir melavo, jie gynėsi ir viliojo, jie šaukė pagalbos ir juokėsi — jis nematė jokio tikro, gero žvėries — nė tigro, nė krokodilo.

Jis bėgo kitur — į nepereinamus kalnus, į dykumas ir į juodus miškus, ir visur buvo tas pats. Šimtai tūkstančių mylių skyrė vietoves, tačiau taip vienodai visur kartojosi baisieji dalykai, kad jis visai prarado supratimą. Juk čia vyko dalykai, kurie turėjo būti išdėstyti dešimtmečiams, jeigu jau vistiek prisieitų kada nors vienos ar kitos valstybės žmonėms pakariauti dėl ko nors, ką jie vadina svarbiu — tai turi vystytis logiškai, palaipsniui, ne taip, kad visur ir tuo pačiu metu. Į ką bus panaši jo užrašų knyga!

Bet gal jam buvo pavestas didelis darbas? Kad jis pažintų, kad išmokytų, kad perspėtų? Kad jo užrašai taptų tokiais, kokių jo nė vienas draugas nebuvo sugebėjęs pastebėti, ar perteikti? — Ir jį apėmė pasididžiavimas, kaip kelionės pradžioje. Ir jis užrašė į savo knygą pats savo išmintį:

—Niekas neturi teisės nusivilti nelaiku. Aš teregėjau vieną nepilną naktį, o jokia teisybė nesutelpa į tokį mažą saiką.

Ir dabar jis buvo toks ramus, patenkintas, kad jo galva laikėsi puikiai ir iškilmingai iškelta, ir toks jis atkeliavo į vieną miestą.

Kaip nušvito jo akys: štai kur žmonės linksminasi, kaip dera šiai nakčiai! Iš langų tvanais plūsta šviesos ir šokantieji taip trepsi, kad aikščių akmenys kaukia. Jis pasitaisė savo apdarą, kad nebūtų toks raukšlėtas ir žeminas, bet jis negalėjo nukratyti dulkių ir, atrodė, kažkas bus palietęs jį kruvinomis rankomis. Jis braukė per savo veidą, kol atrado ten šypseną, ir pritvirtino ją stipriai — dabar jis buvo pasiruošęs, jeigu kas nors iš tų šaunių žmonių jį užkalbintų.

Ką čia sakyti "jeigu užkalbintų!" Kaip jis buvo tuojau pastebėtas, lyg pasiuntiniai būtų seniai panešinėję jo žingsniavimą. Kaip jis buvo sutiktas! — Su muzika ir dainomis, ir jie patys, kalbėjo, kad niekur nėra taip puiku, kaip pas juos, jie taip kartojo, kad jis tuojau patikėjo. Ir nespėjo jis nė pradėti džiaugtis, kaip jį apstojo vyriausieji,, o vyriausių vyriausias paplojo jam per pečius taip nuoširdžiai, kad svečias sulinko į lankelį. Ir labai plačiai juokėsi tas galingas senis,— ir aplinkui visi siūbavo į svečio ausį, jog galingesnio niekur nerasi. Ir niekur geresnio, nes štai jis kalba keleiviui lyg jo tikras dėdė:

—Broliuk, balandėli, koks tu laukiamas! Kad tu žinotum, kokių dalykų tu būsi liūdininkas, kad tu tik nujaustum! Beje, ką tu girdėjai pakeliui? Pasakyk, papasakok, tėveliuk, drauguži tu brangiausias, juk mes laukėme tavęs.

Švitėdamas svečias pasidėjo savo užrašų knygą, pasidėjo žemėlapį, atsisėdo šalia dėdės ir prabilo apie savo nuotykius. Ir net tai, atvirumo akimojuj, prasitarė, kad jį vargino tiek daug klausinėjimais, ir kokie neramūs buvo tie žmonės.

—O, tai jie dar nenustojo varginti brangių svetelių savo kvailais liežuviais, dar vis ne? — tarė dėdė, ir pasidarė laba piktas, ir jo balsas pasišiaušė, kaip vieno gyvulio šeriai.

—Mes jiems atsakysim, jau tu nesikrimsk. Ir tau atsakysim, sakaliuk, mielas, ir pamokysim, kaip apsiginti nuo tokių įžūlių kvaišų. "Take it easy!", kaip sako amerikonai, — sušuko dėdė ir susijuokė. — Matai, reikia tik sugebėti, gali net savo priešo žodžius jiems patiems grąžinti, kaip savus, ir jie tau dar padėkos. O kad tu išsigandai kraujo, tai nieko, tai sveika, tereikia tik priprasti. Bet juk tu esi mūsų liudninkas, kad mes tenorim taikos. Skelbk visur ir visada, kad to trokštame mes, ir suteiksim, būk tikras, tokią taiką, kad niekas nėra girdėjęs. Juk tu žinai, kad mes viską išrandam pirmieji.

Staiga dėdė nutvėrė svečio pasidėtus daiktus ir maloniai tarė:

—Knygelę, draugas, palik pas mus — mes prirašysim ir atsiųsim metų gale, tau jokio vargo valkioti tokį sunkų daiktą. O įrišimo oda gera, gera! Bet pas mus geresnė, taip. — Ir čia — dėdė paėmė žemėlapį, pasitiesė ant savo kelių ir pasiruošė darbui. — Nereikia, — pakratė jis ranką, kada ištikimi tarnai atnešė jo akinius, — ką, čia, pripratę. — Per rusvus kalnus, per žalius miškus, per vandenynus mėlynus, ir miestus, ir valstybių sienas — jis apvedė raudonu siūlu, tarsi žuvis suvėrė ant virvelės, ir ant visko užrašė:

—Mano.

Dabar dėdė truputį pagalvojo ir susijuokė, ir nubraižė žemėlapio viršuje sulankstytą mėnulį, ir panašią saulę, ir pribarstė trupinių, kuriuos jis pavadino žvaigždėmis, ir per juos raudonai užrašė:

—Mano.

Ir vėl paklojo svečiui per petį, ir labai geru juoku juokėsi, pakišo žemėlapį jam po pažasties, ir pasakė:

—Tai jau tu keliauk, laikas, kiekvienas turi dirbti pagal savo išgales. Ir visur žinok kaip kalbėti — tu dabar mūsų.

Aš gavau atsakymą, — staiga pagalvojo keleivis, — jo viduje atsivėrė akys ir šviesa, jis išvydo teisybę: iš šios vietos nuo šito stalo ėjo plieno gyvatės, nuo šiaurės pašvaistės krašto iki džiunglių vidurio, jos smaugė kiekvieną žmogų, žemę ir daiktą, ir sugniaužtos gerklės nebegalėjo išleisti jokio pagalbos šaukimo, — jos tiesėsi į aukštybes, jos, kaip grandis buvo įvertos į vandenynų širdį.

Jaunasis keleivis išbėgo nuo puotos stalo ir iš miesto. Ir nutolęs jis atsigrįžo į jį, kaip nebuvo padaręs Knygoje aprašytasis Patrijarchas, kuris su apgailėjimu paliko nedorą miestą. Keleivis negailėjo paliktos vietos, jis tiktai sušuko daugelio klausimą ir raudą:

—Kada?

Kada pamatys teisybę žmonės, tie, kurie tebėra galingi, kurių dar nepagavo kilpa, kada matydami norės suprasti ir įminti vardu, jog čia, tiktai čia, guli priežastis ir pradžia pražuvmo. Kada susipras ir padarys nedorybei galą. Kad žemė būtų išgelbėta ir žmonės laisvi.

Užsižiebė aušra, kaip viltis, ir diena atėjo, ir jaunasis keleivis pažvelgė Aukštyn, iš kur buvo išleistas. Ir atsiminė draugą, kuris taip buvo pasiilgęs Tėviškės, jog nepriėmė nė mažo pakelės poilsio. Ir pagailėjo jo, kad buvo toks silpnas ir pergreitai pavargo, ir tarė sau:

—Aš nepasiduodu. Jeigu suradau atsakymą — surasiu ir šauksmą, kuris prižadintų žmones. Kad jie atsikeltų, kad gelbėtųsi, kad maldautų Tą, Kuris prašomas visada padeda — ar jie nežino to, ar užmiršo, ar nenori? — Jis turi ir tai sužinoti. Jis turi daug žygių per savo paskirtą laiką — nė momento jis negali skirti nuovargiui.

Saulė iškilo iš už debesies, iš už kalno, iš ežero — išvisur. Jaunas keleivis pažvelgė į vandenį pasidžiaugti spndulių tvaskėjimu ir pamatė savo veidą:

jis yra raukšlėtas,
ir jo galva žila, jis yra daug senesnis, negu tas, kuris nuėjo Namo.

Ir tėra pirmoji jo diena žemėje.

---

* *

— 1960 metais okupuotoje Lietuvoje tarp keletos grožinės literatūros vertimų iš pas. literatūros išėjo J. W. Goethės "Faustas" (I dalis), verstas Churgino. Latvių tremties spaudos žiniomis, A. Churginas šį veikalą vertęs 10 metų. Per tą patį laiką jis yra sudaręs trejetą klasikinės ir naujesnių laikų poezijos vertimų rinkinėlių, vertęs anglų, ispanų ir kt. autorių dramų, fragmentais skelbęs Dantės "Dieviškosios komedijos" vertimų. Taigi, negalima sakyti, jog tai yra dešimties metų darbas, bet vertėjas prie jo bus kruopščiai padirbėjęs. Vertimas gana literatūrinis, sklandus, skaitomas lengvai, kai kur, pasakytume, išverstas "per lengvai", nes vertėjas turi tą ydą, kad vesdamas "lietuvina", daugelį vietų, išsireiškimų keičia lietuvškais atitikmenimis, tuo individualią Goehtės kūrybą paversdamas lietuviška "tautosaka", kone Binkio Alijošium. Beje, savu laiku Švietimo Ministerja tarėsi su Binkiu dėl "Fausto" vertimo, bet užprašytieji 5000 litų honoraro, ir dar avansu, jai atrodė per didelė suma, ir "Fausto" literatūrinio vertmo reikėjo laukti dešimtmečius.

Knygelė, palyginus su kitais komunistinių autorių leidiniais, išleista kuklokai. Įdomu, kad N. Švmerio grafinės iliustracijos labai toli nuo "socialistinio realizmo".

KAZIO PAKŠTO VIZIJOS BUVO REALIOS

Prof. P. V. Raulinaičio paskaita Los Angeles at-kų susirinkime prof. K. Pakštui ir jo idėjoms prisiminti.

Lygiai prieš tris mėnesius Kazys Pakštas buvo pašauktas į mūsų visų amžnąją Tėvynę, kur, baigus žemės kovas ir vargus, visi ramiai, taikiai ir laimingai gyvena Viešpaties šviesoje.

Trumpas žemiškojo gyvenimo kelias, kuriuo jis žygiavo į savo idėjų realizavimą, buvo jam įvairus: čia džiaugsmingas, triumfuojantis, čia viliojantis į naujus horizontus ir aukštus kalnus, čia sunkus darbo ir atsakingų pareigų atlikimas. Jis tvirtai ėjo tuo keliu, nešdamas savo draugams, Lietuvių tautai ir žmonijai naujų, ugningų sumanymų geresniam rytojui, kultūros ir mokslo pažangai, taikai ir ramybei tarp žmonių ir tautų.

#

Kalbėti apie prof. Kazį Pakštą reikėtų, tikslumo dėlei, imti visą jo gyvenimo nueitą darbo ir pareigų kelią istorinėje perspektyvoje ir einamojo kultūrinio, mokslinio ir politinio gyvenimo sąlygose. Tam neužtektų vienos didelės ir storos knygos; jos darbą ir atsiekimus nusakyti mes turėtume įvertinti jo paties parašytų daugiau kaip 12 knygų įvairiais politiniais ir mokslinius klausimais, kurie lietė Lietuvą, jos kaimynus, visa tai socialiniai kultūrinėje, geografinėje ir geopolitinėje šviesoje; taip pat mes turėtume peržiūrėti daugybę jo mokslinių studijų, geografinių kelionių, paskaitų ir entuziastingai ugningų kalbų, kurios uždegdavo jaunimą, jo studentus ir visus klausytojus. O kur dar jo surinktoji medžiaga naujiems mokslo darbams?

Kovoje dėl Lietuvos ir pasaulio tautų laisvės jis pasakė daugiau kaip 300 kalbų šiame krašte. O kur jo, kaip profesoriaus Lietuvoje, Baltų tautų universitetuose ir JAV laikytos paskaitos ir pasikalbėjimai?

#

Kazys Pakštas studijavo Lietuvos ir Lietuvių tautos likimo klausimą savo specialybės — socialinių mokslų ir geografijos šviesoje —jis pažinojo Lietuvos istoriją ir literatūrą — jam nesvetima buvo Lietuvių tautos veikmės perspektyva amžių eigoje.

Jis yra kilęs iš neturtingų ūkininkų; buvo reikalinga daug kovos ir ryžtingumo darbe, kol jis atsiekė geografinių mokslų doktorato. Jis profesoriavo Kaune ir kitų Baltijos tautų ir JAV universitetuose ir kolegijose. Kaip lietuvis jis skyrė savo tautai mokslo atsiekimus ir atliktus darbus. Jis suprato svarbą Lietuvių tautai išlikti gyvai, ieškojo jai, nelaimės atvejui, užuovejos kur nors toli nuo didelių egoistinių kaimynų — įsikurti tokiose vietose, kaip Tasmanija, Angola, tarp juodukų, ar Britų Honduras prie Karibų jūros.

Jeigu jam būtų pavykę įtikinti Lietuvos vyriausybę ir nukreipti emigraciją į Angolą ir ten sudaryti didelę lietuvių koloniją, tai gal šiandieną, kada pasaulis pasidarė širdingas ir dosnus Afrikos žemynui, ir mes turėtume savo kitą, atsarginę nepriklausomą valstybę ir Jungtinių Tautų narį.

Sunku yra vienam, nors ir entuziazmo, pranašiškų vizijų ir energijos pilnam asmeniui dvidešimtojo amžiaus gadynėje per trumpą laiką atsiekti teritorinių laimėjimų ir kultūrinės didybės, kada kitiems tam buvo daug progų amžių bėgyje, bet jų, deja, mūsų valdovų nieko pastovaus nebuvo atsiekta.

#

...Minime 550 metų jubiliejų nuo žalgrio-Tanenbergo garbingo žygio ir laimėjimų prieš teutonų Ordiną, o kas buvo to laimėjimo pasėkoje atsiekta? Praktiškai nedaug, nes vietoje išnaudoti laimėjimą ir pasistūmėti visu Baltijos pajūriu tolyn į vakarus, mūsų valdovai pasiliko tūnoti miškuose ir nederlingosse žemėse, net palikdami karaliaus Mindaugo pastatytą Klaipėdos uostą ir miestą priešų rankose. Maža to. Beveik visą istorijos raidos laiką buvo linkstama plėsti Lietuvos imperiją į Rytus. Tiesa, dar prieš Kristaus gimimą Lietuva gerokai buvo pasistūmusi į Vakarus ir valdė didelius pajūrio plotus vakaruose nuo Štetino ir į rytus šiaurėje siekė Suomijos miškus ir ežerus.

Popiežius Inocentas IV 1251 metais pakėlė Lietuvos valstybę į karalijos garbę, bet net šitos teisėtai įsigytos privilegijos lietuviai nenori pasilaikyti ir mūsų kuklūs istorikai dar šiandien vadina praeities Lietuvą tik didžiąja kunigaikštija. Tikrumoje Lietuva nustojo būti didžiąja kunigaikštija nemažiau kaip keturi amžiai prieš Kristų, kada buvo įsteigta regionalinių Lietuvos kunigaikščių susitarimu viena galinga federalinė Lietuvos valstybė. Lietuvių tautos garbė ir didybė buvo žinoma 5-4 amžiuje prieš Kristų, ką liudija graikų mokslininkai ir ką žinojo Atėnų ir kitų Graikijos valstybių vadai, mokslininkai ir kiti žymūs asmens.

#

Prof. K. Pakštas gyveno idėjomis grąžinti Lietuvių tautai jos didybę ir garbę. Jis veikdamas kaip Ateitininkų Federacijos vadas (1930-40) sviedė ugningą šūkį: "Pasukime Lietuvos gyvenimo laikrodį 100 metų į priekį." Šis šūkis yra paraginimas ryžtingumu ir jungtinėmis lietuvių jėgomis ir pastangomis veikti Lietuvių tautos didybei ir garbei. Jis tam numatė kelius — kelti Lietuvių tautos kultūrą, mokslą, literatūrą ir meną, siekti beribių dangaus mėlynių, stprintis prie jūros, steigti atsarginę Lietuvą. Kultūrai ir mokslui siekti jis reikalavo visokių įsitikinimų lietuvius bendrauti, įgyvendinti kultūrinę autonomiją, politinę apykantą ir veikėjų nuoširdumą.

Kazys Pakštas, išvažinėjęs pasaulio plotus ir vandenynus, pasiliko ištikimas Lietuvių Tautai, jis suprato, kad individas gali reikštis kurioje nors tautoje, vartodamas jos kalbą. Geriausia gi yra reikštis savo gimtoje tautoje ir kalboje, nes esi jos sielos neatskiriama dalis. Lietuvos garbė ir jos laisvė buvo pastovūs Pakšto gyvenimo žibintai; jis jaunas atvyksta į JAV, čia pasiruošia gyvenimui ir stoja į Lietuvos mokslininkų ir veikėjų eiles. Jis dalyvauja lietuvių delegacijoje takos konferencijoje Europoje; jis yra tarptautinių suvažiavimų dalyvis, jis yra visad judrus ir aktingas.

Jaunas jis ryžtingai nešė Lietuvos ir savo korporacijų vėliavą.

Atsimenu jį studentą Fribourg, Šveicarijoje didžiulėje studentų eisenoje nešant puošnią Lituanijos vėliavą, kuri kartu su energinga jo išvaizda patraukė ne tik jaunųjų žiūrovių, bet ir gausios vietos gyventojų minios akis. Baigęs mokslus jis pasineria į visuomenės, mokslo ir organizacijų gyvenimą. Jis steigia ir pirmininkauja Geografų Draugijai, jis dirba biznyje, jis šaukia rengti Lietuvai ateities kovotojus. Artėjant azijatų sovietų bangoms, prieš II-jį pasaulinį karą jis ragina Lietuvos vyriausybę išsiųsti šmtus parinktų jaunuolių į užsienį, išvežti Lietuvos kultūros turtus ir valstybės auksą. Valstybei gresiančiam pavojui atsispirti jis siekė Baltijos tautų vienybės, ieškojo draugų mažųjų tautų tarpe ir užtarėjų tarp didžiųjų. Jis nesiveržė į tautos vadus, bet ragino juos aktingai rūpintis tautos ateitimi.

Deja, jo pranašiškosios idėjos buvo per naujos ir per didingos, kad jas galėtų suprasti ir įvykdyti valdantieji asmens. Dabar visi supranta ir mato, kad Kazys Pakštas savo didingose vizijose buvo realus. Mums reikia daug veikėjų ir išteklių, kad galėtume rimtai kovoti tarptautnėse institucijose ir prie laisvojo pasaulio valstybių vadų dėl Lietuvos laisvės, kad mums, kelių tūkstančių metų senumo kultūringai tautai ir valstybei būtų pripažinta bent tiek teisių, kiek jų šiandien duodama primityviems Afrikos juodukams.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

3207 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

Mums reikia taikos...

Atkelta iš 6 psl.

Dr. Vardys:

—Šis klausimas provokuoja naują Trojos karą: kuriai dabar "gražuolei" vainiką skirsi? Saliamoniškas sprendimas čia neįmanomas. Visi veiksniai, kurie taip vadinami — ALT, VLIK, LLK, Diplomatai — dirba. Be jų ir kiti veiksniai, kaip Lietuvių Fronto bičiuliai, darbuojasi nemažiau. Visų pirma reikia užtarti veiksnius: jų negalima smerkti, kad neišvaduoja Lietuvos. Jie Lietuvos reikalą gali tik pagarsinti, jį populiarinti, bet ne daugiau. Lietuvai laisvė sugrįš kitais būdais ir per kitus veiksnius. Aiškiai matyti, kad toji laisvė gali ateiti tik Amerikai laimėjus prieš Sovietus. Iš veiksnių todėl perdaug reikalauti negalima.

Mums dabar ne tiek svarbu sociologiškai įvertinti tų veiksnių darbą, kiek rūpintis jų darbo našumu. Galima būtų pasakyti, kad ir lietuviškos visuomenės potencialu veiksniai nepadaro tiek, kiek galėtų. Viena, atrodytų, jog jiems reikia didesnio visuomenės pritarimo (VLIKui). Antra, atrodo, jog reikia didesnių pastangų visus darban patraukti. Trečia, atrodo, kad reikia šiek tiek keisti darbo metodus (ALTui). Visų svarbiausia, daryti, kas politiškai ir kitaip įmanoma, kad visuomenė darbą remtų pinigais. Tam, žinoma, reikia reformų ir didesnio ryšio su visuomene, ir reikia stengtis išgirsti jos balsą ir bandyti jį vykdyti.

..Kartkartėmis veiksniai (ALT, VLIK, LLK, Diplomatai) susirenka bendriems pasitarimams. Ar nebūtų tikslu sudaryti pastovų organą, apjungiantį ar koordinuojantį minėtus veiksnius ir politines grupes, stovinčias už tų veiksnių ribų?

Dr. Juodeika:

—Stovint nuošaliai, man sunku būtų kompetetingai pasisakyti. Tačiau atrodo, kad toks pastovus vadovaujantis ir koordinuojantis organas būtų naudingas. Tokį organą turėtų sudaryti platesnė ir gausesnė taryba ir to organo vykdomasis komitetas. Ilgainiui, atrodo, ir pats gyvenimas privers eiti prie tokio organo steigimo, nes įvairūs ir šakoti vadavimo veiksniai bus priversti integruotis ir susilieti su viena bendra organizacija.

Dr. Krivickas:

—Jūsų minėti veiksniai yra skirtingų tvarkų veiksniai ir todėl bendro organo sudarymas yra negalimas. Principe yra galima tik tarpusavio konsultacija. Kiek man žinoma, tokia konsultacija vykdoma ir dabar, tik gal ją reikėtų padažininti ir rėmus praplėsti.

Dr. Vardys:

—Lietuvos diplomatai yra išmintingi žmonės ir į tokias organizacijas nesidės, nes to jiems neleidžia diplomatinis statusas. Iš kitos pusės, diplomatų susirišimas su tom organizacijom reikštų, kad bent vienos atveju jie susiriša tik su viena visuomenės dalimi. Diplomatai yra aukščiau grupių ir turi dirbti kartu su visomis. Esu įsitikinęs, kad šioj srity jie daro ką gali.

Pagaliau noriu pastebėti, kad mums labiau nei bet kada ir labiau nei betko reikia socialinės taikos. Ča iš tikrųjų galima daug pasimokyti iš Kennedy ir Eisenhoverio, iš JAV partijų ir kitų grupių. Šitoji mum turėtų būti pagrindinė vertybė. Jinai pagrindinė sąlyga bendram darbui.

Bostono šv. Petro lietuvių parapijai minint 50 metų sukaktį, parapijos choras ir Melrose Symphony orgestras sausio 8 d. turėjo vietos Jordan salėje koncertą. Komp. J. Kačinskas (kairėj), dirigavęs chorui ir orkestrui, prieš koncertą aptaria programą.

ABOVE: Composer J. Kačinskas, director of St. Peter's Lithuanian Parish choir of Boston, Mass., studies the January 8, 1961, concert program with Rev. J. Zuromskis, assistant pastor, and H. Čepas, chaihman of the choir.

APAČIOJE: Alice stephens moterų ansamblis 1060 metų gruodžio 4 d. Chicagos Morrison viešbutyje atšventė savo 20 metų sukaktį, suruošiant ten didelį koncertą. Ta proga ansamblio valdyba įtekia savo vadovei Alice Stephens (5 iš kairės) gėlių.

The Alice Stephens Ensamble of Chicago, Ill., observed its 20th anniversary with a banquet and concert at the morrison Hotel on December 4, 1960. Alice Stephens (5th from left) is pictured with her ensemble officers.

Pavergtųjų Tautų Seimo pirm. V. Sidzikauskas (I iš d.) kalbasi su Argentinos prez. A. Frondizi (sėdi prie stalo galo). Susitikimas įvyko 1960 m. gruodžio 9. Kiti — iš k. dešinėn: Z. Jukneviičius, lenkas Z. Kulpinski, prez. Frondizi, jo vertėjas, V. Sidzikauskas; stovi prez. adjutant.

Vaclovas Sidzikauskas (right), President of the Assembly of the Captive European Nations, during an audience with President of Argentina A. Frondizi, that took place on Dec. 9, 1960.

VIRŠUJ: Bronius Krokys, Rochester, N. Y., aktyvus Rochester liet. bendruomenės narys, baigęs 1960 m. chemijos mokslus Rochester universitete, savo šeimos narių tarpe..

ABOVE: Br. Krokys of Rochester, N. Y., a graduate from the RochesterUniversity in chemistry.

APAČIOJE: Andrius Naujokas ir jo sūnus Algis abu kartu baigė Rochester un-tą, tėvas gavo laipsnį chemijoje, sūnus - fizikoje. Abu aktyvūs R. liet. bendruomenės nariai.

BELOW: A. Naujokas, 66, of Rochester, N. Y., and his son, Algis, they both graduated last year from Rochester university; father received his degree in chemistry, his son — in physics.

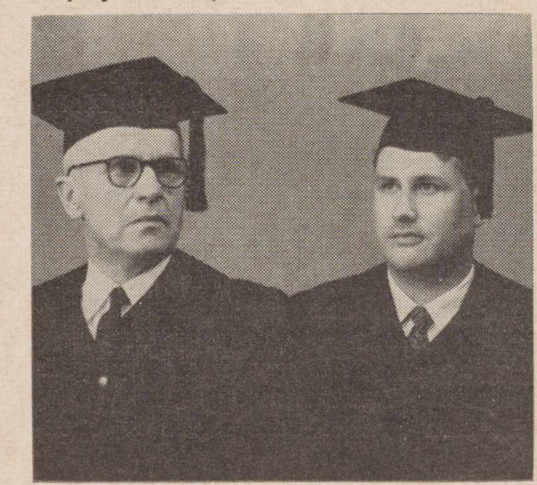

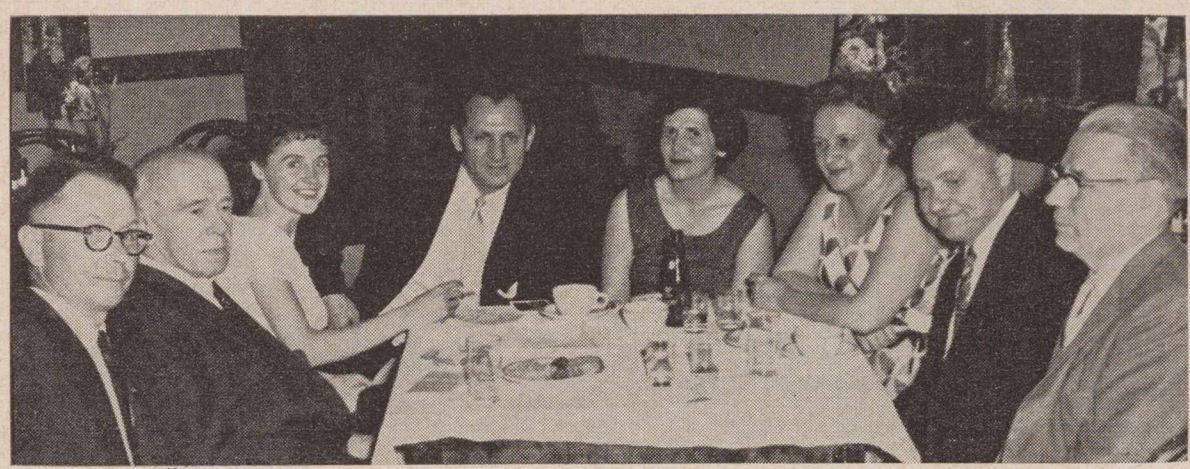

Clevelando kultūrininkų būrelis vienos sueigos metu: S. Barzdukas, JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybos pirmininkas, Vl. Braziulis, teatralas, Irena Maželienė, vaidintoja, Petras Maželis, teatralas režisierius, Laura Vaikšnorienė, dailininkė, Nora Braziulienė, dainininkė, Antanas Vaikšnoras, dailininkas ir skulptorius, Vytautas Braziulis, Lietuvių Dienų Clevelando red.

A group of the leading Lith.-Americans of Cleveland, Ohio, at one of the gatherings there.

Brooklyniečių liet. grupė išvykoje į Narvydų sodybą, Seaford, L.I., N.Y., savininkės Mykalinos vardadienio proga. I eilėj: (iš k.) K. Bačkauskas, V. Norvaišaitė, M. Narvydienė, R. Krulikas, T. Pusnikienė, A. Krulikienė; stovi: J. Narvydas, P. Pusnikas, R. Narvydas, M. Stanaitienė, inž. K. Krulikas, O. Bačiauskienė, M. Šaulienė, L. Virbickas, Pr. Narvydas, M. Virbickienė ir D. Klinga.

A group of Lithuanian-Americans of Brooklyn, N. Y., gathered at the home of Mr. & Mrs. J. Narvydas of Seaford, N. Y. Foto J. Narvydas

Kaukių balių sezonui. M. Pelk iš Racine, Wisc., rodo savo pašto ženklų kostiumą, už kurį 1930 metais Lietuvoje laimėjo premiją.
Mrs. Marija Pelk dressed in a Halloween costume in 1930.

Lietuvių kalėdinė eglutė Los Angeles, Calif., miesto valdybos suruoštoje įv. tautų kalėdinių eglučių parodoje.
A Lithuanian Christmas tree at an all-nations Christmas tree exhibit sponsored by the City of Los Angeles, Calif.
Photo L. Kančiauskas

VEIDAI IR VAIZDAI

(ILIUSTRUOTA KRONIKA)

KAIRĖJE: Ona Račkienė, , Los Angeles, Calf., laisvalaikiu mėgstanti piešti, rodo savo piešinius.
LEFT: Mrs. Ona Račkus of Los Angeles, Calif., with her paintings.

APAČIOJE: Lietuvių Profesorių Sąjungos valdybos nariai (iš kairės): sekr. K. Gudaitis, pirm. M. Krikščiūnas, narys J. Šimoliūnas, vicep. ir kasin. St. Dirmantas ir narys M. Nasvytis.
BELOW: Officers of the Association of Lithuanian-American College Professors.

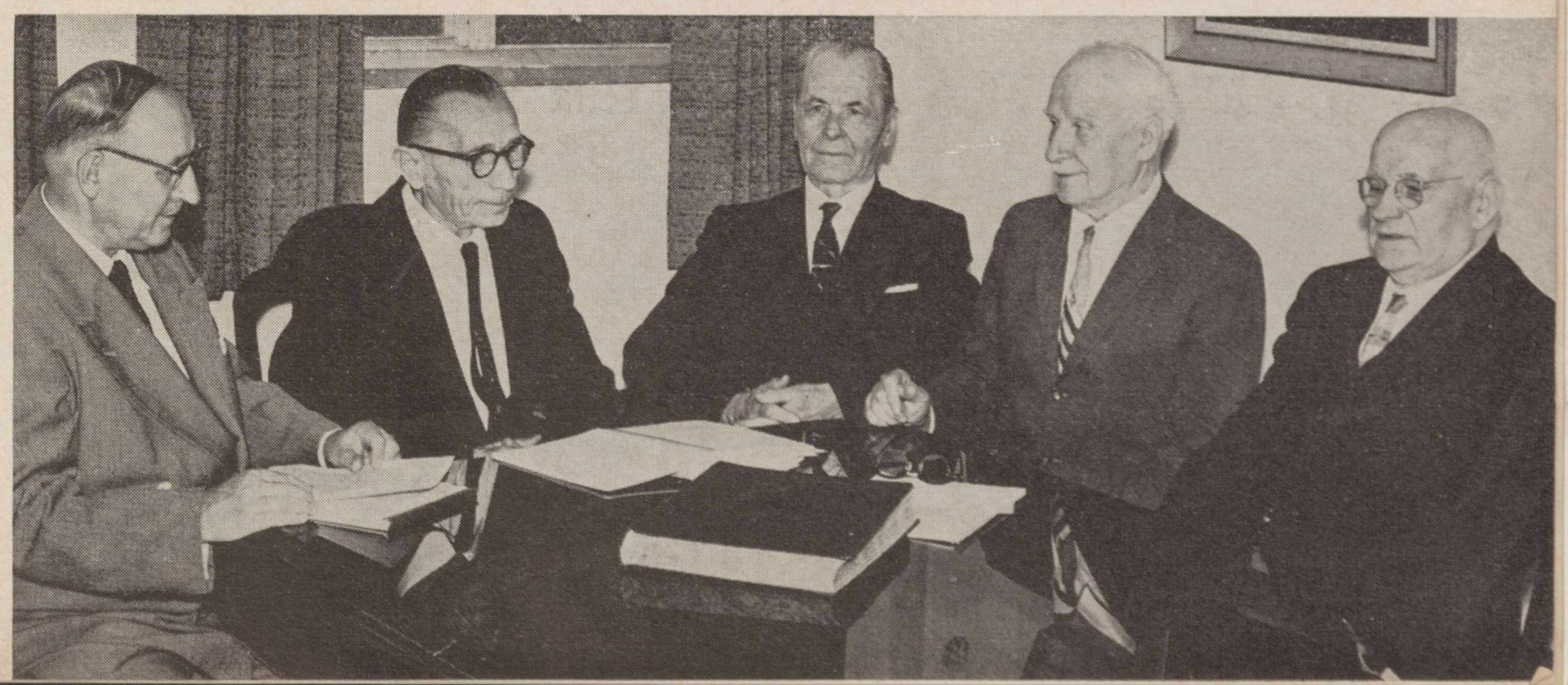

ŽMONĖS • DIENOS • ir darbai •

..— **Svečiai LD leidykloje. — Dr. kun. J. Rimšelis,** "Draugo" redaktorius, atvykęs į romano konkurso jury komisijos posėdį, lankėsi LD redakcijoje ir susipažino su redakcijos bei leidyklos darbu. Kartu lankėsi kun. **J. Bertašius,** atvykęs atostogų iš Winnipego; juos palydėjo Los Angeles šv. Kazimiero par. vikaras, LD bičiulis, **kun. A. Valiuška.**

— LD pren. **S. Bujokas** iš Winnipego, Kanadoje, aplankė LD leidyklą.

— **Inž. A. Jakštas,** prieš išvykdamas su šeima atgal į Australiją, aplankė LD leidyklą atsisveikinti.

— **Marija Aukštaitė** iš Montrealio, Kanadoje, atsiuntė LD prenumeratos $10 ir įrašyta į **garbės prenumeratorius.** Ačiū.

—**Garbės prenumeratą $10** atsiuntė teisėjas **John T. Zuris** iš Chicagos. **Mykolas Venis** iš Bostono taip pat atsiuntė $10, tapdamas LD **garbės prenumeratorium.** Nuoširdus ačiū asmenims, kurie supranta lietuviškos spaudos reikalus.

— **Muzikas Bronius Jonušas** iš Omahos, Nebr., sumokėjo LD pren. už 2 metus į priekį ir dar užsakė LD prenumeratą savo sūnui, kuris šiuo metu tarnauja kariuomenėje ir taip pat savo kaimynui.

— **Dr. M. Namikas** pirko knygų už 14 dolerių.

— **F. E. Williams** iš Sterling, Ill., sumokėjo prenumeratą už 2 metus į priekį.

— **E. ir A. Arbai,** W. Hollywood, Calif., sumokėjo $10 prenumeratos, tapdami **garbės prenumeratoriais.**

— **Dail. Bronė Jameikienė** iš Havajų, kur ji profesoriauja, pirko LD leidinių už $17.00, kuriuos, atrodo, panaudos mokslo reikalams.

— **J. Naujokaitis, M. D.** iš Pamonos, Calif., sumokėjo LD prenumeratą už 2 metus į priekį.

— **J. Juška,** Detroit, Mich., mokėdamas LD prenumeratą, pridėjo $3 auką žurnalui paremti.

—**J. Tininis** užsakė LD žurnalą dovanų kan. K. Kaniauskiui Vienoj, Austrijoj.

— **Kun. Antanas Bučmys,** buvęs Los Angeles šv. Kazimiero par. vikaras, po neilgo darbo amerikiečių parapijoje, įstojo į pranciškonų ordiną, pasirinkdamas Tėvo Kornelijaus vardą; atlikęs noviciatą, jis įsijungs į Pranciškonų vienuolyną, kuris rytinėse valstybėse garsėja kaip mokslo, meno ir spaudos rėmėjas ir puoselėtojas. Dabartinis kun. A. Bučmio adr. yra: Rev. A. Bučmys, Old Mission, San Miguel, Calif.

— Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles skyrius išrinko 1961 metams valdybą: pirm. **Juozas Kojelis,** vicepirm. **Edm. Arbas** ir sker. **Juozas Ąžuolaitis.** Metinis susirinkimas įvyko 1961 m. sausio 14 d. pas Kojelius. Diskusijose, kuriose aktyviai dalyvavo išrinktieji ir Jurgis Gliauda, Ignas Medziukas, Algis Raulinaitis ir L. Valiukas, buvo paliesti aktualieji vietos ir apskritai lietuvių reikalai.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS

4415 Santa Monica Boulevard,
Los Angeles 29, California

Kalendorius:

—Sausio 14 d. 6 v. vak. svetainėj įvyko Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos minėjimas. Paskaitą skaitė Algis Glažė. Dalyvavo daugiausia klaipėdiečiai ar kurį laiką ten gyvenusieji. Po paskaitos įsteigtas Mažosios Lietuvos Bičiulių skyrius.

—Sausio 20 d. 6:30 v. v. Los Angeles Dramos Ratelis pradėjo repetuoti Bendruomenės Centro salėje veikalą "Baisusis Birželis", su kuriuo manoma vykti į San Francisco.

—Sausio 21 d. skautai ir skautės talkos būdu išvalė ir išdažė savo būsimuosius būklus. Reikia tikėtis, kad skautų tėvai įsijungs taip pat į talką ir pripldys būklus reikiamais baldais.

—Sausio 22 d. B. C. salėje įvyko Centro akcininkų susirinkimas. Pasinformuota apie atliktus darbus ir tartasi dėl ateities veikimo planų.

—Sausio 22 d. Tautinių šokių grupė turėjo savo pirmą repeticiją LC salėje. Grupei vadovauja D. Vebeliūnaitė.

—Sausio 25 d. LBC svetainėje Los Angeles Bendruomenės Apylinkės valdyba tarėsi dėl vasario 11 dieną rengiamo tradicinio kaukių baliaus.

—Sausio 29 d. 5 v. v. Tautinių šokių grupės repeticija.

—Vasario 4 d. 6 v. v. **Lietuvių Kultūros klubo** susirinkimas. Programoje: :dail. V. Vaitiekūno paskaita apie modernųjį meną; Violeta Mitkutė deklamuoja iš V. Mačernio poezijos.

—Vasario 5 d. 1 val. pp. svetainėje LRKSA narių susirinkimas.

Tą pat dieną 3 val. p.p. salėje Filisterių skautų akademikų susirinkimas.

—Kovo 19 Centro patalpose Los Angeles skautų rengiama Kaziuko mugė.

Centras įsigijo svetainei 16 stalų ir 50 kėdžių.

Daromos pastangos, kad šeštadieniais ir sekmadieniais reguliariai veiktų valgykla-bufetas ir alaus baras. Tikimasi, kad šis reikalas netrukus bus sutvarkytas. Tada Cenre pagyvės judėjimas ir ne susirinkimu metu. Atvykusieji iš toliau visada ras vietos lietuvių susitikti ir pasiinformuoti.

— **Vytautas Dargis,** neseniai atvykęs į Los Angeles iš Chicagos stojo į pelningą darbą ir jaučiasi puikiai. Buvęs kvarteto dainininkas jis ir čia nesitolina nuo scenos meno — Vasario 16 d. minėjime jis sutiko paskaityti Brazdžionio poemos "Vaidilos Valiūno" ištraukas.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919
arba įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif.

SKAITYTOJAI RAŠO

Viešas laiškas LD Redaktoriui arba Ramojiški apdūmojimai iš Chicagos

Esu nuoširdžiai dėkingas u' kas mėnesines šaunias ir labai įdomias Lietuvių Dienas. Berods, Algirdas Gustaitis, neseniai viešėdamas Chicagoje, man prasitarė, kad Lietuvių Dienose matai įdėtą visą Brazdžionio "širdį ir dūšią"...

Tam tikiu ne tik aš vienas, bet ir keli tūkstančiai Lietuvių Dienų ištikimųjų skaitytojų, kurių eilės, tikiu, nors ir lietuvybei neva mirštant, pas jus vis didėja.

* * *

Brač, Redaktoriau, mane ir sujaudino ir kartu dar kartą sužavėjo latvių rašytojo Andrejs Eglitis kantata "Dieve, tavo žemė dega", išspausdinta Lietuvių Dienų š. m. lapkričio numeryje.

Dr. J. Daugailis "Drauge", minėdamas lapkritines Lietuvių Dienas, tepaminėjo tik patį faktą, kad tokia kantata tilpo. Daugiau, turbūt, jam toji kantata nieko nereiškė, nieko neminėjo. Tuo tarpu aš joje išskaičiau ne tik didžią kūrybą, bet ir gilų tragizmą, labai tapatingą ir mūsų Lietuvai.

Taigi, anuos 1944 metus, kai užgęso mūsų gimtųjų Biržų gaisrai ir bolševikams buvo atiduota Ryga, patekau į istorinę Latvijos Kuržemę. Ir žinot, vieną šarmotą rudens dieną, Talsi mieste, Kuržemėje, aš išgirdau tą kantatą giedamą mažoje Talsi bažnytėlėje. Aplink dundėjo frontai, šmėkščiojo gaisrai, o žmonių ir ypač kareivių, buvo pilnutėlė bažnyčia, šventorius ir gatvės. Kantatą atliko pabėgėliai solistai iš Rygos ir nežinau koks choras. Buvo tai kažkas nepaprastai didingo, galingo ir kartu labai šiurpaus. Dieve tavo žemė dega... Tą akimirką tikrai mes matėm ją degančią ir kartu labai narsiai besiginančią.

Ir dabar, Lietuvių Dienose atspausdinta, ji manyje atvėrė ne tik gilią praeities tragizmo žaizdą, bet ir stiprią latvio rašytojo kūrybinę jėgą.

* * *

Mes žinom, kad Los Angeles yra gerai susiorganizavę lietuviai respublikonai ir kad jie stipriais lietuviškais pečias rėmė Nixoną. Respublikonų sąrašuose pastebėjau ir red. Brazdžionio pavardę...

Štai 1956 m. rudenį "Darbininke", aprašydamas Lietuvos rezistencijos 15 metų sukakties minėjimą Chicagoje, apie programoje dalyvavusį poetą Bern. Brazdžionį taip atsiliepiau: "...Ir kai poetas prabilo vengrų kovotojų lūpomis, ir kai atsiliepė Washingtonas ir golfo laukai, publikos širdys pasijuto kartėlio sklidinos ir B. Brazdžionio žodžiai į širdis krito tokia pat magiška jėga, kaip anais audrų ir kovų metais tėvynėje..."

Brač, po ketverių metų mūsų poetas, rodos, užmiršo Vengrijos kovotojų kraują ir... Georgijos golfo laukus... ir rėmė tą kandidatą, kurį pasirinko anas golfininkas generolas, per 8 prezidentavimo metus labai aptemdęs mūsų viltis.

Ak, valia valužė, bet mes čia Chicagoje, kėlėm į viršų Kennedy, tikėdamiesi naujų vėjų ir mažiau skaudžių žaizdų.

Vl. Rmjs

Širdingiausi mūsų linkėjimai

NAUJŲ METŲ

proga

43rd ST. DRUG STORE

PRESCRIPTION DRUGGIST

K. S. Jonaitis, R. Ph.

2735 W. 43rd St., Chicago, Ill.
Phone VI. 7-9695

JONAS SPAITIS

3261 S. Halsted Street, Chicago, Ill.
Tel. VIctory 2-6469
Parūpinu
įvairios rūšies apdraudą

APDRAUDŽIAM
Namus, Automobilius, Langus,

JONAS VALAITIS IR ALEKAS VASILIAUSKAS

THE ARLINGTON RESTAURANT
Inc.

Cocktail Lounge — Dining — Dancing
Hall For All Occasions
Catering

385 Arlington Avenue
at Hale Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Phone: TAylor 7-9842

Dr. A. HAGENTORNAS

(Physician & Surgeon)

priima ligonius kasdien
nuo 6 val. vakare iki 8 val. vakare
(iš anksto susitarus) savo kabinete
(office), kurio adresas yra šis:

4655 Kingswell Ave., Suite 215,
(Kampas North Vermont Avenue),
Los Angeles 27, California.

Telefonas
NOrmandy 1-6260

*

—**Leonas Kančiauskas,** LD foto bendradarbis, neseniai atvykęs iš Argentinos ir apsgyvenęs Los Angeles, Calif., pačiame Hollywoodo centre įsigijo 40 metų veikiančią foto studiją "Flatte" ir nuo vasario 1 d. galės patarnauti lietuviams su nuolaida. Pigesnėmis kainomis negu kur kitur bus daromos įvairiausios foto nuotraukos, fotografuojami banketai, susirinkimai, vestuvės, krikštynos ir tt. Vykstama bet kur, pašaukus telefonu Ho 9-8097. Adresas: 6671 Hollywood Blvd., Hollywood 28, Calif. Visi lietuviai kviečiami apsilankyti — yra laisva vieta automobiliams pasistatyti 1632 N. Las Palmas St.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
JANUARY / SAUSIS, 1961

The Building of the Bank of Lithuania in Kaunas, Lithuania, during the country's independence days before the Communist occupation that took place on June 15, 1940.

Lietuvos Banko rūmai Kaune nepriklausomybės laikais.
Photo by V. Augustinas

Challenge and Dedication

The gospel of democracy is much more powerful weapon for the renovation of society than the Marxist view of the world. Yet the Communists, who are but a handful against our millions, are gaining and we are slipping. Do we believe in our democratic gospel? Are we willing to sacrifice everything, even life itself, so that social justice may triumph? Are we not afraid of soiling our hands?

The Communists now estimate that it will take them less than one hundred months to achieve complete control over the entire world. The task of alerting everyone to the imminent danger of Communism must therefore be assumed by individual responsible citizens.

What is your part in this crusade against the Communism and for the freedom and liberation of Lithuania, Latvia, Estonia, Poland, Czechoslovakia, Rumania, Hungary, Bulgaria, Albania, E. Germany and many other nations that are enslaved by the Kremlin rulers? You can join this fight while there is a chance. You can buy anti-communistic literature and circulate it among your friends. You can protest communistic and pseudoliberal propaganda on television, on radio, and in the press. Finally, you are urged to support all anti-communistic organizations in their great work. If we will do everything in our power along this line then it is we who shall conquer.

Bronē Jameikis, Honolulu, Hawaii, Professor at the University of Hawaii.
Bronē Jameikienē, Honolulu, Hawaii, Hawaii un-to meno profesorē.

A LITHUANIAN GIRL IN HAWAII

In July 31, 1944, a young, attractive student in Lithuania's wartorn capital, Vilnius, hurriedly packed a few precious possessions in a knapsack: some photographs, amber jewelry, one change of clothing, a national costume she had woven, the national flower, a poetry book, Lithuania's history and Homer's "Odyssey."

In her pocket she quickly stuffed a handful of soil.

These "little sentiments" were to sustain and drive Bronē Jameikis through painful years of struggle for her life and freedom.

Bronē finally met the end of the war in a labor camp in Austria where she was sent to work in a kitchen.

"It was so near Italy, Switzerland and France I thought if confusion comes again, I will just run..."

When they heard French tanks approaching, she exclaimed, "We were so happy. It had taken us a year and several thousands of miles to meet the Western Allies."

The war's end freed the Lithuanians, but presented another problem. They did not want return to their Communist occupied country fearing the fate of others — deportation to Siberia. So they had to find something to do.

There was no work, Bronē said, so they began to gather and practice folk dances and songs of their childhood "to give us hope".

Bronē, a young, energetic lass with statuesque figure and unfailing sense of humor, became a dancer, singer and announcer for the group — in three languages, German, Lithuanian and English.

One afternoon while they were practicing, a French general noticed them and began sponsoring a series of concerts throughout all sectors of Europe.

Bronē's parents were dead and her brother, she found, had been sent to Siberia. In 1949 she managed to contact a cousin in Wisconsin who sponsored her coming to the United States.

She went to work at the Valeška Church Art Studios in Chicago, learning the techniques of stain glass and mosaic. At the same time she enrolled at the famed Art Institute of Chicago, earned a Bachelor of Fine Arts degree and later a Master of Fine Arts.

Bounding with energy, Bronē Jameikis also exhibited decorative weaving, organized Lithuanian folk art exhibitions, lectured and taught Lithuanian folk art and organized and instructed Lithuanian folk dance groups in Chicago.

By this time she had exhibited frequently in important Mainland exhibitions and received a number of coveted awards. She became fascinated by the arts of the Far East and was informed that Hawaii was the place to come to learn more.

Two years ago Bronē Jameikis suggested she wanted to study Far Eastern art, and the Chicago Art Institute advised her the closest place was Hawaii.

The incredible luck which carried her safely across Europe now brought her across Pacific.

She was one of 50 applicants for

Continued on Page 23

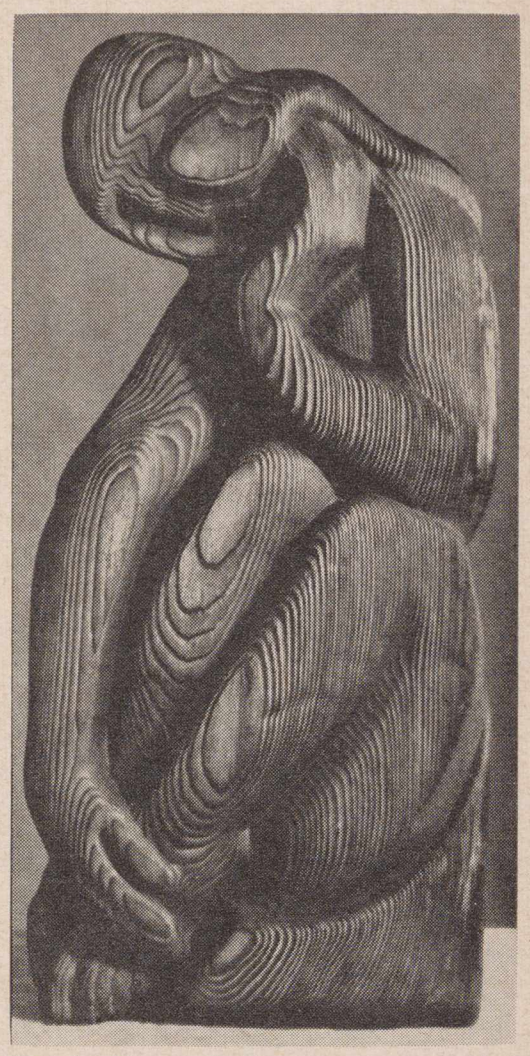

"Dark Memories", one of artist Dagys' works. Recently he had an exhibit of his works in Toronto, Canada.

"Sunkūs prisinimai", vienas iš skulptoriaus Dagio kūrinių, išstatytų jo darbų parodoje jo paties namuose Toronte. Dagio darbai visuomet turi gilesnę mintį ir verčia susimąstyti.

LITHUANIANS LOST a STAUNCH FINNISH FRIEND: On December 24, 1960, Dr. Ragnar Oeller of Helsinki, Finnland, Lithuanian honorary consul to Finland, died at the age of 67. He was one of a few Finnish people who could talk, read and write Lithuanian. He has written many articles to various Finnish dailies and magazines dealing with various Lithuanian problems. Dr. Oeller (3rd fro right) is pictured with some Lithuanian and Finnish functionaries in Helsinki, Finland, in 1933.

1960 m. gruodžio mėn. 24 d. Helsinkyje, Suomijoje, mirė didelis lietuvių draugas dr. Ragnar Oeller, Lietuvos garbės konsulas Suomijai. Nuotraukoje iš kairės dešinėn (nuotrauka daryta 1933 m. prof. M. Biržiškai lankantis Helsinkyje): teisininkas ir rašytojas H. Jukonen (parašęs daug straipsnių Suomijos spaudoje apie Lietuvą ir išleidęs knygą suomiškai apie Čiurlionį), med. dr. Turo Niemi (a. a. prof. A. R. Niemi sūnus), prof. M. Biržiška, dr. R. Oeller, dr. Jonas Balys ir A. J. Margavičius.

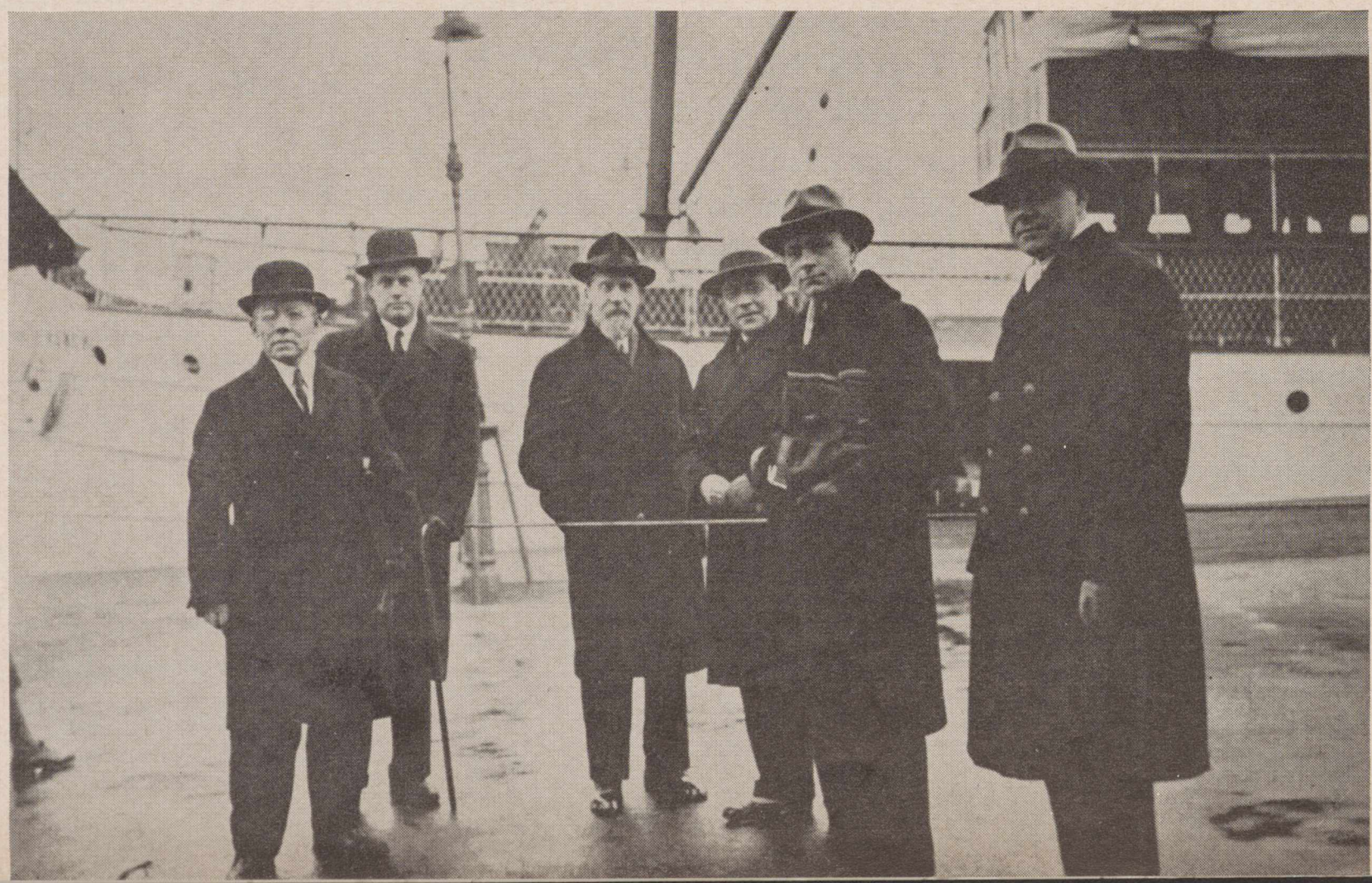

LITHUANIA'S FIGHT AGAINST THE SOVIETS

LEONARD VALIUKAS, Los Angeles, Calif.

On June 22, 1941, when the war broke out between Nazi Germany and Soviet Russia, Lithuanians were ready to revolt against the invaders and the Soviet regime. Immediately over 125,000 Lithuanians, led by the Lithuanian Activist Front, took part in this uprising. Within two days all the major cities of Lithuania, including Vilnius and Kaunas, were in the hands of insurgents. The Republic of Lithuania was reestablished, and a provisional government, headed by Prime Minister Kazys Škirpa and Deputy Prime Minister Juozas Brazaitis – Ambrazevičius, was formed. This was done before the German armed forces rolled into the liberated Lithuania. Over 4,000 Lithuanians lost their lives during this uprising against the Soviet armed forces and the Communist regime in the country.

The first mass deportation

The new provisional government of the reestablished free Republic of Lithuania was born amid the violence of the June uprising against the Russian tyrant. However, on August 5, 1941, the Nazi military authorities in Lithuania compelled the provisional government to discontinue its functions.

During the first Soviet occupation of the country in 1940-1941, Lithuania's losses in population were as follows: 1. 35,000 persons were deported to the USSR on June 14-21, 1941; 2. 12,000 people were arrested and deported during the occupation period; 3. 2,000 persons were murdered or deported during the Soviet retreat; and 4. 5,000 were killed in pursuing the Soviets in their retreat.

Soviet Terror

The Soviet Union occupied Lithuania for the second time in summer of 1944. One of the first measures of the Soviet military authorities and NKVD was to prepare several classified rosters: 1. Men to be mobilized; 2. Guerillas; 3. Detainable Lithuanian patriots; 4. Childless women up to the age of fifty, to be deported for labor in Russia; 5. Families of those who had escaped abroad and who evaded the mobilization (this list was to be completed by October 5, 1944); 6. Former army officers and civil service employees; 7. Owners and trained operators of the threshing machines (all of them were later either arrested or mobilized); 8. Teachers; 9. Railroad emploees; and 10. Priests and servents of the churches.

In addition to the aforesaid lists and classified rosters, the NKVD commenced to question the population, asking every man and woman of the country to fill out a questionnaire. The questions put by Soviets to the people individually were such as:

Why did you not retreat with the Soviet Army in 1941?

What anti-German sabotage have you done?

Name three accomplices.

Name thre collaborators of the Germans.

All of these "census taking" visits by the NKVD officials, questionnaires and arrests instilled a great fear and terror in the population. This was one of the main reasons that most of the able bodied men took to the forests and joined the guerilla units. The ranks of the guerilla combatants included: college students, high school boys, intellectuals, farmers, workmen, soldiers of independent Lithuania, and priests. For any of the Lithuanian freedom fighters there was no compromise and no surrender.

40,000 guerilla forces

For a period of more than three years, 1944-1947, it was not the Soviet administration but the Lithuanian freedom fighters and the Lithuanian underground movement that ruled practically the country. The Soviet armed forces now destroyed one Lithuanian authority nia claimed that there were about after another. This nationwide revolt lasted until 1948. It was finally crushed by the Soviets at the end of 1952. In 1947 officials of the Communist government of Lithua- 40,000 Lithuanians in the guerilla forces.

Underground press

Over twenty newspapers and bulletins were published regularly by various freedom fighters units or companies. Their contents were not meant for entertainment or pleasant pastime. Their titles indicate the spirit of the fighting people: **Laisvoji Lietuva** (Free Lithuania), **Laisvės Varpas** (The Liberty Bell), **Tėvynės Kovotojas** (The Patriotic Fighter), **Ginkime Lietuvą** (Defend Lithuania), **Kova** (The Struggle), **Už Laisvę** (For Freedom), **Kovos Keliu** (On The Fighting Road), **Už Tėvų žemę** (For The Land of Fathers). A number of issues of those publications reched the United States, and some of the articles and news items were translated and published in various Lithuanian-American publications. For example, an article published in the March 10, 1946, issue of **Kovos Keliu**, read as follows:

> May the Red torturers remember that they cannot weaken by inhuman terror the spirit of the Lithuanian fghters... Let us fight on, ignoring defeat; let us be worthy of our name, not simply vegetate as bread consumers; let us believe in Almighty God, rather than worship the idols of the renegades... Know this, dear fellow coutrymen: a blue sky shines above the dark clouds; life-bringing warmth returns after great hurricanes; beautiful flowers grow from tainted soil; white-headed eagles soar aloft from dead canyons—the heights are theirs, as are the Tomorrows.

Twelve Soviet divisions

During the years of 1945 through 1947, the Soviets kept from three to twelve divisions (225,000 men) in Lithuania to stamp out the partisan movement. During 1950-1951 the entire fight against the Lithuanian freedom fighters was entrusted to two NVD divisions. It is estimated that from 25,000 to 30,000 freedom fighters died during this uprising against the Soviets.

Seven mass deportations

Prior to 1951 the Soviet rulers in Lithuania had carried out open mass deportations of the people to Siberia and other far-off regions of Russia. In addition to the first mass deportation of June 14-21, 1941, at least six others have taken place. Their dates were as follows: July-September, 1945; February 16, 1946; July-December, 1947; May 22, 1948; March 24-27, 1949; and June, 1949. In addition to the aforesaid mass deportations, from 2,000 to 3,000 people were exiled monthly. The total number of those so far deported from Lithuania to the interrior of Soviet Russia, mainly to Siberia and Arctic regions, is variously estimated. Most estimates put it at a figure of at least 350,000. In other words, more than 10 per cent of the Lithuanian population has been lost by the deportations.

The form of deportations after 1951 has been changed. At the present, they are being continued under the so-called screen of "voluntariness." People are forced to leave their country forever as "voluntary colonists" and to settle down in some remote regions of Russia. The number of Lithuanians, who are being exiled every year under different pretexts, exceeds 20,000.

A Lithuanian Girl...

Continued from Page 22

a newly formed graduate assistantship in art at the University of Hawaii and she received the post.

Now she is a graduate assistant in the Art Department. She is now writing a thesis for her M. A. degree in Far Eastern Art History.

Just exactly what she will do she is not sure. She enjoys teaching and has also developed a liking for museum work.

Bronė's first love, of course, is her own creative work in the fine arts. She hopes eventually to travel to the Orient and study their arts at first hand.

Bronė looks back on her experiences with a humorous and philosophical view.

"These things strengthen you. The more oppressed you are the stronger you become," she points out.

But even in Hawaii — as far west as she can get from the Communists — she still has fear.

This will be with her as long as her brother is in Siberia and her country is occupied by the Communists.

(Condensed from articles written by Helen Altonn and David G. Asherman and published in SUNDAY STAR-BULLETIN, Honolulu, Hawaii (April 10, 1960) and THE HONOLULU ADVERTISER TV WEEKLY (Dec. 25, 1960) respectively.)

LEADING AMERICANS ABOUT LITHUANIA

Lithuania struggles upward toward the light

"...As they have throughout the many dark years of their history, the Lithuanian people continue to struggle upward toward the light. The free world salutes them on this anniversary of their declaration of independence. But in saluting them today, will we forget them tomorrow? Will our diplomacy accept the enslavement of the captive peoples as an irreversible fact? Or will we make their liberation a sacred and cardinal objective of our diplomacy — an objective to be pursued with constancy and fidelity and by every means short of war?

These are the questions we must address to our conscience."

Sen. Thomas J. Dodd, (D.-Conn.), Congr. Record, Feb. 16, 1960.

Lithuanians will have their freedom soon

"...Since 1945 Lithuania has become a large Communist prison camp for its 3 million inhabitants. We hear that tens of thousands of Lithuanians have been removed from their homeland, and their places are taken by people from other parts of the Soviet Union. The country has been reduced to the status of a satrapy where everything is nationalized and collectivized in line with Communist totalitarian ideology. Everything belongs to the state and everyone works for that soulless and heartless organization. It is unthinkable to have any freedom under such a tyranny. Freedom of speech, of essembly, and of movement is rigidly controlled. The activities of individuals and groups are most closely watched, and everyone lives in fear of arrest and imprisonment. Under these harrowing conditions, the unfortunate Lithuanians possess one inalienable right, the right to cherish and hope for their freedom. On this the 42nd anniversary of their independence I ardently hope that they will soon have their freedom in their beloved Lithuania."

Sen. Everett M. Dirksen (R.-Ill.), Congr. Record, Feb. 16, 1960.

WHO KNOWS THE ANSWERS?

1.— Mindaugas the Great was crowned as the first King of Lithuania and the Lithuanian Kingdom was established. in

(a) 1236. (b) 1253. (c) 1263.

2. — The capital city of Lithuania, Vilnius, was founded by Gediminas the Great, the ruler of Lithuania 1316-1341, in

(a) 1323. (b) 1325. (c) 1331.

3 — The Declaration of Lithuanian Independence was proclaimed in the City of Vilnius after the World War II on

(a) Febraury 10, 1917. (b) February 15, 1919. (c) February 16, 1918.

4 — The Republic of Lithuania was recognized **de jure** by the United States of America on

(a) July 28, 1921. (b) July 28, 1922. (c) August 25, 1923.

Answers

1—(b); 2—(a); 3—(c); 4—(b)

WHY DON'T REDS FREE THE BALTIC STATES?

"If Soviet Prime Minister Nikita S. Khrushchev meant what he said at the United Nations, he should free Russian satellite countries, the Lithuanian consul-in-exile here said Sunday.

"Consul Petras Daužvardis spoke at a conference sponsored by the Lithuanian Council of Chicago in the Lithuanian Youth Center, 5620 S. Claremont.....

"Said the consul: 'By virtue of law and the declarations of the Soviet Union, Lithuania, Latvia and Estonia are entitled to freedom and independence.'

"He said that before Russia demands freedom for colonies or territories in Africa and elsewhere, it must free the Baltic states."

Chicago Sun Times, Oct. 17, 1960.

Abraham Lincoln was right

"..It woul be too much to hope that the resolution for independence of countries will persuade the Soviet to free its colonies of Hungary, Poland, Lithuania and the rest. But the overwhelming vote in its favor at least teaches Nikita Khrushchev that Abraham Lincoln was right — you can't fool all of the people all of the time."

Editorial, Los Angeles Examiner, Dec. 16, 1960.

All Lithuanians hate KHrushchev

"One of a handpicked crew, a seaman from Premier Khrushchev's own ship, the Baltika, slipped his guards yesterday and asked political asylum here.

"The crewman, first class oiler Victor Jeanimets, 29, an Estonian, realized a three-year dream of freedom by ditching four fellow crewmen while on liberty.....

"He describes Khrushchev as 'some kind of a fanatic."

" 'You can't trust his words. He is talking one way and doing another,' he declared.

"All Latvians, Estonians and Lithuanians hate Khrushchev and Russia. The Russians invoke a 'superior-race' ideology on them, similar to the Nazi 'super race', he said....."

Daily News, New York, N. Y., October 11, 1960.

Imperialist charge makes Russian mad

"PARIS (UPI) — A Soviet diplomat walked out of a luncheon here Friday when British Foreign Secretary Lord Home described Russia as the world's newest imperialist power.

"The incident took place at a luncheon given by more than 100 French diplomatic correspondents for Home at the Hotel Palais D'Orsay.

"Home was in the middle of a discussion of colonialism when the walkout occured. He was describing Soviet post-war acquisition of Latvia, Estonia and Lithuania with their 22 million population as new Soviet colonies.

"Serge Ouznetsov, press attache of the Soviet Embassy in Paris, rose to his feet, crossed in front of the table of honor where Home was speaking and left the room."

Los Angeles Times, Dec. 17, 1960.

International design Award won by Arbas

"Edmund Arbas, Los Angeles architect, is the first prize winner in an international competition for design of a Lithuanian Embassy reflecting 'strong national Lithuanian architectural characteristics' to be built in Brazilia, Brazil's new capital city....."

Pacific Architect & Builder, Seattle, Wash., Sept. 1960.

● **Antanas Ramūnas-Paplauskas,** Ph. D., head of the school of pedagogy at the University of Ottawa, Canada, marked his 50th birthday anniversary on Dec. 31, 1960.

● **Juozas Kojelis, Edmund Arbas** and **Juozas Ąžuolaitis,** all of Los Angeles, Calif., were elected officers of the Lithuanian Front, political organization, Los Angeles chapter.

Difference Between Capitalist & Communist

One Lithuanian in Soviet-occupied Lithuania asked his friend the difference between a **Capitalist** and a **Communist.** The friend replied: "The Capitalists love money above all, while as the Party says, the Communists love the people."

"I see," said the Lithuanian. "That's why the Communists lock up people, while the Capitalists lock up their money."

● **Dr. Vytautas Vygantas** of New York, N. Y., President of the Pax Romana, a worldwide Catholic organization of intellectuals and college students, attended one of the conferences of this organization that was held in Congo, Africa, in January, 1961.

● **Jurgis Gliauda** of Los Angeles, Calif., a well-known Lithuanian-American novelist, organized a Lithuanian Cultural Club in Los Angeles. He was elected to head this new group.

● **Edward W. Lopatto** of Wilkes-Barre, Penn., was appointed a Judge of the Luzerne County Orphans Court.

LITHUANIA RICH IN YULE LEGEND

Just as the clock strikes midnight on Christmas Eve, the animals suddenly are able to speak—not in their normal manner, but after the fashion of humans.

So goes a legend in Lithuania, a country rich in legend and tradition.

Another concerns the Christmas Eve feast (Kūčios), spread upon a table padded with hay under the snowy tablecloth, symbolic of the Christ Child's humble birth.

Diners pull a stalk of hay from under the cloth. If it is long, so will his life be; if it is short, that person's life span will be brief.

Kūčios is begun with a prayer, after which the Plotkelės (Christmas wafer, called the Bread of God) is broken into parts and distributed among family members, along with good wishes. "Linksmu Kalėdu," say the Lithuanians, which means, Merry Christmas.

Gifts are received from Kalėdu Senelis — the "old man of Christmas" — nstead of Santa Claus.

On the Feast of the Epiphany, children dress as the Three Kings and visit homes throughout the village and receive small gifts.

(Los Angeles Examiner, Dec. 19, 1960)

LITHUANIA IS STILL RELIGIOUS

The Soviet press in Lithuania has virtually admitted that a year of intensified antireligious propaganda in that predominantly Catholic country has failed.

It was learned that the Communist press in Lithuania is now blaming the government's paid propagandists of atheism and teachers in Lithuania for the fact that Lithuanians are still practicing their religion.

The Red press, the only press in Lithuania since the nation was seized by the Soviet Union and annexed in World War II, has printed articles almost daily for the past year castigating the clergy and religious practices of the people. Paid propagators of atheism outnumber priests by four to one. Priests are strictly forbidden to teach religion to children or youth. Earlier this year, several lay men and women were sentenced to prison terms of four years or more for teaching religion to children privately.

It is believed here that the current attack in the press on the atheistic propagandists and the teachers stem in part from manifestations of religious fervor last September at the Lithuanian Marian shrine at Šiluva. Throngs of people went to Šiluva on the second week end in September to mark the anniversary of the Blessed Virgin's apparition here. Communion was given to 35,000 people, among the pilgrims were laborers, students, white-collar workers and even some policemen in uniform.

(The Tablet, Brooklyn, N. Y., Dec., 17, 1960)

PERSONAL-EYEZD

● **Vytas Valaitis** of New York, N. Y., a staff member of the Newsweek magazine, spent two weeks in January, 1961, on a special assignment trip in Israel, Italy and France.

● **Jack J. Stukas** of Hillside, N. J., Director of the Lithuanian radio program, the **Memories of Lithuania,** signed a contract to teach at the New York City College.

● **Kleofas Jurgelionis** of Riverside, Calif., poet and lawyer, marked his 50th literary anniversary on January 7, 1961.

● **The Rev. Paulius Rabikauskas,** S. J., Rome, Italy, is Professor at the Gregorianum University of Rome.

● **Dr. Joseph Jerome** of Chicago, Ill., physicist, will deliver this season 45 lectures over the WTTW television station (channel 11) of Chicago.

● **Dr. Kęstutis Skrupskelis,** Washington, D. C., joined the editorial staff of **Į Laisvę** (Toward Freedom) Lithuanian political magazine.

● **Jeronimas Kačinskas,** Boston, Mass., one of the leading Lithuanian-American composers and conductors, was a guest conductor of the December 12, 1960, concert of the Melrose Symphony Orchestra that took place in Memorial Hall in Boston, Mass.

● **Mrs. Prudencija Bičkienė** of Evanston, Ill., one of the leading Lithuanian-American sopranos, will give a concert on April 21, 1961, in Boston, Mass., to be sponsored by the Baltic-American Association of Massachusetts.

● Three novel books, written by **Alė Rūta - Arbas** of Los Angeles, Calif., were published in 1960; the names of these novels are as follows: **žvaigždė viršum girios** (A Star over Forest), **Motinos Rankos** (The Mother's Hands), and **Į Saulėtekį** (Toward Sunrise). Alė Rūta is a well-known novelist among all Lithuanians throughout the world.

● A book, "New Description of Thorium Spectra," by **Dr. Romualdas Zalubas** of Washington, D. C., was published by the USA Standards Bureau.

● **Vl. Vijeikis, A. Rūkštelė,** and **J. Pilipauskas,** all of Chicago, Ill., were elected officers of the Lithuanian-American Artists' Association.

● **Robert Boris** of Deanborn, Mich., is National President of the Knights of Lithuania, Lithuanian -American Catholic youth organization. The 1961 national convention of this nationwide group will be held on August 24-27 in Cleveland, Ohio.

● **Edvardas Šulaitis** of Cicero, Ill., one of the most productive Lithuanan - American journalists, has joined the editorial staff of Lithuanian Days magazine as a contributing Editor.

● **Juozas Bertulis** of Chicago, Ill., composer and journalist, has joined the editorial staff of Lithuanian Days magazine as one of the Contributing Editors.

N E W S M A K E R S

BUSY ACTOR: The chronicle of an itinerant European circus, "The Clown," a best seller in England, by Alfred Kern, has been acquired for his own uses by **Laurence Harvey,** Lithuanian-British movie actor. Presently, Laurence Harvey is working by day in "Summer and Smoke" at Paramount and "looping" his voice for "Spinster" at MGM by night. His future movies are to include "Tamiko", "A Distant Trumpet" and "The Eddie Chapman Story," and he is due shortly in London for Jean-Paul Sartre's "Loser Wins" on the stage of the Royal Court Theater. Laurence Harvey (Laurynas Skinkis) was born on October 1, 1928, in Lithuania. In his early age he went with his parents to the Union of South Africa, and after the World War II he settled down in London and became a British subject.

*

UNITAS NEVER BETTER: Remember **Johnny Unitas?** Until "Old Folks" Norm Van Brocklin passed and pitched the Philadelphia Eagles into the 1960 NFL championship, the brilliant young Baltimore quarterback was unchallenged as football's No. 1 throttle man. Johnny Unitas is a brilliant strategist and field general who led the Colts to NFL title wins in '58 and '59. "I've never seen Johnny passing, faking and handling the ball better," declared Halfback Lenny Moore, his Baltimore teammate.

John Unitas (Jonaitis) of Baltimore, Md., is of Lithuanian descent. His father and mother came from Lithuania.

*

FOLK TALE BOOK FOR CHILDREN: A folk tale for children, "In Quest of Nine Brothers" (Brolių Ieškotoja), by **Stepas Zobarskas** of Woodhaven, N. Y., was recently published by Arthur H. Stockwell Publishing Co. of Great Britain. Mrs. Danguolė Sadūnaitė-Sealey, who translated this folk tale from the Lithuanian, did an excellent job. Stepas Zobarskas is a well-known Lithuanian-American author. The price of this book is 5 shillings and can be obtained from the publisher: Arthur H. Stockwell, Limited, Elms Court; Torrs Park; Ilfracombe; N. Devon; Great Britain.

STEPAS ZOBARSKAS

UNIVERSITY DANCE PROFESSOR: Mrs. Birutė Nagys of Montreal, Quebec, Canada, an expert on modern and creative dance, signed recently a contract with the University of Montreal to teach at the School of Physical Education. She has her own dance studio in Montreal and is employed as a dancer and instructor by one of the Montreal television stations.

*

LEADING BALLERINA: Lithuanian-Americans took pleasure in welcoming particularly one of the members of the Royal Ballet Company to the United States. One of the leading ballerinas of the Royal Ballet Company is **Miss Svetlana Beriosova.** She was born in Lithuania, but grew up in New York City. Her father, Mr. Beržaitis-Beriozov, was one of the choreographers to the Lithuanian National Ballet of Kaunas. When Svetlana Beriosova joined the Sadler's Wells in 1950, she was already an established international dancer, having been a member of the both the Marquis de Cuevas's Company and the Metropolitan Ballet. In 1955 she was promoted to ballerina status. As a dancer Svetlana Beriosova has great authority and an allure and detached romanticism that distinguishes her from all other dancers in the Company.

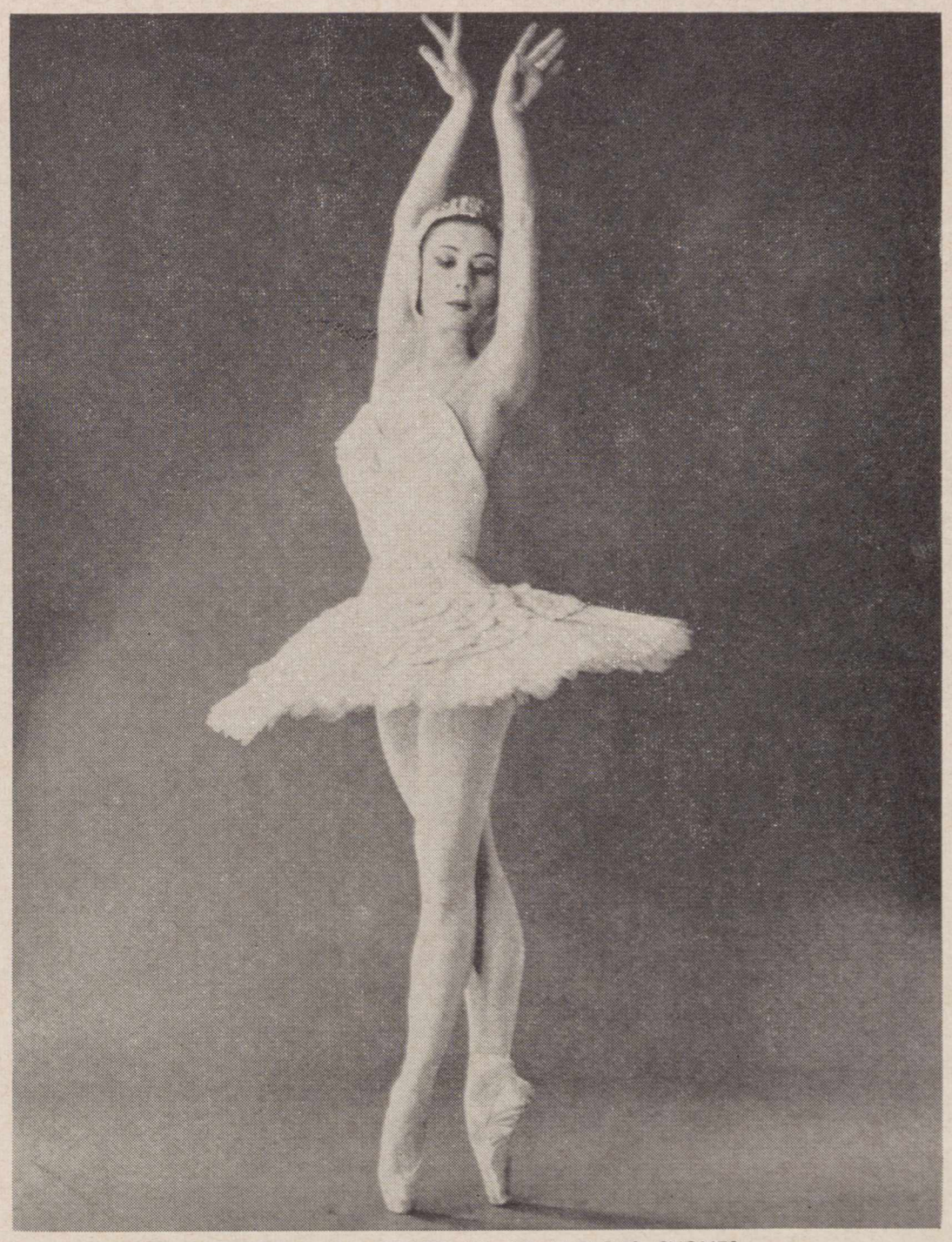

SVETLANA BERIOSOVA AS ODETTE IN LES LAC DES CYGNES

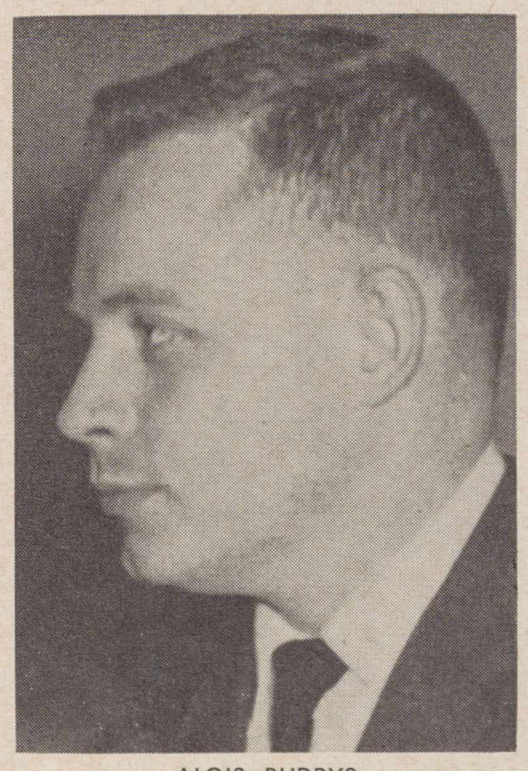

ALGIS BUDRYS

SCIENCE FICTION NOVELIST: The Golden Medal Books Publishers have put out recently a new science fiction novel, "Rogue Moon" by **Algis Budrys** of New York. This is his sixth science fiction novel. Algis Budrys is a son of Mr. and Mrs. Jonas Budrys of New York, N. Y. Mr. Jonas Budrys is the Consul General of Lithuania in New York. Algis Budrys was born in 1931. He has started his career as writer in 1952. Since that time he has written and sold to various American magazines and publications over 200 science fiction short stories and written and published six science fiction novels. The following are his novels in addition to the "Rogue Moon": "Falls Night", "Man of Earth", "Who", "Falling Torch", and "Unexpected Dimension".

*

HUDSON COUNTY JUDGE: Andrew Salvest was appointed judge of the Hudson County in the State of New Jersey, effective Dec. 1, 1960. Since 1954 he served as Deputy Attorney of New Jersey. Andrew Salvet-Salvestravicius was born on September 29, 1914, in Newark, N. J. He received his law degree from Seton Hall University in Jersey City, N. J. Before he was appointed in 1954 as Deputy Attorney of the State, he served for one term as a member of the New Jersey Legislature. At the present time Andrew Salvest is President of the Lithuanian-American Council of New Jersey and President of the Lithuanian-American Catholic Center of Kearny, N. J.

*

NEW MONSIGNOR: The Reverend Francis Juškaitis, Pastor of the Immaculate Conception Lithuanian Parish of Cambridge, Mass., was elevated on Dec. 22, 1960, by Pope John XXIII to the Pope's prelate. The new Monsignor was born in 1883 in Lithuania and came in his early age to the United States where he received his education and was ordained in 1917.

NOVEL PRIZE WINNER: Aloyzas Baronas of Cicero, Ill., author and one of the Editors of "Draugas", Lithuanian Catholic daily of Chicago, Ill., won the 1960 novel contest for his novel "Lieptai ir bedugnės" (The Footbridges and Abysses). This annual novel contest is sponsored by daily "Draugas", giving the winner $1000.

*

COLLEGE VICE RECTOR: The Reverend Dr. Jonas Aviža of Munich (Muenchen), Germany, was recently appointed as Vice Rector of the Lithuanian St. Casimir's College in Rome, Italy. The Rev. Jonas Aviža was born in žemaitkiemis, District of Ukmergė, Lithuania, in 1913. He attended the Priests' Seminary in Kaunas and was ordained in 1938. He received his doctorate in 1951 in Rome.

*

DOCTORATE FROM SHEFFIED UNIVERSITY: On Dec. 17, 1960, **Algirdas Jurkus** of Montreal, Que., Canada, received a doctorate degree from the University of Sheffied, Great Britain. The topic of his dissertation was: "Some Aspects of Travelling-wave Perametric Amplication." Dr. Algirdas Jurkus is employed by the Research Institute of Ottawa, Canada. Dr. Algirdas Jurkus is an active member of the Lithuanian-Canadian Community; he is Treasurer of the District of Ottawa.

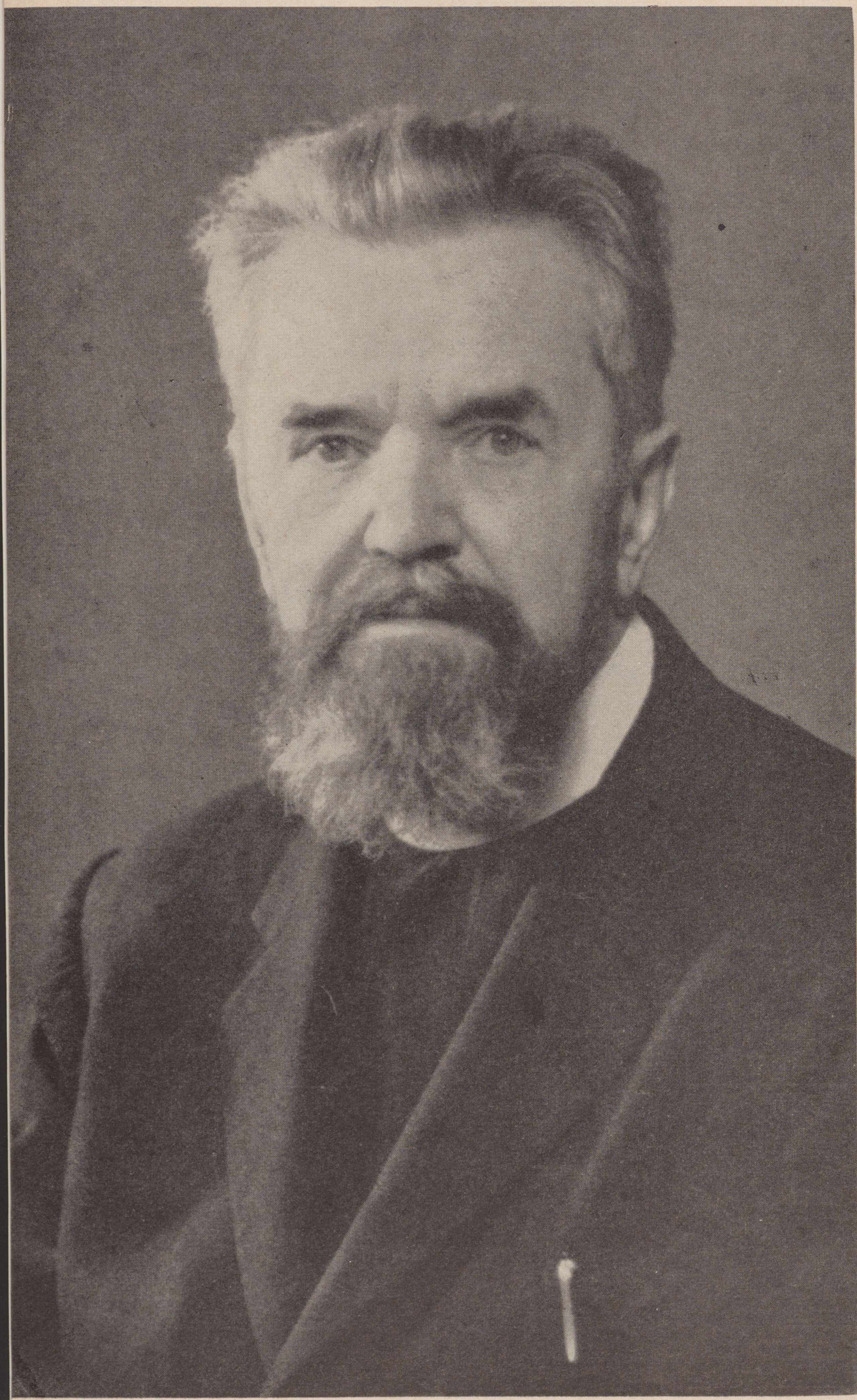

PREL. MYKOLAS KRUPAVIČIUS, Cicero, Ill., neseniai atšventęs 75 m. amžiaus sukaktį.

MONSIGNOR MYKOLAS KRUPAVICIUS

Monsignor Mykolas Krupavičius, one of the great Lithuanian statesmen, was twice condemned to death by the Communists, both times escaped their grip. Several years ago he came to the United States, and at the present times he is residing in Chicago, Illinois.

Msgr. Krupavičius was born on October 1, 1885, in Balbieriškis, the District of Marijampolė, Lithuania. He attended the primary and secondary schools in Igliškėliai and Veiveriai. In 1905 he graduated from the Teachers' Seminary in Veiveriai, and for three years he was a grammar school teacher. In 1908 Msgr. Krupavičius entered the Priests' Seminary in Seinai, and was ordained on June 13, 1914. In 1917 he graduated from the Ecclesiastical Academy in St. Petersburg, Russia. Msgr. Krupavičius studied social, economic and political sciences at the Catholic universities in Lille and Toulouse, France.

Msgr. Krupavičius is one of the founders and leading members of the Lithuanian Christian Democratic Party. He was a member of all democratic Diets of the Republic of Lithuania. For three years (1923-1926) he was Minister of Agriculture and was the author of the most important agrarian reform in Lithuania and carried it out. Msgr. Krupavičius had served several times as Chairman of the Executive Committee of the Lithuanian Christian Democratic Party.

When in 1941 the Nazis occupied Lithuania and started the extermination of Lithuania's population and the colonization of the country, Msgr. Krupavičius protested most vigorously against the foregoing Reich's crimes of genocide. He was arrested and deported by the Nazis to a concentration camp in Germany. The Western Allied Armed Forces liberated Msgr. Krupavičius in 1945.

For ten years (1945-1955) Msgr. Krupavičius was President of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania with headquarters in West Germany. In 1948 His Holiness, Pope Pius XII, elevated the Reverend Mykolas Krupavičius to the Pope's prelate.

Msgr. Mykolas Krupavičius, who marked last year his 75th birthday anniversary, is a great fighter for Lithuania's freedom, a man of cosmopolitan education, experience, energy and a fiery orator. (l. vlk.)

LIETUVIU RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Los Angeles, Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojama šeštadieniais iš ryto 10 val. iš XEMO—860 KC stoties iš San Diego. Direktorius **Bruno Gediminas,** 4023 W. 60 St., Los Angeles 43, Calif. AX 5-2260 Reikalų vedėjas — **George Rudelis,** 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa

WCSS — 1490 klc.
Sekmadieniais 7-8 val. vakaro.
Programos vedėjas - **Juozas Olšauskas.**
Reikalų vedėjas ir pranešėjas:
Leonardas Hartvigas
17 Eagle St., Amsterdam, N. Y.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
WBMD 750 kilocycles
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

WKOX, banga 1190, Framingham, Mass.
Sekmadieniais — 8—9 val. rytą.
P. Viščinis, programos vedėjas,
47 Banks St., Brockton 18, Mass.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima nauju laiku (viena valanda anksčiau):
Sekmadieniais 1:30 — 2 v. p. p.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Cleveland, Ohio

TĖVIŠKĖS GARSŲ Radijo programa
transliuojama kiekvieną sekmadienį
nuo 5:00 iki 5:30 val. popiet.
per WDOK stotį, banga 1260.
Programos vedėjas — **Juozas Stempužis**
506 E. 118 St., Cleveland 8, Ohio

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
LIETUVIŲ ŠEIMININKIŲ PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį ir sekmadienį — 8:30 - 9:30.
"Vakaruskos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Linkėjimai

.. taupytojams ir skolintojams ..

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

Detroit, Mich.

"BALTIC MELODIES"

Detroit WJLB, 1400 kilocycles.
Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.
Director: **Helen Rauby.**
16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.
Telephone: UNiversity 1-1072.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė girdima kiekvieną šeštadienį 5 val. p. p. iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Direktorius **Ralph Valatka,**
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

"LITHUANIAN VOICE"

(iš Inkster, Mich.) — WCHB, banga 1440
Sekmadieniais 16:00 — 17:00 popiet.
Programos vedėjas **J. Kriščiūnas,**
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė

Hartford — WPOP — 1410 klc.
Kiekvieną sekmadienį 11:30 iki 12:30 pp.
Programos vedėjas **J. Petkaitis,** 60 Lincoln St., Hartford, Conn. Tel. JA 2-5556.
Kultūrinės dalies ved. **A. Dragūnevičius,**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS RADIJO BIURAS MADRIDE
TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS

laiduoja lietuviškai 21:30 — 21: 45 Lietuvos laiku (arba 19:30—19:45 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis. Kiekv. programa kartojama kitos dienos rytą 8:30 Lietuvos laiku (6:30—6:45 Vid. Europos laiku 25 ir 42 metrų banga.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1264 White tS., Hillside, N. J.
Tel.: WAverly 6-3325

Norwood, Mass.

Nauj. Anglijos lietuvių Radijo programa
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedjas,
50 Cottage St., Norwood, Mass.
Tel. NOrwood 7-1449.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WDAS — 1480 kilocycl.
Sekmadieniais nuo 6:30 iki 7:00 vakaro
Kultūrinės, politinės apžvalgos, žinios, muzika ir skelbimai.
Valandėlės vedėjas **Adolfas Gaigalas.**
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas", 335 Titan St., Philadlphia 47, Pa., Tel. HO 7-4176

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir **Gertruda Dargiai.**
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh, Pa. - WLOA - 1550 kilocycles.
Sundays — 1:30 - 2:00 P. M.
Produced by Knights of Lithuania,
Pittsburgh District.
WLOA, Braddock, Pa.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc
Programos kiekvieną sekmadienį
9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse St. (21); **Pr. Puidokas,** pirm. 38 St. Jacob St. (21); **A. Cieminis,** vicepirm. 226 Lux St. (21); **Vyt. Žmuidzinas,** ižd. 235 Furlong St. (21); **R. Kiršteinas,** sekr. 213 Berlin St. (21); **Br. Krokys,** narys 10 Dudley St. (5). Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: **R. Gaidytė, St. Ilgūnas, D. Šiurilienė, H. Žemelis.**

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Sao Paulo, Brasil

"TĖVYNĖS GARSAI"
Lietuviška muzikos valanda

Radio Cometa — Z. Y. R. 217, vidutinėmis bangomis 1.130 kcls.; mikrobangomis (frequencia modulada) 1071 mg.
Sekmadieniais
13:00 - 14:25 Rio de Janeiro laiku.
Vadovauja "Tėvynės Garsų" kolektyvas.
Caixa Postal 403, S. Paulo, Brazil, S. A.
Adresas:
Ši valandėlė girdima visose Amerikose.

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp.
WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,**
145 Rusholm Rd., Toronto 4, Ont. Canada
Telef.: LE 4-1274

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

WASHINGTON D.C.

Voice of America — Amerikos Balsas

Voice of America, Washington 25, D. C.
Pusės valandos programa duodama kasdien Lietuvos laiku 19 val. 30 min. — 11, 13, 16, 19, 25 ir 31 metro bangomis; jos kartojamos 21 val. 30 min. — vidutine 251 m. banga ir 6 val. ryto 25, 31, 41 ir 49 m. bangomis.
Pastaba: **vasaros laiku,** kai Lietuvoj 19:30, — Washingtone 12 val. 30 min. dieną, Chicagoje — 11 val. 30 min. ryto ir Los Angeles — 9 val. 30 min. ryto, o Europoj Grinvičo laiku 16 val. 30 vak.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WATR, Waterbury, 1320 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6.40 iki 7:30 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams-Adomaitis
27 Congress Avenue, Waterbury, Con.
Telefonai: PLaza 3-2787 ir PL 3-8898

"L. DIENŲ" LEIDYKLOS žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

JUNGT. AMERIKOS VALST.:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.
Brooklyn, N. Y.— **J.** Pašukonis, L.A.P. Klubo Spaudos Kioskas, J. Ginkus.
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, S. Mickus, kun. J. Klimas.
Chicago, Ill. — K. Babickas, Balys Brazdžionis, V. Grebliūnas; J. Karvelis; S. Metrick, Marginiai, P. Švelnys, Terra, B. Urbonas, V. Būtėnas.
Cicero, Ill.— J. Memėnas, E. Stangenbergas.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Rociūnas.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitas.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Hartford, Conn. — Vl. Plečkaitis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, kun. L. Musteikis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.

ITALIJOJE:
Rome — Kun. V. Mincevičius.

ISPANIJOJE:
Madrid — Kun. K. Patalavičius.

NAUJ. ZELANDIJOJE:
Auckland — G. Procuta.

VENECUELOJE:
Rev. A. Perkumas. Z. Domeika

ANGLIJOJE:
London — D. Daunoraitė.

KANADOJE:
Toronto, Ont. — A. Kuolas J. Smolskis Time Cigar Store, V. Aušrotas.
Hamilton, Ont. — Z. Orvidas, J. Pleinys, S. Bakšys.
St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que.— P. Rudinskas (Parish Lib-
Winnipeg, Man. — S. Bujokas. / rary)
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.
Welland,Ont. — K. Žukauskas.

ADOLPH and CECELIA CASPER

Laidotuvių Namas

COWLEY & CASPER
praneša, kad dėl freeway'jaus pravedimo susidariusių nepatogumų, persikėlė į naują vietą ir susijungė su

LUKE O'CONNOR & SONS MORTUARY

931 W. Venice Blvd. RIchmond 9-1061
Mes čia patarnausime savo draugams lietuviams su tuo pačiu nuoširdumu ir simtija kaip ir anksčiau.

LIETUVIŲ
DIENOS

BROOKLYNO MAIRONIO MOKYKLOS MERGAITĖS KALĖDŲ PROGRAMOJE